

NAVVF'S

UTREDNINGSINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities

ARKIV

1983:1

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen

Kandidater uteksaminert
fra universiteter og
høgskoler 1980 og 1981

The Employment Situation
Half a Year after Graduation.
Graduates from Universities and
Colleges 1980 and 1981

1983:1

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen

Kandidater uteksaminert
fra universiteter og
høgskoler 1980 og 1981

The Employment Situation
Half a Year after Graduation.
Graduates from Universities and
Colleges 1980 and 1981

Forord

Siden 1972 har NAVF's utredningsinstitutt gjennom spørreskjemaundersøkelser kartlagt hvordan nyuteksaminerte kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler tilpasser seg arbeidsmarkedet det første halve året etter eksamen. I de første årene omfattet undersøkelsen to kandidatkull pr. år, både de som tok avsluttende eksamen om våren og om høsten. Siden 1976 har bare vårkullet vært inkludert. For sivilingeniørene er dette lite tilfredsstillende fordi de største kullene fra Norges tekniske høgskole uteksamineres om høsten. For denne gruppen er derfor også høstkullene med.

I denne rapporten presenteres hovedresultatene for kandidatene som tok eksamen våren 1980 og våren 1981, samt for sivilingeniørene fra høsten 1981. Vi vil senere publisere analyser av spesielle problemstillinger med utgangspunkt i datamaterialet. En del av resultatene for 1980-kullet er tidligere publisert i Skotheim, S. og E. Utne (red.) (1982, s. 116-121).

Med utgangspunkt i et arbeidsnotat av Knut Arild Larsen og Einar Plyhn av 17.6.1981 ble opplegget for undersøkelsen og spørreskjemaet revidert i 1981. Dette ble gjort delvis for å bøte på visse svakheter ved det gamle opplegget, delvis for bedre å fange opp problemstillinger som vil være aktuelle på arbeidsmarkedet i 1980-årene. Ved behandlingen av materialet for 1981-kullet er det lagt vekt på å skape sammenliknbarhet med data fra tidligere undersøkelser. Noen av spørsmålene er likevel forskjellige fra tidligere. For variabler laget på grunnlag av disse må sammenlikninger over tid derfor tolkes med en viss varsomhet.

Undersøkelsen omfatter kandidater fra de historisk-filosofiske, matematisk-naturvitenskapelige og samfunnsvitenskapelige fakultetene ved de fire universitetene. Videre er tannleger med og kandidater fra Norges Handelshøyskole, Norges tekniske høgskole, Arkitektshøgskolen i Oslo, Norges veterinærhøgskole, Norges landbrukshøgskole og Menighetsfakultetet, samt kandidater fra de 2- og 3-årige studieretningene ved distrikthøgskolene. Medisinere, kandidater fra pedagogisk seminar, cand.mag. fra Universitetet i Tromsø, kandidater fra Musikkhøgskolen, Statens Kunstakademi, Idrettshøgskolen og andre høgskoler er ikke inkludert.

Undersøkelsen er delvis finansiert av midler fra Kommunal- og arbeidsdepartementet.

I forbindelse med revisjonen av spørreskjemaet i 1981 takker vi for nyttige kommentarer fra institutter og studieveiledere ved universitetene, distriktshøgskolene, Arbeidsdirektoratet, enkelte fylkesarbeidskontorer, enkelte organisasjoner og fra enkeltpersoner. Som i tidligere år er databehandlingen foretatt ved dataanlegget på Universitetet i Oslo.

Rapporten er skrevet av Karen Nossun Bie som også har ledet arbeidet med undersøkelsen. Videre har følgende medarbeidere ved Instituttet gitt nyttige kommentarer: Ellen Brandt, Rolf Edvardsen, Fride Eeg-Henriksen og Øystein Haram.

Oslo, februar 1983

NAVF's utredningsinstitutt

Sigmund Vangsnes

Knut Arild Larsen

Innhold

	Side		Side
TABELLOVERSIKT			
HOVEDRESULTATER	7	4.4. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1981 hadde vansker med å få arbeid .	26
1. INNLEDNING	10	5. KANDIDATGRUPPENES FORDELING PÅ NÆRINGSSEKTORER	32
2. METODE OG DEFINISJONER	11	5.1. Innledning	32
2.1. Metode	11	5.2. Generell utvikling	32
2.2. Definisjoner	12	5.3. Utviklingen for enkelte kandidatgrupper	32
3. KANDIDATENE FRA VÅREN 1980 OG VÅREN 1981	17	6. LØNNSUTVIKLING	38
3.1. Svarprosenter og fordeling på kjønn for vårkullet 1981	17	7. UTDANNING OG ARBEIDSOPPGAVER	40
3.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen for vårkullet 1980 og vårkullet 1981	17	8. SIVILINGENIØRENE FRA HØSTKULLET 1981	42
4. KANDIDATER SOM HAR PROBLEMER PÅ ARBEIDSMARKEDET	23	8.1. Svarprosent og fordeling på kjønn ..	42
4.1. Kandidater fra vårkullet 1981 som har hatt vansker med å få arbeid	23	8.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen	43
4.2. Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen – utviklingen i 1970-årene og fram til 1981	24	8.3. Sivilingeniører som har problemer på arbeidsmarkedet	44
4.3. Arbeidsledighet	25	8.4. Fordeling på næringssektorer	47
		8.5. Lønn	47
		8.6. Utdanning og arbeidsoppgaver	48
		SUMMARY	49
		REFERANSER	53
		VEDLEGG 1. Spørreskjemaer	55
		VEDLEGG 2. Tabeller	65

Tabelloversikt

Tabell nr.	Side	Side
3.1. Antall uteksaminerte kandidater og svarprosent for vårkullet 1981 . . .	19	
3.2. Kandidater fra vårkullet 1981 som besvarte spørreskjemaet, fordelt på fag og kjønn	20	
3.3. Kandidatene fra vårkullet 1981 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1981). Prosent	21	
3.4. Kandidater fra vårkullet 1980 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1980). Prosent	22	
4.1. Kandidater fra vårkullet 1981 som svarte "ja" på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1981	28	
4.2. Kandidater fra vårkullene 1975-81 som pr. 15. november var "arbeidsøkere uten arbeid som svarer til utdanningen", sett i forhold til antall kandidater fra kullet som meldte seg på arbeidsmarkedet	29	
4.3. Kandidater fra vårkullet 1981 som var arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1981) . .	30	
4.4. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1981 hadde hatt "vansker med å få arbeid" i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1981. Prosentandelen som oppga at den enkelte årsak var "viktig" eller hadde "noen betydning"	31	
5.1. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1978-81 prosentfordelt etter den næringssektor de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november)	34	
5.2. Yrkesaktive samfunnsvitere med høyere grad fra vårkullene 1972-81 prosentfordelt på næringssektorer ca. et halvt år etter eksamen	37	
6.1. Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstrainntekter) pr. 15. november for kandidater uteksami-		
nert våren 1973-81. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i hel-dagsstilling.)		39
7.1. Prosentandelen av de yrkesaktive kandidatene uteksaminert våren 1973-81 som syntes utdanningen passet "godt" til de arbeidsoppgavene de hadde. (Svaralternativene var "godt", "middels" og "dårlig")		41
8.1. Antall uteksaminerte sivilingeniører og svarprosent for høstkullet 1981		42
8.2. Sivilingeniører fra høstkullet 1981 som besvarte spørreskjemaet, fordelt på kjønn og avdeling ved NTH. . . .		42
8.3. Sivilingeniørene fra høsten 1981 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1982). Prosent		43
8.4. Sivilingeniører fra høstkullet 1981 som svarte "ja" på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. mai 1982		44
8.5. Sivilingeniører fra høstkullene 1972-81 som pr. 15. mai var "arbeidsøkere uten arbeid som svarer til utdanningen", sett i forhold til antall sivilingeniører som meldte seg på arbeidsmarkedet i de enkelte årene . . .		45
8.6. Sivilingeniører fra høstkullet 1981 som var arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1982) . . .		46
8.7. Årsaker til at sivilingeniører fra høstkullet 1981 hadde hatt "vansker med å få arbeid" i perioden etter eksamen og fram til 15. mai 1982. Prosentandelen av kandidatene fra de ulike avdelingene ved NTH som oppga at den enkelte årsak var "viktig" eller hadde "noen betydning"		46
8.8. Yrkesaktive sivilingeniører fra høstkullet 1981 prosentfordelt etter den næringssektoren de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen		47
8.9. Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstrainntekter) pr. 15. mai 1982 for sivilingeniører uteksa-		

	Side		Side
minert høsten 1981. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i hel-dagsstilling)	48	gional Colleges in the Spring Term 1981 by Field of Study and Activity about Six Months after Graduation (by 15. November 1981). Percentages	51
8.10. Yrkesaktive sivilingeniører fra høst-kullet 1981 fordelt etter avdeling og hvordan de vurderte utdanningen i forhold til arbeidsoppgavene. Pro-senter	48	9.2. Graduates from Spring Term 1975-81 being without a Relevant Job by 15. November as Percentage of the Number of Graduates seeking Em-ployment	52
9.1. Graduates from Universities and Re-			

Hovedresultater

Instituttets årlige arbeidsmarkedsundersøkelse for nyuteksaminerte kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler ca. et halvt år etter avsluttet studium beskriver ulike forhold i det som for de fleste kandidater er en *overgangstid* mellom utdanning og arbeid. Resultatene av vår spørreskjemaundersøkelse blant kandidater som avsluttet sitt studium våren 1981, viser at 61 prosent var i inntektsgivende arbeid ca. et halvt år senere. Yrkesaktiviteten var størst blant kandidater med høyere grad (78 prosent), lavest blant de med lavere grad (25 prosent). Av DH-kandidatene var 52 prosent yrkesaktive. Blant ikke yrkesaktive kandidater studerte de fleste videre, spesielt de med lavere grad (59 prosent). Andelen som avtjente verneplikten varierer fra gruppe til gruppe men er spesielt høy for teologer, tannleger og sivilingeniører (henholdsvis 36, 32 og 21 prosent).

Vansker og årsaker til vansker

I 1981 ble det for første gang spurt om kandidatene hadde hatt vansker med å skaffe seg arbeid *i perioden etter eksamen og fram til 15. november*. Det var 30 prosent av alle arbeidsøkende kandidater som svarte at de hadde hatt vansker.

Vanskelighetene skyldtes hovedsakelig at de konkurrerer med folk med lengre *ansiennitet*, 85 prosent av kandidatene sa at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning". Med et vanskeligere arbeidsmarked for enkelte grupper føler altså nyutdannede kandidater at de taper i konkurransen om jobbene. Det blir vanskeligere å få den første jobben. *Geografiske forhold* spilte også en stor rolle. Over halvparten av kandidatene la vekt på at de ikke hadde funnet arbeid på det ønskede stedet. Dette var spesielt viktig for psykologer, men også store grupper blant humanister, realister, tannleger og landbrukskandidater fremhevet denne årsaken. I tråd med dette la de samme gruppene forholdsvis stor vekt på at ektefelle eller samboers arbeid eller utdanning binder dem til et spesielt sted.

Særlig kandidater med *lavere grad* og *DH-kandidater* ga uttrykk for at de hadde hatt

vanskelig for å få jobb (henholdsvis 46 og 39 prosent), men også en forholdsvis stor gruppe blant kandidater med høyere grad hadde møtt problemer (24 prosent). I tillegg til de årsakene som er nevnt ovenfor og som var viktige for alle de tre gruppene, la DH-kandidater og kandidater med lavere grad i noe større grad enn de med høyere grad vekt på at de ønsker en annen type arbeid enn det som er tilbudt (henholdsvis 47, 38 og 27 prosent for de tre gruppene).

Innen de tre utdanningsgruppene var det til dels store variasjoner mellom kandidatgruppene med hensyn til hvorvidt de hadde hatt vansker med å få arbeid i løpet av det første halve året etter eksamen. Blant kandidater med *høyere grad* kommer en vanskelig arbeidsmarkedsituasjon tydeligst til uttrykk blant tannleger (59 prosent), psykologer (52 prosent), filologer (cand.philol.) (42 prosent) og arkitekter (30 prosent). På den annen side gir sosialøkonomer, sosiologer, veterinærer og siviløkonomer bare i liten grad uttrykk for problemer (under 10 prosent). Andelen av kandidatene fra de ulike studieretningene ved DH-skolene varierer mellom 12 prosent for datafag og 80 prosent for natur- og miljøvern fag. For de fleste andre studieretningene ligger prosenten mellom ca. 40 og 55.

"Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen"

På grunnlag av en gruppering av ulike spørsmål i spørreskjemaet er en del av de arbeidssøkende kandidatene klassifisert som å være "*uten arbeid som svarer til utdanningen*" pr. 15. november, dvs. ca. et halvt år etter eksamen. Denne gruppen har i tidligere undersøkelser vært kalt "kandidater med vansker med å få arbeid". I arbeidsmarkedsundersøkelsen har vi en tidsserie over utviklingen av størrelsen på denne gruppen. Resultatene for 1981-kullet bør i denne sammenhengen tolkes med en viss varsomhet fordi spørreskjemaet ble revidert i 1981 og en del av spørsmålene noe endret (se drøfting i avsnitt 2.2.).

Andelen "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" har fra 1975 til 1981 vært lavest for kandidater med høyere grad,

stort sett varierende mellom 7 og 9 prosent av dem som har søkt arbeid. For kandidater med lavere grad var 1976 og 1981 spesielt vanskelige år. Etter en nedgang i 1977 i forhold til 1976 fra 26 til 15 prosent har andelen med visse svingninger vært *økende* for lavere grad. I 1981 var den 30 prosent, som er det høyeste tallet vi til nå har registrert for denne gruppen. Også for DH-kandidatene har problemene vært svakt økende fra 1977, men kraftig fra 1980 til 1981, da andelen "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" økte fra 16 til 22 prosent.

Blant arbeidssøkende kandidater med høyere grad har andelen "uten arbeid som svarer til utdanningen" økt for *filologer, realister og tannleger* mellom 1980 og 1981. For filologer representerer denne økningen en fortsettelse av utviklingen fra 1977 da andelen arbeidssøkere uten passende arbeid var 5 prosent mens den i 1981 var 16 prosent. For realistene har tallene steget fra 1979, og økningen har vært spesielt stor fra 1980 til 1981 (fra 5 til 12 prosent). Tannlegene som kom med første gang i 1980, hadde da en lav andel uten passende arbeid (2 prosent). I 1981 var den gått opp til 9 prosent, som ligger 2 prosentpoeng over gjennomsnittet for alle kandidater med høyere grad.

For *jurister og arkitekter* derimot sporer vi en bedring i situasjonen fra 1980 til 1981. For juristene er dette en fortsettelse av utviklingen siden 1978 da 20 prosent av de arbeidssøkende var uten passende arbeid, i 1981 var andelen 6 prosent. Fra å ligge over gjennomsnittet for høyere grad i tidligere år er andelen nå under dette gjennomsnittet. For arkitektene står bedringen av situasjonen i 1981 i forhold til 1980 noe i kontrast til kandidatenes egne opplevelser av vansker med å få arbeid. Det var 30 prosent som sa at de hadde hatt vansker.

Arbeidsledighet.

Totalt var 41 kandidater (2,4 prosent) av de som søkte arbeid fra 1981-kullet arbeidsledige pr. 15. november. Av disse var ca. halvparten registrert ved Arbeidsformidlingen, 11 var kvinner. Også i denne sammenheng kommer kandidater med høyere grad noe bedre ut (2,1

prosent) enn de med lavere grad og DH-kandidatene (henholdsvis 2,7 og 3,4 prosent).

Blant kandidater med høyere grad skiller spesielt tannlegene seg ut med en ledighet på 6,1 prosent. Også for arkitekter, jurister, pedagoger og sivilingeniører ligger ledigheten over gjennomsnittet for høyere grad.

Mange grupper har overhodet *ikke ledighet*. For kandidater med høyere grad gjelder dette: Filologer (mag.art.), teologer, psykologer, sosiologer, statsvitere, "samfunnsvitere ellers", veterinærer og farmasøyter. For lavere grad: Samfunnsvitere, interfakultær cand.mag. og sosialøkonomer. For DH-kandidater: De med økonomiske fag, media/kommunikasjon, datafag og naturvitenskapelige fag.

Hvor arbeider kandidatene?

I 1970- og begynnelsen av 1980-årene har de fleste nyuteksaminerte universitetskandidatene vært ansatt i *offentlig sektor* ca. et halvt år etter eksamen. Blant kandidater med høyere grad har ca. 75 prosent gått til offentlig sektor i de fleste år, bortsett fra 1972 da andelen var hele 86 prosent. De siste to årene har forholdsvis flere kandidater gått til privat sektor slik at andelen i offentlige næringer har gått ned til 69 prosent i 1980 og 68 prosent i 1981. For kandidater med lavere grad har andelen i offentlig sektor vært enda høyere og stort sett ligget på ca. 90 prosent med unntak av 1980 og 1981 da den sank til ca. 85 prosent. DH-kandidater har hovedsakelig gått til privat sektor.

Bortsett fra privat sektor er nyuteksaminerte kandidater med høyere grad særlig å finne ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, i statsadministrasjonen og i skolen. Andelen som har gått til *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* har sunket noe de siste to årene etter en forholdsvis stabil rekruttering på omkring 25 prosent i siste halvdel av 1970-årene. I 1980 og 1981 var andelen henholdsvis 23 og 19 prosent slik at tallet for 1981 er det laveste i vår registreringsperiode. *Skolen* har siden 1975 tatt stadig færre av de nye kandidatene. I perioden 1972-1975 gikk vel 20 prosent til skolen, i 1980 og 1981 har andelen ligget på 13-14 prosent.

Skolen har vært hovedarbeidsområde for nye kandidater med lavere grad. Fram til 1980 var 60-70 prosent ansatt her ca. et halvt år etter eksamen, men andelen sank til 52 prosent i 1981.

Lønn

I årene 1973 til 1981 har kandidater med høyere grad i gjennomsnitt tjent mer pr. måned (brutto, eksklusive ekstraintekter) enn de med lavere grad og DH-kandidater. Likevel har kandidater fra DH-skolene hatt en bedre utvikling i gjennomsnittlig begynnerlønn fra 1973 til 1981 (132 prosent) enn gjennomsnittet for kandidater med lavere grad (113 prosent) og høyere grad (120 prosent). Til tross for en sterkere relativ vekst, lå gjennomsnittlig månedslønn for DH-kandidatene i 1981 fortsatt en del under gjennomsnittet for både høyere og lavere grad.

Blant nyuteksaminerte kandidater med høyere grad tjente veterinærer, tannleger og pedagoger mest i 1981, varierende mellom ca. kr 10 000 og 10 600 brutto pr. måned. Landbrukskandidater, sosiologer og jurister tjente minst, varierende mellom kr 8 100 og 8 400

pr. måned. DH-kandidater med naturvitenskapelige fag tjente nesten like mye pr. måned som realister med lavere grad (henholdsvis kr 8 200 og kr 8 300). Blant DH-kandidatene forøvrig var det de med datafag og økonomiske fag som tjente mest (henholdsvis kr 7 700 og kr 7 600 pr. måned).

Utdanningens relevans

Kandidater med høyere grad har vært mest fornøyde med utdanningen i forhold til arbeidsoppgavene de har ca. et halvt år etter avsluttet studium. Andelen som synes at utdanningen passer "godt" har vært stabil på 60-70 prosent i hele den perioden arbeidsmarkedsundersøkelsen har pågått. Derimot har stadig færre kandidater med lavere grad vært fornøyde med utdanningen. I begynnelsen av 1970-årene syntes ca. halvparten av kandidatene at utdanningen passet "godt". Siden 1975 har andelen sunket fra 48 prosent det året til 37 prosent i 1981, som er lavere enn i noe tidligere år. Med et par unntak har prosenten for DH-kandidatene ligget mellom 50 og 60, dvs. stort sett på et nivå mellom kandidater med høyere og lavere grad.

1. Innledning

Siden våren 1972 har NAVF's utredningsinstitutt gjennom årlige spørreskjemaundersøkelser undersøkt arbeidsmarkedssituasjonen et halvt år etter eksamen for nyuteksaminerte kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler. Av spesiell interesse er det å kartlegge hvilke yrker og næringer ulike kategorier nye kandidater går inn i, om de eventuelt har hatt problemer med å skaffe seg arbeid og hvordan de vurderer sin utdanning i forhold til de arbeidsoppgavene de har. Det er også viktig å få en oversikt over hvor mange som ikke har inntektsgivende arbeid, men som f.eks. studerer videre, arbeider i eget hjem eller avtjener verneplikten. Kandidatene blir derfor bedt om å oppgi sin *hovedbeskjeftigelse* ca. et halvt år etter avsluttende eksamen fra universiteter og høgskoler. Disse undersøkelsene beskriver altså situasjonen i det som for mange er en overgangstid mellom utdanning og arbeid.

Fram til 1976 ble undersøkelsen gjennomført to ganger årlig og omfattet kandidater uteksaminert både om våren og høsten. Fra 1976 har bare vårkullet vært inkludert fordi vi mener at forholdene for denne gruppen gir et tilstrekkelig godt bilde av situasjonen på arbeidsmarkedet i de enkelte år for personer med høyere utdanning. Sivilingeniørene er et unntak. Ved Norges tekniske høgskole, Universitetet i Trondheim, er studieordningen slik at hovedtyngden av kandidatene tar avsluttende eksamen om høsten. For denne gruppen er det siden 1976 foretatt separate undersøkelser. Resultatene for høstkullene 1977 og 1979 er publisert i tidligere meldinger fra Utredningsinstituttet (NAVF's utredningsinstitutt 1978 og 1980).

For bedre å fange opp problemer som vil være aktuelle på arbeidsmarkedet i 1980-årene, ble opplegget for arbeidsmarkedsundersøkelsen endret i 1981. Spørreskjemaet ble revidert, og det er planer om å gjennomføre henholdsvis 3 og 10 års oppfølgingsundersøkelser av kull som har vært med i undersøkelsen i 1970-årene. Den første tiden etter eksamen kan på mange måter være spesiell, preget av midlertidige jobber og utprøving av ens

utdanning og interesser, samt av arbeidsmarkedet. Oppfølgingsundersøkelser flere år etter eksamen vil kunne belyse sysselsetting og arbeidsmarkedsforhold gjennom lengre tid. Dessuten vil slike oppfølgingsundersøkelser fange opp kandidater som ved undersøkelsen et halvt år etter eksamen ennå ikke var i inntektsgivende arbeid på grunn av videre studier, omsorgsforpliktelser eller avtjening av verneplikten.

Det reviderte spørreskjemaet ble brukt ved datainnsamlingen for vårkullet 1981 og sivilingeniørene fra høstkullet 1981 (se vedlegg 1 som inkluderer skjemaet utsendt i 1981 samt det som ble brukt ved tidligere undersøkelser). I analysene som presenteres her, er det lagt vekt på å få sammenliknbarhet mellom resultatene fra 1981-materialet og tidligere kull. I følgende kapittel drøftes måten de ulike variablene er blitt klassifisert på i 1981 og tidligere.

I denne publikasjonen presenteres resultatene for tre ulike kull, dvs. de som ble uteksaminert våren 1980 og 1981 samt sivilingeniørene fra høsten 1981, sistnevnte for seg i kapittel 8. Hovedvekten legges på resultatene for vårkullet 1981. En del resultater for vårkullet 1980 er tidligere offentliggjort i Skotheim, S. og E. Utne (red.) (1982, s. 116-121). Følgende hovedemner tas opp i denne meldingen:

- 1) De ulike kandidatgruppenes hovedbeskjeftigelse ca. et halvt år etter avsluttende eksamen.
- 2) Kandidatgruppenes problemer med å skaffe seg arbeid og årsakene til at de opplever at arbeidsmarkedet er vanskelig.
- 3) Kandidatgruppenes fordeling på næringssektorer.
- 4) Lønnsutviklingen for de ulike kandidatgruppene.
- 5) Kandidatenes vurdering av hvordan utdanningen passer til de arbeidsoppgavene de har.

Innenfor hvert tema er det lagt vekt på å sammenlikne resultatene mellom *kandidatgrupper* enkelte år, og for de enkelte kandidatgrupper over tid.

2. Metode og definisjoner

2.1. Metode

Datainnsamlingen er basert på spørreskjema (se vedlegg 1) som sendes de uteksaminerte kandidatene ca. 15. november og ca. 15. mai for henholdsvis vår- og høstkullet. Undersøkelsen refererer seg til kandidatenes situasjon på disse tidspunktene og bruker deres hovedbeskjeftigelse som utgangspunkt. Svarprosenten har i alle år vært høy, mellom 80 og 90. For vårkullet 1980 var den 89 prosent, for vårkullet 1981 82 prosent (se tabell 3.1.) og for høstkullet 1981 av sivilingeniører 87 prosent (tabell 8.1.).

Følgende utdanningsgrupper er inkludert i undersøkelsen:

Filologer (cand. philol., mag.art., cand.mag.)
Teologer (cand.theol. med praktiskeologisk seminar)
Realister (cand.real., cand.scient., cand.mag.)
Jurister (cand.jur.)
Sosialøkonomer (cand.oecon., cand.polit., exam.oecon.)
Psykologer (cand.psychol., mag.art.)
Sosiologer (cand.sociol., cand.polit., mag.art.)
Statsvitere (cand.polit., mag.art.)
Pedagoger (cand.paed., cand.polit., mag.art., cand.philol., cand.real. med pedagogikk hovedfag)
Samfunnsvitere ellers (cand.polit., mag.art. med sosialantropologi, geografi, historie eller informasjonsvitenskap)
Tannleger (cand.odont.)
Veterinærer (cand.med.vet.)
Farmasøytter (cand.pharm.)
Siviløkonomer
Sivilingeniører
Arkitekter
Landbrukskandidater
Samfunnsvitere (cand.mag.)
Interfakultær cand.mag.

Distriktshøgskolekandidater fra 2- og 3-årige studieretninger med følgende fagfelt:

Humanistiske fag
Økonomiske fag

Samfunnsfag
Media/kommunikasjon
Datafag
Naturvitenskapelige fag
Natur- og miljøvern
Samferdselsfag

Teologer og odontologer kom med første gang i 1980, samfunnsvitere ellers og interfakultær cand.mag. fra 1981.

Når det gjelder utvikling over tid og tolkningen av gjennomsnittet for henholdsvis høyere og lavere grad, bør en ta et visst hensyn til at de nye gruppene er kommet med, men trolig influeres resultatene bare i liten grad av dette. For eksempel ville andelen arbeidssøkende kandidater med høyere grad fra våren 1980 som var "uten arbeid som svarer til utdanningen" pr. 15. november være 7,2 prosent hvis teologer og tannleger ikke var inkludert i motsetning til 7,0 prosent når de er regnet med.

De aktuelle kandidatene er uteksaminert fra følgende læresteder:

Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Trondheim (Norges lærerhøgskole og Norges tekniske høgskole), Universitetet i Tromsø¹⁾, Norges Handelshøyskole, Norges landbrukshøgskole, Norges veterinærhøgskole, Arkitektshøgskolen i Oslo, Menighetsfakultetet, Høgskolen i Alta, Nordland distriktshøgskole, Møre og Romsdal distriktshøgskole, Volda, Møre og Romsdal distriktshøgskole, Molde, Sogn og Fjordane distriktshøgskole, Rogaland distriktshøgskole, Agder distriktshøgskole, Agder ingeniør- og distriktshøgskole, Telemark distriktshøgskole, Oppland distriktshøgskole, Hedmark distriktshøgskole, Østfold distriktshøgskole.

Den statistiske behandlingen av materialet baserer seg på enkle prosentberegninger og statistiske gjennomsnittsberegninger (f.eks. månedslønn). Databehandlingen har vært foretatt ved Universitetet i Oslo på dets DEC-10 maskin ved hjelp av programpakken DDPP.

¹⁾ Universitetet i Tromsø har til nå ikke hatt noen fullstendig registrering av cand.mag. kandidatene. Disse faller derfor utenfor undersøkelsen.

Alle tall og tabeller refererer til innkomne svar. I de aller fleste tabellene er kandidater som arbeidet i utlandet, holdt utenfor beregningene. Dette gjaldt 25 personer fra vårkullet 1981.

For at resultatene ikke skal feiltolkes understrekes følgende:

- Rapporten gjelder *nyuteksaminerte* kandidater. Den gir derfor ikke noe bilde av forholdene for bestanden innen hver utdanningsgruppe.
- Rapporten gir et bilde av situasjonen på et gitt tidspunkt og i en bestemt periode og er ingen prognose over den fremtidige utviklingen.

2.2. Definisjoner

De fleste tabeller presenterer materialet som en tidsserie fra begynnelsen eller midten av 1970-årene og fram til og med 1981. På grunn av revisjonen av spørreskjemaet i 1981 er det nødvendig å dokumentere enkelte av variablene både slik de ble brukt i perioden fram til og med 1980 og i 1981. Dette gjelder i hovedsak variablene "yrkesaktive kandidater" og "arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen".

Definisjoner av hovedaktivitet

Kandidatene blir i spørreskjemaet bedt om å oppgi sin *hovedbeskjeftigelse*. Det er viktig å understreke at arbeidsmarkedsundersøkelsen baserer seg på det kandidatene sier at de *hovedsakelig* gjør på et visst tidspunkt (hen-

holdsvis 15. november og 15. mai). Således kan en kandidat for eksempel anse seg som hovedsakelig arbeidsledig, men likevel ha en bijobb.

Følgende figur fremstiller de ulike formene for hovedaktivitet slik de er definert i undersøkelsen for 1981. Drøftingen av de ulike variablene slik de ble gruppert i årene 1972 til og med 1980 og i 1981 følger nedenfor.

Kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)

Består av alle som har innteksgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse eller som har fått jobb med tiltredelse etter 15. november, samt de som har hatt vansker med å få arbeid og ikke fått arbeid. Det vil si, dette omfatter: 1. "yrkesaktive kandidater", 2. kandidater som på spørsmålet om vansker med å få arbeid oppgav "nei" eller ubesvart og som hadde fått stilling de ventet på å tiltre etter 15. november (evt. 15. mai for høstkullet av sivilingeniører). 3. "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen". Kategori 2 er ny i 1981, men omfatter så få kandidater (9 i alt) at de ikke vil influere på resultatene i nevneverdig grad. (Se også figuren nedenfor.)

Yrkesaktive kandidater

Kategorien "yrkesaktive kandidater" brukes om kandidater som har innteksgivende arbeid som passer mer eller mindre godt til utdanningen, dvs. de som har arbeid i dårlig samsvar med utdanningen regnes ikke med blant

		ARBEIDSSØKERE					IKKE ARBEIDSSØKERE			
		Fått jobb med tiltredelse etter 15. nov. og hadde ikke hatt vansker	Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen			Arbeidsledig	Studerte videre og hadde ikke vansker	Arbeidet i eget hjem og hadde ikke vansker	Avtjente verneplikten	Annet (reise, sykdom m.m.)
Yrkesaktive			Arbeid i dårlig samsvar med utdanningen	Fått jobb med tiltredelse etter 15. nov. og hadde hatt vansker	Studerte videre og hadde vansker					
Fast arbeid	6 mnd. eller mer	Mindre enn 6 mnd.								

de yrkesaktive. Fram til og med 1980 ble klassifiseringen av kandidatene foretatt på grunnlag av svaralternativene på spørsmålet om hovedbeskjeftigelse. I 1981 er klassifiseringen noe mer komplisert. Dokumentasjonen nedenfor refererer seg til spørreskjemaene som finnes i vedlegg 1. Spørsmålet om hovedbeskjeftigelse har følgende kategorier for kandidater som har inntektsgivende arbeid i henholdsvis 1972-80 og i 1981:

1972-80 (status pr. 15. november, se spørsmål 2.1 i spørreskjemaet)

1. Kandidater i fast eller midlertidig arbeid (kategori 1, 2 og 3 på spørsmål 2.1)
2. Arbeid av tilfeldig art som ikke er i samsvar med Deres utdanning (kategori 4 på spørsmål 2.1.)

1981 (status pr. 15. november, se spørsmål 2.3 i spørreskjemaet)

1. Kandidater i fast eller midlertidig arbeid (kategori 1, 2 og 3 på spørsmål 2.3.)

I tråd med kriteriet om mer eller mindre utdanningsrelevant arbeid ble kandidater i kategori 2 i perioden 1972-80 ikke regnet med blant "yrkesaktive kandidater" men klassifisert (sammen med andre kategorier på spørsmålet om hovedbeskjeftigelse, se nedenfor) som kandidater som finner det "vanskelig å få arbeid", og dermed regnet som ikke yrkesaktive. I 1981 ble spørsmål 2.1 revidert blant annet fordi de fire ulike kategoriene for yrkesaktive kandidater ikke er gjensidig utelukkende og derfor kan være vanskelig å tolke. En kandidat kan f.eks. ha fast arbeid som samtidig kan ansees å være av "tilfeldig art uten samsvar med utdanningen". For å få sammenliknbarhet på dette punkt er det ved å kombinere svar på ulike spørsmål i 1981-skjemaet, laget en kategori vi anser som sammenliknbar med kandidater med "arbeid av tilfeldig art uten samsvar med utdanningen". Således er en gruppe på tilsammen 60 personer med eksamen fra våren 1981 trukket ut av kategori 1, 2 og 3 (fast arbeid, midlertidig arbeid av 6 mnd. varighet eller mer, midlertidig arbeid under 6 mnd., spørsmål 2.3) på grunnlag av svar de har gitt på

arbeidets art (spørsmål 4.9) og vurdering av utdanning i forhold til arbeidsoppgaver (spørsmål 4.10). Kandidater i fast eller midlertidig arbeid som har arbeid som åpenbart ikke krever høyere utdanning (f.eks. ekspeditørjobb, ufaglært industriarbeid eller jobb som pleiemedhjelper) og som samtidig sier at utdanningen passer "dårlig" til arbeidet, blir ansett for å ha arbeid "i dårlig samsvar med utdanningen". I likhet med 1972-80 klassifiseringen kommer de i gruppen som ikke er i inntektsgivende arbeid. På grunnlag av dette er således "yrkesaktivitet" også i 1981 definert ut fra et kriterium om *relevans*.

Både i 1972-80 materialet og i 1981 materialet har yrkesaktive kandidater med mer eller mindre relevant arbeid to mulige tilknytninger til arbeidslivet:

1. Fast arbeid.
2. Midlertidig arbeid.

Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen

I perioden 1972-80 ble denne kategorien kalt "kandidater som fant det vanskelig å få arbeid". Fra og med 1981 vil vi endre denne betegnelsen til "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" fordi vi anser dette for å være en mer dekkende beskrivelse av følgende grupper som omfattes av definisjonen:

1972-80 (Status pr. 15. november)

1. Kandidater som oppga å ha "arbeid av tilfeldig art som ikke er i samsvar med Deres utdanning" (ref. spørsmål 2.3 i spørreskjemaet).
2. Kandidater som studerte videre p.g.a. vanskeligheter med å få arbeid.
3. Kandidater som arbeidet i eget hjem som husmor/husfar p.g.a. vanskeligheter med å få inntektsgivende arbeid.
4. Kandidater som var arbeidsledige.

1981 (Status pr. 15. november)

1. Kandidater i fast eller midlertidig arbeid "i dårlig samsvar med utdanningen" (se ovenfor).

2. Kandidater som opplyste at "ja" de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november (spørsmål 2.2) og som studerte videre pr. 15. november (spørsmål 2.3).
3. Kandidater som opplyste at "ja" de hadde hatt vansker med å få arbeid og som arbeidet i eget hjem som husmor/husfar.
4. Kandidater som var arbeidsledige og registrert eller ikke registrert ved Arbeidsformidlingen.
5. Kandidater som opplyste at "ja" de hadde hatt vansker med å få arbeid og som hadde fått jobb de ventet på å tiltre etter 15. november (evt. 15. mai).

I det reviderte skjemaet kombinerer vi svar på ulike spørsmål for å komme fram til kategorier vi anser som sammenliknbare med de ulike alternativene i spørsmål 2.1 i det gamle skjemaet. Som nevnt ovenfor er kandidater fra våren 1981 som hadde arbeid - fast eller midlertidig - som åpenbart ikke krever høyere utdanning og som opplyste at utdanningen passet "dårlig" til arbeidet, regnet som sammenliknbar med kategorien kandidater som hadde "arbeid av tilfeldig art som ikke var i samsvar med Deres utdanning". Disse er regnet med blant de ikke yrkesaktive kandidatene.

Som nevnt ovenfor, er spørsmål 2.1 i det gamle skjemaet revidert delvis fordi de fire ulike kategoriene under "i inntektsgivende arbeid" ikke er gjensidig utelukkende og derfor kan være vanskelig å tolke. Likeledes ble det endret fordi det var vanskelig å vite hva avkryssing på "studerte videre eller arbeidet i eget hjem på grunn av vansker" egentlig skulle bety. Oppfattet kandidatene dette som å gjelde egne problemer eller forventede problemer? De som ventet problemer kunne kanskje like gjerne ha krysset av på "studerte videre av andre grunner". Det er vanskelig å vite hvordan kandidatene har tenkt her. Fra våren 1981 blir kandidatene spurt om de har søkt arbeid og, i et separat spørsmål, om de har hatt vansker med å skaffe seg arbeid (spørsmål 2.1 og 2.2). Det blir lagt mer eksplisitt vekt på kandidatenes egne opplevelser på arbeidsmarkedet som grunnlag for å regne at de har hatt vansker

med å skaffe seg arbeid. På den annen side ble det ikke spurt direkte om vanskene var årsak til å f.eks. studere videre. I forbindelse med tolkningen av resultatene for 1981 er det derfor viktig å være klar over at størrelsen på gruppen som hadde vansker og studerte videre også kan være influert av at spørsmålet om vansker ikke var knyttet direkte til f.eks. det å studere videre. Enkelte kandidater kan ha svart på spørsmålet om vansker ut fra ønsket om å skaffe seg en bijobb ved siden av studiet. Andre tar kortvarige videre studier, som for eksempel pedagogisk seminar, og opplever vansker mens de søker jobb med tanke på ansettelse etter pedagogisk seminar. Disse ville trolig ikke blitt fanget opp av tidligere undersøkelser fordi de hadde faste planer om å ta utdanningen og derfor ikke oppga at de studerte videre på grunn av vansker med å få arbeid. Kandidater kan også søke en jobb for å orientere seg på arbeidsmarkedet (for å se om de skulle ha "en sjanse") og på forhånd ha bestemt seg for å studere videre uansett hva utfallet av søknaden blir.

Ut fra dette kan det være vanskelig å sammenlikne direkte kandidater som studerte videre på grunn av vansker (før 1981) med kandidater som hadde vansker og studerte videre (1981). Men i begge tilfeller får vi trolig med flere kandidater enn tilsiktet. Dette trekker i samme retning for begge klassifiseringene. Vi har derfor regnet materialet fra før 1981 og i 1981 for å være noenlunde sammenliknbart på dette punktet.

Ikke yrkesaktive kandidater

Herunder hører foruten kandidater som fant det "vanskelig å få arbeid" (1972-80) og "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" (1981) også følgende grupper:

1972-80 (Status pr. 15. november)

1. "Kandidater som studerte videre av andre grunner" (spørsmål 2.1.).
2. Kandidater som arbeidet i eget hjem som husmor/husfar av andre grunner.
3. Kandidater som avtjente verneplikten.
4. Kandidater som foretok reiser, var syke e.l.

1981 (Status pr. 15. november)

1. Kandidater som på spørsmålet om vansker oppga "nei" eller ubesvart og som hadde fått stilling de ventet på å tiltre etter 15. november (evt. 15. mai). Disse er ikke yrkesaktive på tellingstidspunktet men har meldt seg på arbeidsmarkedet (se ovenfor).
2. Kandidater som på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid (2.2) oppga "nei" eller ubesvart og som studerte videre.
3. Kandidater som på spørsmålet om vansker med å få arbeid (2.2) oppga "nei" eller ubesvart og som arbeidet i eget hjem som husmor/husfar.
4. Kandidater som avtjente verneplikten.
5. Kandidater som foretok reiser, var syke e.l.

Definisjoner av hovedsektorer for næring

Vi følger stort sett den gruppering Statistisk Sentralbyrå har brukt i Standard for næringsgruppering (Statistisk Sentralbyrå 1978). Enkelte av hovedområdene i denne klassifiseringen er ytterligere oppdelt her f.eks. gruppen "offentlig, sosial og privat tjenesteyting". Dette er gjort for å kunne dele materialet i en offentlig og en privat sektor.

Universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter

Omfatter alle utdanningsinstitusjoner som bygger på videregående skole (dvs. 13. - 18. klassetrinn ifølge Standard for utdanningsgruppering, Statistisk Sentralbyrå 1973 og senere oppdateringer) og alle typer forskningsinstitutter. Forskningsavdelinger innen store firmaer er ikke regnet med her.

Skolen

Herunder regnes grunnskolen, videregående skole og "andre skoler" bortsett fra høyskoler.

Statsadministrasjonen

Omfatter sentraladministrasjonen, statens ytre etater, samt politi og rettsvesen.

Fylkes- og kommuneadministrasjonen

Inkluderer også pedagogisk/psykologisk tjeneste/distriktssenter.

Offentlig sektor ellers

Gjelder statskirken, offentlig helse- og veterinærtjeneste, sosial omsorg og velferdsarbeid, statlige bank- og finansieringsinstitusjoner (inkl. Norges bank), statlig samferdsel (bl.a. NSB, Post- og telekommunikasjon), bibliotek, museer, NRK, teater og film. Samferdsel er fra 1981 delt i en offentlig og privat del (se nedenfor) for å få en mer nøyaktig klassifisering av næring i henholdsvis offentlig og privat sektor.

Privat sektor

Herunder hører næringssektorene jordbruk, skogbruk og fiske, oljeutvinning og bergverksdrift, industri, bygg og anlegg, kraft- og vannforsyning, varehandel, bank og forsikring, samferdsel (bortsett fra statlig samferdsel), privat helse- og veterinærtjeneste, nærings- og fagorganisasjoner, forretningsmessig tjenesteyting.

Månedslønn

Denne er basert på oppgitt brutto månedslønn (eksklusive ekstraintekter). I tilfeller der både månedslønn og lønnstrinn er oppgitt og det er forskjell på de to, er den månedslønn som tilsvarende lønnstrinnet brukt (lønnstrinnet er det som gjelder på tellingstidspunktet, dvs. pr. 15. november eller 15. mai). Månedslønn er bare beregnet for kandidater i heldagsstilling.

Klassifisering av universitets- og høyskoleeksamener

Lavere grad

Gjelder kandidater med cand.mag. eller exam.oecon. grad fra universitetene.

Høyere grad

Universitetseksamener over cand.mag., exam.oecon. nivå (f.eks. cand.philol., cand.real./cand.scient.) og eksamen fra følgende universiteter: Norges tekniske høyskole (sivilingeniør eller arkitekt), Arkitektshøyskolen i Oslo, Norges landbrukshøyskole (cand.agric.) Norges veterinærhøyskole (cand.med.vet.), Norges Handelshøyskole (siviløkonom).

Distriktshøgskolekandidat

Alle studieretninger ved distriktshøgskolene som etter 2 eller 3 års studium gir rett til tittelen distriktshøgskolekandidat.

Standardtegn som benyttes i publikasjonen:

- Tall kan ikke forekomme
- .. Vi mangler tall
- Null
- 0 Mindre enn halvparten av den brukte enhet.

3. Kandidatene fra våren 1980 og våren 1981

3.1. Svarprosenter og fordeling på kjønn for vårkullet 1981

Våren 1981 var det 2 964 nyuteksaminerte kandidater. Av disse besvarte 2 435 spørreskjemaet. Dette gir en svarprosent på 82 for kullet samlet (tabell 3.1.). Svarprosenten for de ulike kandidatgruppene varierte mellom 73 og 100. For kandidater med høyere grad var den 84, for de med lavere grad 79 og for DH-kandidater 82 prosent.

Av de 2 435 kandidatene som besvarte spørreskjemaet, hadde 25 av de yrkesaktive kandidatene (19 menn og 6 kvinner) bostedsadresse i utlandet på tellingstidspunktet. Dette tilsvarende tallet for vårkullet 1980 som var 27. Siviløkonomene utgjorde den største gruppen blant disse i 1981 med 5 kandidater. For alle kullene er yrkesaktive kandidater som arbeidet i utlandet, holdt utenfor i analysene i de etterfølgende kapitlene.

For vårkullet 1981 var det 30 prosent kvinner blant de som besvarte skjemaet (tabell 3.2.). Andelen er lavest blant de med høyere grad (25 prosent), høyest på lavere grad (40 prosent) og noe lavere blant distrikthøgskolekandidater (35 prosent). Bare i farmasi, blant cand.mag. i filologi, interfakultær cand.mag. og DH-kandidater med humanistiske fag er kvinnene i flertall med henholdsvis 61, 51, 62 og 68 prosent av de som har besvart skjemaet.

Det viser seg at omlag 60 prosent av "våre" kvinner med eksamen av høyere grad fordeler seg på de fem kandidatgruppene filologi (15 prosent), jus (14 prosent), odontologi (13 prosent), landbruksfag (11 prosent) og realfag (10 prosent) (tabell 3.2.). Blant juristene f.eks. var kvinneandelen blant ferdige kandidater likevel bare 28 prosent (tabell 3.2.).

Blant menn med høyere grad finner vi nesten 70 prosent på de fem største fagene. Real-fag har flest kandidater (19 prosent), så følger landbruksfag (13 prosent), sivilingeniørstudiet (13 prosent), siviløkonomi (12 prosent) og jus (12 prosent). Tre av de fem største fagene for menn er også de største blant kvinnene, nemlig

real-fag, landbruksfag og jus. At det fra DH-skolene uteksamineres forholdsvis flest både kvinner og menn med økonomiske fag (henholdsvis 28 og 44 prosent), forteller om disse fagenes dominerende rolle innen DH-systemet (205 av 535 kandidater i 1981). Ikke desto mindre er det verdt å merke seg at nesten 30 prosent av de kvinnelige kandidatene uteksamineres i disse fagene, mens det både blant kandidater med høyere og lavere grad ved universitetene er forholdsvis få kvinnelige kandidater fra økonomiske fagstudier.

3.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen for vårkullet 1980 og vårkullet 1981.

Blant kandidater fra *vårkullet 1981* var det 61 prosent som var *yrkesaktive* ca. et halvt år etter eksamen. Av disse var 38 prosent i fast stilling. Andelen yrkesaktive er betydelig større blant kandidater med høyere grad (78 prosent) enn blant dem med lavere grad (25 prosent). Blant DH-kandidatene var omtrent halvparten (52 prosent) yrkesaktive i midten av november det året de tok avsluttende eksamen (tabell 3.3., tabell 1A og 1B, vedlegg 2, gir antall kandidater fordelt på kjønn). Enkelte grupper med forholdsvis lav yrkesdeltakelse som f.eks. teologer, tannleger og sivilingeniører har store andeler (fra ca. 20 til ca. 35 prosent) som avtjener *verneplikten*. Andelen er spesielt høy for teologer og tannleger, noe som nok kan forklares ved at disse gruppene i stor grad får arbeid som henholdsvis feltprest eller tannlege under avtjening av verneplikten. Det er derfor en fordel for disse å vente med verneplikten til etter avsluttet utdanning. Den forholdsvis lave yrkesdeltakelsen hos filologer (cand.philol.) og realister forklares hovedsakelig ved at relativt store grupper tar videreutdanning som f.eks. pedagogisk seminar.

Det er særlig kandidater med lavere grad som studerer videre, dels hovedfag, dels pedagogisk seminar. I 1981 var andelen 59 prosent for hele gruppen, og høyest for sosialøkonomer (87 prosent) og realister (76 prosent).

Tilsvarende oversikt for *vårkullet 1980* (tabell 3.4) viser et noenlunde likt bilde med

hensyn til yrkesdeltakelse for alle kandidater samlet, de med høyere og lavere grad og DH-kandidater. For teologer og tannleger er andelen som avtjener verneplikten sunket ganske mye fra 1980 til 1981, fra henholdsvis 51 til 36 prosent for teologer og fra 44 til 32 prosent for tannleger.

I 1981 er det særlig arbeidssøkende kandidater med lavere grad og DH-kandidater som er *uten arbeid som svarer til utdanningen*. For cand.mag. gjelder dette ca. 10 prosent i 1981, som nesten er en fordobling i forhold til året før (tabell 3.3. og 3.4.). For DH-kandidatene som gruppe var andelen uten arbeid som svarer til utdanningen forholdsvis høy også i 1980, 11 prosent, men den var økt til 15 prosent i 1981. Økningen blant kandidater med lavere grad skyldes primært økningen for filologer. I 1981 lå andelen med vansker på 16 prosent. For samfunnsvitere derimot er det en viss bedring i 1981 i forhold til året før (se også kapittel 4).

For kandidater med høyere grad samlet er

andelen "vanskelig å få arbeid"/"uten arbeid som svarer til utdanningen" omtrent den samme i 1980 og 1981 (henholdsvis 5,4 og 5,9 prosent). Enkelte grupper som filologer, realister, psykologer, pedagoger og tannleger har større grad av vansker i 1981 enn i 1980, mens det for jurister, arkitekter og landbrukskandidater er en bedring fra 1980 til 1981. Noe av økningen for filologer og realister kan på grunn av høye andeler i videre studier forklares ut fra måten materialet er gruppert på henholdsvis i 1981 og tidligere (se avsnitt 2.2.). Imidlertid er økningen så stor spesielt for realister at dette ikke kan forklare hele spranget. Både i 1980 og 1981 er det meget lave andeler blant siviløkonomene som har problemer (mellom 1 og 2 prosent). Denne gruppen har i begge årene også en høy andel i fast stilling i forhold til andre kandidater med høyere grad, noe som ytterligere befester inntrykket av at nyuteksaminerte siviløkonomer har færre problemer på arbeidsmarkedet enn de fleste andre grupper.

Tabell 3.1. Antall uteksaminerte kandidater og svarprosent for vårkullet 1981.

Kandidatgruppe	Uteksaminerte kandidater	Ved under-søkelsen svarte	Svarprosent	De som svarte, inndelt etter bosted på tellingstidspunktet	
				I utlandet ¹⁾	I Norge
KANDIDATER I ALT	2 964	2 435	82,2	25	2 410
HØYERE GRAD	1 643	1 380	84,0	18	1 362
Filologer (Cand.philol.)	154	116	75,3	2	114
Filologer (Mag.art.)	13	11	84,6	—	11
Teologer	58	45	77,6	—	45
Realister					
(Cand.real./cand.scient.)	253	229	90,5	2	227
Jurister	226	171	75,7	—	171
Sosialøkonomer					
(Cand.oecon./cand.polit.)	22	16	72,7	1	15
Psykologer	52	46	88,5	—	46
Sosiologer	25	23	92,0	—	23
Statsvitere	20	17	85,0	—	17
Pedagoger	32	27	84,4	1	26
Samfunnsvitere ellers	13	13	100,0	—	13
Tannleger	113	104	92,0	2	102
Veterinærer	21	20	95,2	—	20
Farmasøyter	31	28	90,3	—	28
Siviløkonomer	185	148	80,0	5	143
Sivilingeniører	174	141	81,0	3	138
Arkitekter	61	53	86,9	1	52
Landbrukskandidater	197	172	87,3	1	171
LAVERE GRAD	659	520	78,9	2	518
Filologer (Cand.mag.)	345	267	77,4	1	266
Realister (Cand.mag.)	164	134	81,7	—	134
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	78	59	75,6	1	58
Interfakultær (Cand.mag.)	35	29	82,9	—	29
Sosialøkonomer (Exam.oecon.)	37	31	83,8	—	31
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	655	535	81,7	5	530
Humanistiske fag	76	60	78,9	1	59
Økonomiske fag	259	205	79,2	—	205
Samfunnsfag	85	76	89,4	1	75
Media/Komm.fag	29	23	79,3	—	23
Datafag	60	51	85,0	—	51
Nat.vit.fag	54	44	81,5	—	44
Natur/Miljøvern fag	37	34	91,9	—	34
Samferdselsfag	55	42	76,4	3	39

¹⁾ Gjelder yrkesaktive kandidater.

Tabell 3.2. Kandidater fra vårkullet 1981 som besvarte spørreskjemaet, fordelt på fag og kjønn.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som svarte			Kandidatene prosentfordelt på fag innen de tre gradstypene		Prosentfordeling på kjønn innen hvert fag		
				Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner
	I alt	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner
KANDIDATER I ALT	2 435	1 696	739			100,0	69,7	30,3
HØYERE GRAD	1 380	1 035	345	100,1	99,8	100,0	75,0	25,0
Filologer (Cand.philol.)	116	67	49	6,5	14,2	100,0	57,8	42,2
Filologer (Mag.art.)	11	7	4	0,7	1,2	100,0	63,6	36,4
Teologer	45	42	3	4,1	0,9	100,0	93,3	6,7
Realister (Cand.real./cand.scient.)	229	193	36	18,6	10,4	100,0	84,3	15,7
Jurister	171	123	48	11,9	13,9	100,0	71,9	28,1
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	16	15	1	1,4	0,3	100,1	93,8	6,3
Psykologer	46	29	17	2,8	4,9	100,0	63,0	37,0
Sosiologer	23	12	11	1,2	3,2	100,0	52,2	47,8
Statsvitere	17	12	5	1,2	1,4	100,0	70,6	29,4
Pedagoger	27	19	8	1,8	2,3	100,0	70,4	29,6
Samfunnsvitere ellers	13	7	6	0,7	1,7	100,0	53,8	46,2
Tannleger	104	58	46	5,6	13,3	100,0	55,8	44,2
Veterinærer	20	15	5	1,4	1,4	100,0	75,0	25,0
Farmasøyter	28	11	17	1,1	4,9	100,0	39,3	60,7
Siviløkonomer	148	122	26	11,8	7,5	100,0	82,4	17,6
Sivilingeniører	141	129	12	12,5	3,5	100,0	91,5	8,5
Arkitekter	53	39	14	3,8	4,1	100,0	73,6	26,4
Landbrukskandidater	172	135	37	13,0	10,7	100,0	78,5	21,5
LAVERE GRAD	520	311	209	99,9	100,0	100,0	59,8	40,2
Filologer (Cand.mag.)	267	130	137	41,8	65,6	100,0	48,7	51,3
Realister (Cand.mag.)	134	103	31	33,1	14,8	100,0	76,9	23,1
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	59	38	21	12,2	10,0	100,0	64,4	35,6
Interfakultær (Cand.mag.)	29	11	18	3,5	8,6	100,0	37,9	62,1
Sosialøkonomer (Exam. oecon.)	31	29	2	9,3	1,0	100,0	93,5	6,5
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER	535	350	185	100,0	100,1	100,0	65,4	34,6
Humanistiske fag	60	19	41	5,4	22,2	100,0	31,7	68,3
Økonomiske fag	205	154	51	44,0	27,6	100,0	75,1	24,9
Samfunnsfag	76	40	36	11,4	19,5	100,0	52,6	47,4
Media/Komm.fag	23	15	8	4,3	4,3	100,0	65,2	34,8
Datafag	51	34	17	9,7	9,2	100,0	66,7	33,3
Nat.vit.fag	44	35	9	10,0	4,9	100,0	79,5	20,5
Natur/Miljøvern fag	34	22	12	6,3	6,5	100,0	64,7	35,3
Samferdselsfag	42	31	11	8,9	5,9	100,0	73,8	26,2

Tabell 3.3. Kandidatene fra vårkullet 1981 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1981). Prosent.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som svarte i alt ³⁾	Sum prosent	Yrkesaktive ¹⁾				Ikke yrkesaktive ²⁾					
			Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde		Yrkesaktive i alt	Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen ⁴⁾		Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ⁴⁾	Ubesvart
				6 mnd. eller mer	Under 6 mnd.		uten arbeid som svarer til utdanningen ⁴⁾	Studerte videre				
KANDIDATER I ALT	2 410	100,0	37,5	17,5	5,9	60,9	8,8	21,1	7,4	1,8	0,0	
HØYEREGRAD	1 362	100,1	47,1	24,4	6,7	78,2	5,9	4,7	10,0	1,3	–	
Filologer (Cand.philol.)	114	100,1	32,5	29,8	7,9	70,2	13,2	14,0	1,8	0,9	–	
Filologer (Mag.art.)	11	100,0	18,2	54,5	18,2	90,9	9,1	–	–	–	–	
Teologer	45	100,1	28,9	26,7	8,9	64,5	–	–	35,6	–	–	
Realister (Cand.real./cand.scient.)	227	100,1	34,4	33,5	6,6	74,5	10,1	9,7	4,0	1,8	–	
Jurister	171	99,9	58,5	25,7	2,3	86,5	5,8	4,1	2,3	1,2	–	
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	15	100,1	66,7	13,3	6,7	86,7	6,7	–	–	6,7	–	
Psykologer	46	100,1	37,0	28,3	19,6	84,9	6,5	–	8,7	–	–	
Sosiologer	23	99,9	21,7	47,8	26,1	95,6	4,3	–	–	–	–	
Statsvitere	17	100,0	52,9	35,3	–	88,2	5,9	–	5,9	–	–	
Pedagoger	26	99,8	61,5	19,2	3,8	84,5	7,7	3,8	3,8	–	–	
Samfunnsvitere ellers	13	100,1	38,5	30,8	23,1	92,4	–	–	–	7,7	–	
Tannleger	102	100,0	34,3	15,7	7,8	57,8	5,9	1,0	32,4	2,9	–	
Veterinærer	20	100,0	40,0	20,0	20,0	80,0	–	–	15,0	5,0	–	
Farmasøyter	28	100,0	46,4	28,6	17,9	92,9	–	–	7,1	–	–	
Siviløkonomer	143	100,0	74,1	9,8	–	83,9	1,4	5,6	9,1	–	–	
Sivilingeniører	138	100,1	45,7	19,6	5,1	70,4	5,1	2,9	21,0	0,7	–	
Arkitekter	52	100,0	63,5	15,4	5,8	84,7	3,8	–	11,5	–	–	
Landbrukskandidater	171	99,9	53,2	24,6	5,8	83,6	3,5	2,9	7,6	2,3	–	
LAVEREGRAD	518	100,0	8,5	10,6	5,4	24,5	10,4	58,9	2,3	3,7	0,2	
Filologer (Cand.mag.)	266	100,0	7,9	13,2	7,1	28,2	15,8	48,1	1,9	6,0	–	
Realister (Cand.mag.)	134	99,9	6,7	3,7	3,7	14,1	4,5	76,1	3,0	1,5	0,7	
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	58	100,0	10,3	12,1	1,7	24,1	5,2	65,5	5,2	–	–	
Interfakultær (Cand.mag.)	29	99,9	27,6	24,1	3,4	55,1	6,9	34,5	–	3,4	–	
Sosialøkonomer (Exam.oecon.)	31	100,0	–	3,2	6,5	9,7	3,2	87,1	–	–	–	
DISTRIKTSHØGSKOLEKANDIDATER	530	99,9	41,1	6,4	4,5	52,0	14,7	26,2	5,7	1,3	–	
Humanistiske fag	59	100,0	28,8	10,2	3,4	42,4	25,4	30,5	–	1,7	–	
Økonomiske fag	205	100,0	45,4	2,4	3,9	51,7	3,9	36,6	6,8	1,0	–	
Samfunnsfag	75	100,1	32,0	12,0	4,0	48,0	22,7	22,7	2,7	4,0	–	
Media/Komm.fag	23	99,9	8,7	17,4	13,0	39,1	21,7	34,8	4,3	–	–	
Datafag	51	100,1	74,5	3,9	2,0	80,4	2,0	2,0	15,7	–	–	
Nat.vit.fag	44	99,9	56,8	2,3	4,5	63,6	15,9	15,9	4,5	–	–	
Natur/Miljøvern fag	34	100,0	5,9	11,8	8,8	26,5	47,1	20,6	2,9	2,9	–	
Samferdselsfag	39	100,0	43,6	7,7	5,1	56,4	23,1	15,4	5,1	–	–	

¹⁾ Inkluderer yrkesaktive med mer eller mindre relevant arbeid.

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive, ikke yrkesaktive og ubesvart.

⁴⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

Tabell 3.4. Kandidater fra vårkullet 1980 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1980). Prosent.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som svarte, i alt ¹⁾	Sum prosent	Fast arbeid	Yrkesaktive		Yrkesaktive i alt	Ikke yrkesaktive			
				Midlertidig arbeid av lengde			«Vanskelig å få arbeid» ²⁾	Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ²⁾
				Over 6 mnd.	Under 6 mnd.					
ALLE KANDIDATER	2 449	99,9	34,4	20,1	5,2	59,7	6,5	22,8	9,3	1,6
HØYERE GRAD	1 420	100,0	41,1	26,2	5,3	72,6	5,4	7,8	12,7	1,5
Filologer (Cand.philol.)	173	100,0	28,3	24,3	5,2	57,8	8,7	29,5	2,3	1,7
Filologer (Mag.art.)	17	100,0	5,9	58,8	17,6	82,3	5,9	5,9	5,9	–
Teologer (Cand.theol.)	51	100,2	31,4	7,8	2,0	41,2	2,0	2,0	51,0	4,0
Realister (Cand.real.)	208	99,9	31,7	38,5	5,8	76,0	4,3	13,9	4,3	1,4
Jurister	179	100,2	46,4	33,0	3,4	82,8	8,4	4,5	4,5	–
Sosialøkonómer (Cand.oecon.)	29	99,9	51,7	27,6	3,4	82,7	3,4	–	13,8	–
Psykologer	55	99,9	41,8	40,0	9,1	90,9	3,6	–	1,8	3,6
Sosiologer	23	99,8	21,7	30,4	21,7	73,8	8,7	4,3	8,7	4,3
Statsvitere	17	100,0	29,4	52,9	5,9	88,2	11,8	–	–	–
Pedagoger	36	99,9	47,2	41,7	2,7	91,6	2,7	5,6	–	–
Tannleger	86	100,1	30,2	21,0	3,5	54,7	1,2	–	44,2	–
Veterinærer	13	99,9	53,8	–	7,7	61,5	7,7	–	23,0	7,7
Farmasøyter	33	99,8	54,5	24,2	12,1	90,8	3,0	–	6,0	–
Siviløkonómer	125	100,0	60,0	13,6	0,8	74,4	1,6	9,6	12,0	2,4
Sivilingeniører	171	100,0	48,5	15,8	3,5	67,8	4,1	1,8	26,3	–
Arkitekter	38	99,9	52,6	18,4	7,9	78,9	10,5	–	10,5	–
Landbrukskandidater	166	99,9	44,6	23,5	7,8	75,9	7,2	1,8	11,4	3,6
LAVERE GRAD	524	100,1	6,3	15,1	5,2	26,6	5,5	63,2	2,5	2,3
Filologer (Cand.mag.)	292	99,8	6,8	21,2	7,2	35,2	7,5	53,4	1,0	2,7
Realister (Cand.mag.)	171	100,0	4,7	5,3	1,2	11,2	2,3	80,7	3,5	2,3
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	41	100,0	12,2	19,5	4,9	36,6	7,3	53,7	2,4	–
Sosialøkonómer (Exam.oecon.)	20	100,0	–	–	10,0	10,0	–	75,0	15,0	–
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	506	100,0	44,9	8,3	5,3	58,5	10,7	22,9	6,7	1,2

¹⁾ Inkluderer yrkesaktive og ikke yrkesaktive.

²⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

4. Kandidater som har problemer på arbeidsmarkedet

Med hensyn til kandidater som har problemer på arbeidsmarkedet analyseres materialet på tre forskjellige måter:

1. Kandidater som "har hatt vansker med å få arbeid".

Variabelen uttrykker et nytt mål på vansker i forhold til tidligere undersøkelser og gjelder de arbeidssøkende kandidatenes opplevelse av hvorvidt det har vært vanskelig å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november (spørsmål 2.2 i spørreskjemaet fra 1981). Begrepet må ikke forveksles med kategorien "vanskelig å få arbeid" brukt tidligere, nå kalt "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" (se også avsnitt 2.2). Dette nye uttrykket for vansker er videre enn de to øvrige idet det baserer seg på egne erfaringer med å få jobb hos alle arbeidssøkende kandidater, også de som et halvt år etter eksamen har fast eller midlertidig arbeid mer eller mindre relevant til utdanningen. Det dreier seg altså om opplevelser i løpet av det første halve året etter eksamen også for dem som pr. 15. november har en tilfredsstillende tilpasning. Toleransegrensen kan naturligvis variere fra person til person avhengig av hvor mange jobber det er å søke på for kandidater fra de enkelte faggruppene, hvor mange søknader en må sende for å få "napp", hvor mange avslag en får, hvor lang tid det i realiteten tar å få arbeid. Ikke desto mindre kan den personlige opplevelsen av vansker være en indikator på "temperaturen" på arbeidsmarkedet.

2. Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen.

Dette uttrykket for vansker er definert i avsnitt 2.2. Det beskriver hovedsakelig beskjeftigelse på et bestemt tidspunkt (15. november) og uttrykker derfor en tilstand i motsetning til definisjonen i punkt 1. som

dreier seg om opplevelser i løpet av en periode uavhengig av beskjeftigelse pr. 15. november. Her vil kull fra ulike år bli sammenlignet.

3. Arbeidsledighet.

Arbeidsledighet pr. 15. november for 1981-kullet er ledighet slik kandidatene selv definerer det. I tillegg til de som sier de er registrert ved Arbeidsformidlingen, er også de som ikke er registrert med. Dette er en nærmere analyse av en av kategoriene som inngår i variabelen "arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen" og er den strengeste klassifiseringen av de som har problemer på arbeidsmarkedet.

Det er altså her snakk om tre begreper for vansker:

1. "Har hatt vansker med å få arbeid" er det videste og omfatter flest kandidater, også kandidater som har fått passende arbeid.
2. "Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" snevrer gruppen inn til å gjelde en del av de som inngår i kategori 1.
3. Arbeidsledig er det snevreste uttrykket for vansker og gjelder en del av kandidatene i kategorien "Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen".

Til slutt i dette kapitlet skal vi drøfte årsaker til at kandidatene har hatt problemer med å få arbeid.

4.1. Kandidater fra vårkullet 1981 som har hatt vansker med å få arbeid.

I 1981 ble kandidatene spurt om de hadde hatt vanskeligheter med å få arbeid i *perioden* etter eksamen og fram til 15. november (spørsmål 2.2., se vedlegg 1). Her blir *alle* kandidater, uavhengig av om de er arbeidsledige, har en utilfredsstillende jobbsituasjon eller er i fast, relevant jobb, bedt om å gi sin *personlige* opplevelse av hvordan det har vært å skaffe seg arbeid i hele denne perioden.

Blant kandidater som sier "ja" de har hatt vanskeligheter, viser det seg at kandidater med høyere grad opplever vansker i mindre grad

(24 prosent) enn både de med lavere grad (46 prosent) og DH-kandidater (39 prosent). Det er kandidater med lavere grad som oftest har hatt problemer (tabell 4.1.).

Blant kandidater med *høyere grad* kommer en vanskelig arbeidssituasjon tydeligst til uttrykk for tannlegene. Hele 59 prosent sier at det har vært vanskelig å få jobb. Likeledes er det en stor andel av filologene (cand.philol., 42 prosent) og psykologene (52 prosent) som har hatt problemer. Blant de andre samfunnsviterne er det statsviterne og pedagogene som i noen grad signaliserer at de har hatt vansker, men tallene for disse gruppene er svært små. Til tross for at en forholdsvis lav andel av de arbeidssøkende arkitekene (4 prosent) er klassifisert som "kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen" (ref. tabell 4.2.), er det hele 30 prosent av de arbeidssøkende som syntes arbeidsmarkedet hadde vært vanskelig. Blant sosialøkonomer, sosiologer, veterinærer og siviløkonomer derimot er det under 10 prosent som sier de har hatt problemer med å få jobb. Resultatene for de tre første gruppene bør tolkes med noe forsiktighet siden de er basert på relativt få kandidater.

Blant kandidater med *lavere grad* sier nesten halvparten av filologene, realistene og interfakultær cand.mag. at de har hatt vansker. I DH-gruppen ligger fire av fagområdene enda høyere, dvs. natur- og miljøvern (80 prosent) og humanistiske fag, samfunnsfag og samferdsel (over 50 prosent).

4.2. Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen - utviklingen i 1970-årene og fram til 1981

Tabell 4.2. viser utviklingen fra 1975 til 1981 i andelen av de ulike kandidatgruppene som på tellingstidspunktet var "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen". Denne gruppen ble i tidligere undersøkelser kalt "vanskeligheter med å få arbeid". *Høyere grads* kandidater har i hele perioden hatt færrest problemer på arbeidsmarkedet stort sett varierende mellom 7 og 9 prosent av dem som har søkt arbeid. I 1976 var andelen likevel noe høyere, 11 prosent. De tre siste årene har den ligget stabilt på 7 prosent.

Blant kandidater med *lavere grad* var andelen med vansker spesielt høy (26 prosent) i 1976 i forhold til årene før. I 1977 gikk andelen ned til 15 prosent. Med små svingninger har det vært en forholdsvis sterk økning i problemene for denne gruppen fra 1977 til 1981, spesielt fra 1980 til 1981. En andel på 30 prosent av de arbeidssøkende i 1981 er det høyeste tallet vi til nå har registrert (se NAVF's utredningsinstitutt 1977, tabell C, s. 14 for oversikt over perioden 1972-74). For *DH-kandidatene* har problemene vært økende fra 1977, og de har økt spesielt mye fra 1980 til 1981. Tallet for 1981 (22 prosent) er omtrent like stort som for 1976 som var et vanskelig år også for kandidater med høyere og lavere grad. Problemene i 1981 er likevel ikke så store som de var i 1975 da vi registrerte det høyeste tallet til nå for denne gruppen (29 prosent).

Disse variasjonene dekker over til dels ulike utviklingsforløp for de *enkelte utdanningsgruppene*. Blant kandidater med høyere grad har *problemene vært økende* for filologer fra 1977 til 1981. Blant realister har de økt fra 1979, og økningen har vært særlig stor fra 1980 til 1981. Den samme tendens viser seg for psykologer og pedagoger blant samfunnsvitere, skjønt det dreier seg om forholdsvis få pedagoger. Tannlegene kom med første gang i 1980 og hadde forholdsvis få "uten arbeid som svarer til utdanningen" det året, bare 2 prosent av de arbeidssøkende. Fra 1980 til 1981 har det vært en sterk økning. Med en andel på 9 prosent av de arbeidssøkende ligger tannlegene over gjennomsnittet for gruppen med høyere grad. Bare filologene (cand.philol.) og realistene har større grad av problemer i 1981. Sivilingeniørene har hatt en svak forverring av situasjonen fra 1980 til 1981, men andelen uten passende arbeid er likevel lavere i 1981 (7 prosent) enn i de fleste foregående årene. For vårkullet 1981 er den også noe lavere enn for høstkullet fra samme år (8 prosent, se avsnitt 8.3.). For enkelte grupper er arbeidsmarkedet blitt *lettere*. Spesielt for siviløkonomene kan en spore en jevn bedring de siste 4 årene, skjønt disse har hele tiden vært blant de gruppene som har hatt færrest problemer. I 1981 var det

bare noe under 2 prosent som var "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen". Likeledes har juristene fått det atskillig lettere i omtrent samme periode, fra f.eks. 1978 da 20 prosent av de som meldte seg på arbeidsmarkedet var uten passende arbeid, til 1981 da tilsvarende prosent var 6. Fra å ha det vanskeligere enn gjennomsnittet for kandidater med høyere grad i 1976-80, har de det i 1981 noe lettere. For arkitekter er det også en bedring å spore fra 1980 til 1981, men tallene for denne gruppen har svingt mye (se også tabell 4.1. og 4.3.). Etter en liten jevn forverring av situasjonen for landbrukskandidater 1977-80, er andelen "uten arbeid som svarer til utdanningen" lavere i 1981 enn i noe annet år siden 1976.

Blant kandidater med lavere grad er vanskene størst for filologer og realister. For filologene er hele 35 prosent av de arbeidssøkende "uten arbeid som svarer til utdanningen" i 1981, blant realistene 24 prosent. Vanskene har vært økende for begge grupper siden 1978. For samfunnsviterne har andelen ligget på ca. 17 prosent de siste to årene, som er en bedring i forhold til de 5 foregående år (tabell 4.2., se også avsnitt 2.2. angående tolkningen av resultatene for 1981).

Blant DH-kandidatene er det de med økonomiske fag og datafag som har det lettest på arbeidsmarkedet. I 1981 var bare henholdsvis 7 og 2 prosent av de arbeidssøkende "uten arbeid som svarer til utdanningen". Kandidater fra andre fagområder som humanistiske fag, samfunnsfag og samferdselsfag har til dels store problemer, varierende mellom ca. 30 og 38 prosent av de arbeidssøkende. Natur- og miljøvern skiller seg likevel ut, idet 64 prosent (16 av 25 kandidater) er "uten arbeid som svarer til utdanningen".

4.3. Arbeidsledighet

Det har i tidligere undersøkelser ikke vært fokusert spesielt på arbeidsledighet. Med økende vansker på arbeidsmarkedet for en del grupper med høyere utdanning, er det viktig å få fram hvor stor andel av denne gruppen som er helt uten arbeid på tellingstidspunktet, dvs. 15. november 1981. I gruppen "kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen" er

det en del som har jobber som overhodet ikke passer til utdanningen og derfor kan ansees som "nødsarbeid" mens kandidaten fortsetter å søke etter mer passende arbeid. For kandidater med høyere utdanning vil det trolig være enklere enn for mange andre grupper å få slikt arbeid.

Ledigheten i forhold til ledigheten i befolkningen

Tabell 4.3. viser ledigheten blant universitets- og DH-kandidatene fra våren 1981 pr. 15. november samme år. Ledigheten blant alle kandidater samlet er 2,4 prosent. Som en grov sammenlikning med ledigheten i befolkningen generelt kan vi se dette tallet i forhold til ledighet slik det registreres av Statistisk Sentralbyrå på omtrent samme tidspunkt. I uken 23.11.-29.11. 1981 var ledigheten 1,8 prosent (Statistisk Sentralbyrå 1982, s. 4-5). Statistisk Sentralbyrå baserer sin statistikk på følgende definisjon: "arbeidssøkere uten arbeidsinntekt er personer som verken utførte eller var midlertidig fraværende fra inntektsgivende arbeid i undersøkelsesuken, men som søkte inntektsgivende arbeid". Vi ser altså her på grupper som i utgangspunktet er svært forskjellige. Statistisk Sentralbyrås tall refererer seg til:

- a) *Hele befolkningen*
- b) *Situasjonen i en bestemt uke*
- c) *Personer helt uten arbeidsinntekt i en undersøkelsesuke*
- d) *Personer som i undersøkelsesuken aktivt søkte inntektsgivende arbeid.*

Vår undersøkelse gjelder:

- a) *En begrenset gruppe personer: nyutdannede kandidater med høyere utdanning*
- b) *Situasjonen pr. en oppgitt dato*
- c) *Personer som på spørsmålet om hovedbeskjeftigelse på grunnlag av egen vurdering opplyser at de er arbeidsledige. Enkelte kan ha en bijobb, men likevel anse seg som i hovedsak arbeidsledige.*
- d) *Personer som ikke nødvendigvis aktivt søker arbeid på registreringstidspunktet. Det-*

te er ikke med som noen betingelse for at "våre" kandidater skal anse seg selv som ledige.

Tallet for ledighet blant kandidater fra våren 1981 som har søkt arbeid, kan således ikke direkte sammenliknes med tallet for generell ledighet slik Statistisk Sentralbyrå registrerer det. Ikke desto mindre er Byråets tall interessant som et grovt sammenlikningsgrunnlag med hensyn til utviklingen *over tid* for å vise svingninger. Det må derimot advares mot å sammenlikne nivået på ledigheten direkte.

Ledigheten blant kandidatene

Mer relevant for oss er en sammenlikning av ledigheten innen gruppen nyuteksaminerte kandidater med hensyn til kjønn og de ulike kandidatgruppene.

Blant de arbeidsledige kandidatene med høyere utdanning som er med i undersøkelsen, er ca. en fjerdedel kvinner. Vel 50 prosent av de ledige er registrert ved Arbeidsformidlingen.

Arbeidsledigheten er høyest for DH-kandidatene (3,4 prosent), lavest for kandidater med høyere grad (2,1 prosent). Enkelte utdanningsgrupper har en arbeidsledighet som ligger langt over gjennomsnittet for tilhørende grupper (høyere, lavere grad, DH-kandidat). Blant kandidater med høyere grad skiller spesielt tannlegene seg ut med en ledighet på 6,1 prosent. Den forholdsvis store andelen av de nyuteksaminerte tannlegene som pr. 15. november var "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" er i stor grad en refleksjon av den høye ledigheten i denne gruppen. Også for arkitekter, jurister, pedagoger og sivilingeniører ligger ledigheten over gjennomsnittet for høyere grad (tallene for sosialøkonomer er svært små slik at ledigheten ikke bør tillegges særlig vekt). For jurister var riktignok andelen arbeidssøkere som var "uten arbeid i samsvar med utdanningen" gått ned fra 1980 til 1981, men også blant juristene består denne gruppen i svært stor grad av arbeidsledige kandidater. Blant kandidater med lavere grad er det bare realistene og filologene som har arbeidsledige kandidater, henholdsvis

4,0 og 3,4 prosent. Arbeidsledigheten blant DH-kandidatene gjelder fire faggrupper: humanistiske fag, samfunnsfag, natur- og miljøvern og samferdsel. For disse varierer den mellom 7,5 og 9,7 prosent.

Mange grupper har *overhodet ikke* ledighet (tabell 4.3.). For kandidater med høyere grad gjelder det: Filologer (mag.art.), teologer, psykologer, sosiologer, statsvitere, "samfunnsvitere ellers", veterinærer og farmasøyer. For lavere grad: Samfunnsvitere, interfakultær cand.mag. og sosialøkonomer (exam.oecon.). For DH-kandidater: De med økonomiske fag, media/kommunikasjon, datafag og naturvitenskapelige fag.

4.4. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1981 hadde vansker med å få arbeid.

Kandidatene fra vårkullet 1981 som meldte seg på arbeidsmarkedet og som oppgav at de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november, ble bedt om å angi årsakene til at de hadde hatt problemer. Det var 8 forskjellige alternativer (se vedlegg 1) som hver for seg skulle vurderes ut fra hvorvidt det var "viktig", hadde "noen betydning", eller "ingen betydning". I fremstillingen her er de som oppga "viktig" eller "noen betydning" på den enkelte årsak slått sammen.

Kandidater uansett utdanningsbakgrunn legger størst vekt på *konkurranse med folk med lengre ansiennitet* som årsak til at de har vansker med å få jobb (tabell 4.4.). Ca. 85 prosent av kandidatene sier at dette er "viktig" eller har "noen betydning". Med et vanskeligere arbeidsmarked for enkelte grupper føler altså nyuteksaminerte kandidater at de taper i konkurransen om jobbene. Dette gjelder kandidater med høyere grad i like stor grad som de med lavere grad og DH-kandidater. *Geografiske forhold* spiller også en stor rolle. Over halvparten av alle kandidatene sier at det at de ikke har funnet arbeid på det ønskede stedet, er "viktig" eller har "noen betydning". Spesielt for psykologene er det geografiske aspektet viktig (96 prosent legger vekt på det), men også store grupper blant humanister (60 prosent),

realister (42 prosent), tannleger (64 prosent) og landbrukskandidater (75 prosent) fremhever dette, blant DH-kandidatene særlig de med økonomiske fag og samfunnsfag (ca. 68 prosent). I tråd med dette legger ca. 50 prosent av de med høyere eller lavere grad vekt på at ektefelle eller samboers arbeid binder dem til et spesielt sted. Igjen er det særlig psykologer som legger vekt på dette (64 prosent) men også i stor grad humanister (56 prosent), tannleger (62 prosent), landbrukskandidater (50 prosent) og filologer med lavere grad (69 prosent). Blant de andre årsakene kan særlig den som gjelder kvalifisering for et spesielt arbeidsfelt trekkes fram. Spesielt kandidater med lavere grad og

DH-kandidater ser dette som viktig (57 prosent av begge grupper) men også nesten halvparten av de med høyere grad. Blant kandidater med høyere grad ser særlig realister, tannleger og landbrukskandidater seg selv som forholdsvis spesialiserte (henholdsvis 60, 67 og 57 prosent).

Derimot er det forholdsvis få som legger vekt på at det er vanskelig å skaffe bolig der arbeid er tilbudt eller at lønnstilbudet er for lavt. Dårlige karakterer er en spesielt viktig årsak for juristene. De fleste jurister (82 prosent) fremhever denne, også flere enn de som legger vekt på spørsmålet om ansiennitet (74 prosent).

Tabell 4.1. Kandidater fra vårkullet 1981 som svarte «ja» på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1981.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)	Antall kandidater som hadde hatt vansker med å få arbeid	Kandidater som hadde hatt vansker, i prosent av de arbeidssøkende ¹⁾
KANDIDATER I ALT	1 688	501	29,7
HØYERE GRAD	1 149	279	24,3
Filologer (Cand.philol.)	95	40	42,1
Filologer (Mag.art.)	11	3	(27,3)
Teologer	29	7	24,1
Realister (Cand.real./cand.scient.)	192	50	26,0
Jurister	160	27	16,9
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	14	1	(7,1)
Psykologer	42	22	52,4
Sosiologer	23	2	8,7
Statsvitere	16	3	(18,8)
Pedagoger	24	5	20,8
Samfunnsvitere ellers	12	3	(25,0)
Tannleger	66	39	59,1
Veterinærer	16	1	(6,3)
Farmasøyter	26	5	19,2
Siviløkonomer	122	10	8,2
Sivilingeniører	105	19	18,1
Arkitekter	46	14	30,4
Landbrukskandidater	150	28	18,7
LAVERE GRAD	183	84	45,9
Filologer (Cand.mag.)	119	58	48,7
Realister (Cand.mag.)	25	12	48,0
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	17	5	(29,4)
Interfakultær (Cand.mag.)	18	9	(50,0)
Sosialøkonomer (Exam.oecon.)	4	—	(—)
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER	356	138	38,8
Humanistiske fag	40	22	55,0
Økonomiske fag	116	29	25,0
Samfunnsfag	53	28	52,8
Media / Komm.fag	14	6	(42,9)
Datafag	42	5	11,9
Nat.vit.fag	35	12	34,3
Natur / Miljøvern fag	25	20	80,0
Samferdselsfag	31	16	51,6

¹⁾ Parentes refererer til grupper med mindre enn 20 kandidater. Prosentar basert på så små tall bør ikke tillegges særlig vekt da små variasjoner i råtallene gir store utslag ved prosentueringen.

Tabell 4.2. Kandidater fra vårkullene 1975 – 81 som pr. 15. november var «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen», sett i forhold til antall kandidater fra kullet som meldte seg på arbeidsmarkedet.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere) ¹⁾							Antall «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen» ¹⁾							«Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen» i prosent av de arbeidssøkende ²⁾							
	V-75	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	V-75	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	V-75	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	
KANDIDATER I ALT	1302	1398	1413	1528	1480	1624	1688	180	205	143	167	157	160	212	13,8	14,7	10,1	10,9	10,6	9,9	12,6	
HØYERE GRAD	812	986	932	971	938	1107	1149	60	108	81	90	69	77	80	7,4	11,0	8,7	9,3	7,4	7,0	7,0	
Filologer (Cand.philol.)	129	146	121	108	123	115	95	6	18	6	11	12	15	15	4,7	12,3	5,0	10,2	9,8	13,0	15,8	
Filologer (Mag.art.)	25	12	12	20	9	15	11	1	1	3	1	—	1	1	4,0	(8,3)	(25,0)	5,0	(—)	(6,7)	(9,1)	
Teologer	22	29	1	—	(4,5)	—	
Realister (Cand.real./cand.scient.)	111	129	134	148	146	167	192	10	11	12	9	4	9	23	9,0	8,5	9,0	6,1	2,7	5,4	12,0	
Jurister	126	170	149	188	175	163	160	8	26	21	37	22	15	10	6,3	15,3	14,1	19,7	12,6	9,2	6,3	
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	33	33	34	28	26	25	14	3	5	3	2	4	1	1	9,1	15,2	8,8	7,1	15,4	4,0	(7,1)	
Psykologer	35	38	42	32	31	52	42	1	2	1	3	2	2	3	2,9	5,3	2,4	9,4	6,5	3,8	7,1	
Sosiologer	14	14	11	18	18	19	23	1	3	1	2	1	2	1	(7,1)	(21,4)	(9,1)	(11,1)	(5,6)	(10,5)	4,3	
Statsvitere	19	19	13	13	20	17	16	1	1	—	—	—	2	1	(5,3)	(5,3)	(—)	(—)	(—)	(11,8)	(6,3)	
Pedagoger	19	19	25	13	15	34	24	—	—	1	—	1	1	2	(—)	(—)	4,0	(—)	(6,7)	2,9	8,3	
Samfunnsvitere ellers	12	—	—	
Tannleger	48	66	1	6	2,1	9,1
Veterinærer	10	16	13	9	12	9	16	—	—	—	—	—	1	—	(—)	(—)	(—)	(—)	(—)	(11,1)	—	
Farmasøyter	17	15	22	24	26	31	26	—	—	1	1	1	1	—	(—)	(—)	4,6	4,2	3,9	3,2	—	
Siviløkonomer	85	74	71	75	77	95	122	5	2	5	3	3	2	2	5,9	2,7	7,0	4,0	3,9	2,1	1,6	
Sivilingeniører	136	111	110	95	79	123	105	17	16	16	6	7	7	7	12,5	14,4	14,6	6,3	8,9	5,7	6,7	
Arkitekter	39	46	34	45	28	34	46	7	6	3	6	2	4	2	17,9	13,0	8,8	13,3	7,1	11,8	4,3	
Landbrukskandidater	..	144	141	155	153	138	150	..	17	8	9	10	12	6	..	11,8	5,7	5,8	6,5	8,7	4,0	
LAVERE GRAD	245	191	233	220	208	168	183	48	50	34	29	37	29	54	19,6	26,2	14,6	13,2	17,8	17,3	29,5	
Filologer (Cand.mag.)	167	132	162	148	132	125	119	33	35	20	18	24	22	42	19,8	26,5	12,4	12,1	18,2	17,6	35,3	
Realister (Cand.mag.)	34	35	36	31	42	23	25	3	6	8	—	6	4	6	8,8	17,1	22,2	(—)	14,3	17,4	24,0	
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	43	21	30	36	25	18	17	12	9	6	11	7	3	3	17,9	42,9	20,0	30,6	28,0	(16,7)	(17,6)	
Interfakultær (Cand.mag.)	18	2	(11,1)	
Sosialøkonomer (Exam.oecon.)	1	3	5	5	9	2	4	—	—	—	—	—	—	1	(—)	(—)	(—)	(—)	(—)	(—)	(25,0)	
DISTRIKTS- HØGSKOLE- KANDIDATER ³⁾	245	221	248	337	334	349	356	72	47	28	48	51	54	78	29,4	21,3	11,3	14,2	15,3	15,5	21,9	
Humanistiske fag							40							15							37,5	
Økonomiske fag							116							8							6,9	
Samfunnsfag							53							17							32,1	
Media / Komm.fag							14							5							(35,7)	
Datafag							42							1							2,4	
Nat.vit.fag							35							7							20,0	
Natur / Miljøvern fag							25							16							64,0	
Samferdselsfag							31							9							29,0	

¹⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

²⁾ Parentes refererer til grupper med mindre enn 20 kandidater; se fotnote ¹⁾ til tabell 4.1.

³⁾ DH-kandidatene er ikke tidligere skilt på fagområde.

Tabell 4.3. Kandidater fra vårkullet 1981 som var arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1981).

Kandidatgruppe	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)		Antall kandidater som var arbeidsledige		Antall kandidater registrert ved Arbeidsformidlingen	Arbeidsledige i prosent av de arbeidssøkende ¹⁾
	I alt	Kvinner	I alt	Kvinner		
KANDIDATER I ALT	1688	523	41	11	23	2,4
HØYERE GRAD	1149	317	24	3	15	2,1
Filologer (Cand.philol.)	95	42	1	–	1	1,1
Filologer (Mag.art.)	11	4	–	–	–	(–)
Teologer	29	3	–	–	–	–
Realister (Cand.real./cand.scient.)	192	30	3	–	2	1,6
Jurister	160	47	6	–	6	3,8
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	14	1	1	–	–	(7,1)
Psykologer	42	17	–	–	–	–
Sosiologer	23	11	–	–	–	–
Statsvitere	16	5	–	–	–	(–)
Pedagoger	24	8	1	1	–	4,2
Samfunnsvitere ellers	12	5	–	–	–	(–)
Tannleger	66	41	4	2	3	6,1
Veterinærer	16	4	–	–	–	(–)
Farmasøyter	26	17	–	–	–	–
Siviløkonomer	122	25	1	–	–	0,8
Sivilingeniører	105	11	3	–	3	2,9
Arkitekter	46	14	2	–	–	4,3
Landbrukskandidater	150	32	2	–	–	1,3
LAVERE GRAD	183	76	5	4	2	2,7
Filologer (Cand.mag.)	119	54	4	3	1	3,4
Realister (Cand.mag.)	25	7	1	1	1	4,0
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	17	5	–	–	–	(–)
Interfakultær (Cand.mag.)	18	10	–	–	–	(–)
Sosialøkonomer (Exam.oecon.)	4	–	–	–	–	(–)
DISTRIKTSHØG-SKOLEKANDIDATER	356	130	12	4	6	3,4
Humanistiske fag	40	27	3	2	2	7,5
Økonomiske fag	116	34	–	–	–	–
Samfunnsfag	53	26	4	–	3	7,5
Media/Komm.fag	14	5	–	–	–	(–)
Datafag	42	17	–	–	–	–
Nat.vit.fag	35	7	–	–	–	–
Natur/Miljøvern fag	25	8	2	2	1	8,0
Samferdselsfag	31	6	3	–	–	9,7

¹⁾ Parentes refererer til grupper med mindre enn 20 kandidater, se fotnote ¹⁾ til tabell 4.1.

Tabell 4.4. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1981 hadde hatt «vansker med å få arbeid» i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1981. Prosentandelen som oppga at den enkelte årsak var «viktig» eller hadde «noen betydning». ¹⁾

Kandidatgruppe	Årsaker til vansker								
	Antall kandidater som hadde hatt vansker, i alt ²⁾	Ektefelle/samboers arbeid/utdanning binder til et spesielt sted	Har ikke funnet arbeid på det ønskede stedet	Vanskelig å skaffe bolig der arbeider tilbudt	Ønsker annen type arbeid enn det som er tilbudt	Er tilbudt arbeid, men lønnsstilbudet var for lavt	Er kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt	Har for dårlige karakterer	Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet
KANDIDATER I ALT	501	45,3	55,1	9,8	34,1	12,8	52,1	18,4	85,0
HØYERE GRAD	279	49,8	55,9	9,0	26,5	7,9	48,4	22,9	84,2
Humanister ³⁾	50	56,0	60,0	8,0	22,0	8,0	38,0	2,0	86,0
Realister	50	36,0	42,0	8,0	32,0	8,0	60,0	26,0	86,0
Jurister	27	33,3	29,6	11,1	18,5	14,8	18,5	81,5	74,1
Psykologer	22	63,6	95,5	13,6	22,7	–	40,9	4,5	95,4
Samfunnsvitere ellers ⁴⁾	14	(64,3)	(42,9)	(–)	(42,9)	(14,3)	(57,1)	(7,1)	(71,4)
Tannleger	39	61,5	64,1	5,1	5,1	5,1	66,7	10,3	92,3
Helsevernutd. ellers ⁵⁾	6	(66,7)	(33,3)	(–)	(33,3)	(–)	(33,3)	(16,7)	(83,3)
Siviløkonomer	10	(50,0)	(40,0)	(10,0)	(50,0)	(–)	(20,0)	(20,0)	(70,0)
Sivilingeniører	19	(31,6)	(47,4)	(5,3)	(26,3)	(15,8)	(84,2)	(63,2)	(78,9)
Arkitekter	14	(57,1)	(64,3)	(21,4)	(21,4)	(–)	(14,3)	(7,1)	(100,0)
Landbrukskandidater	28	50,0	75,0	14,3	50,0	10,7	57,1	21,4	75,0
LAVERE GRAD	84	54,8	56,0	4,8	38,1	13,1	57,1	17,9	84,5
Filologer (Cand.mag.)	58	69,0	58,6	6,9	39,7	13,8	55,2	13,8	82,8
Lavere grad ellers ⁶⁾	26	23,1	50,0	–	34,6	11,5	61,5	26,9	88,5
DISTRIKTS- HØGSKOLE- KANDIDATER	138	30,4	52,9	14,5	47,1	22,5	56,5	9,4	87,0
Humanistiske fag	22	22,7	40,9	18,2	68,2	31,8	72,7	–	77,3
Økonomiske fag	29	48,3	69,0	13,8	44,8	17,2	37,9	17,2	89,7
Samfunnsfag	28	35,7	67,9	7,1	67,9	35,7	67,9	7,1	89,3
Natur/Miljøvern fag	20	20,0	25,0	–	35,0	15,0	60,0	5,0	85,0
Høgskolekandidater ellers ⁷⁾	39	23,1	51,3	25,6	28,2	15,4	51,3	12,8	89,7

¹⁾ Parentes refererer til grupper med mindre enn 20 kandidater, se fotnote ¹⁾ til tabell 4.1.

²⁾ Se definisjon i avsnitt 2.2.

³⁾ Filologer (Cand.philol., mag.art.), teologer

⁴⁾ Sosialøkonomer, sosiologer, statsvitere, pedagoger, «samfunnsvitere ellers»

⁵⁾ Veterinærer, farmasøyter

⁶⁾ Realister, samfunnsvitere, interfakultær (cand.mag.)

⁷⁾ Media/kommunikasjon, datafag, naturvitenskapelige fag, samferdselsfag.

5. Kandidatgruppenes fordeling på næringssektorer

5.1. Innledning

Vi ser her på de nye kandidatenes fordeling på ulike næringssektorer ca. et halvt år etter avsluttet studium. I tabell 5.1. er enkelt næringer gruppert i seks sektorer (fem offentlige og en privat), henholdsvis universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, skolen, statsadministrasjonen, fylkes- og kommuneadministrasjonen, offentlig sektor ellers og privat sektor. Hvilke enkelt næringer som inngår i de ulike sektorer, fremgår av avsnitt 2.2. og en mer detaljert tabell over 1981-kandidatenes fordeling på næring og også på kjønn, som er presentert i vedlegg 2, tabell 2.

Som nevnt i avsnitt 2.2., er samferdsel fra 1981 delt i en offentlig og privat del. For enkelte grupper kan dette føre til at andelen i privat sektor blir noe lavere enn den ville vært om samferdsel, som tidligere, ble klassifisert i sin helhet under privat virksomhet. For de fleste grupper har dette bruddet med tidligere praksis imidlertid liten betydning siden det totalt er bare 8 nye kandidater som går til offentlig samferdsel (tabell 2, vedlegg 2).

5.2. Generell utvikling

I 1970- og begynnelsen av 1980-årene har de fleste nyuteksaminerte kandidater med høyere eller lavere grad vært ansatt i *offentlig sektor* ca. et halvt år etter eksamen (tabell 5.1.). For kandidater med lavere grad har andelen ligget på ca. 90 prosent i 1970-årene. Fra 1980 ser det ut til at andelen er gått noe ned til 84 og 85 prosent i henholdsvis 1980 og 1981. Jevnt over har ca. 75 prosent av kandidater med høyere grad vært ansatt i offentlig sektor. De to siste årene har andelen vært noe mindre slik at det i 1980 var 69, mens det i 1981 var 68 prosent i denne sektoren. Størstedelen av DH-kandidatene har i hele perioden vært ansatt i *privat sektor*. Andelen har ligget på 67-68 prosent, bortsett fra en viss nedgang i 1975 og 1978 (tabell 5.1., se også NAVF's utredningsinstitutt 1977, tabell D, NAVF's utrednings-

institutt 1980, tabell 3.2. For vårkullet 1981 se også tabell 2, vedlegg 2).

Bortsett fra privat sektor er nyuteksaminerte kandidater med høyere grad særlig å finne ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, i skolen og i statsadministrasjonen. Andelen ved *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* har gått noe ned fra 1979 og var i 1980 og 1981 henholdsvis 23 og 19 prosent. I 1981 er den dermed lavere enn noen gang tidligere i den perioden undersøkelsen har pågått. Også når det gjelder *skolen* har det vært en forholdsvis sterk nedgang fra 1975. Da var 23 prosent med høyere grad i skolen. I 1980 og 1981 var andelen sunket til henholdsvis 14 og 13 prosent. *Statsadministrasjonen* har hatt et stabilt tilslag av nye kandidater med høyere grad de siste fem årene, stort sett rundt 21 prosent av de yrkesaktive.

For kandidater med lavere grad har *skolen* vært hovedarbeidsområdet ca. et halvt år etter eksamen. Fram til 1980 var 60-70 prosent her, men andelen sank til 52 prosent i 1981. Som nevnt, er det relativt få DH-kandidater i offentlig sektor. De ca. 30 prosentene som er der, er spredt forholdsvis jevnt på alle sektorer, men med en viss overvekt på *fylkes- og kommuneadministrasjonen* i de fleste år (tabell 5.1.). DH-kandidater i privat sektor er de siste fem årene gått hovedsakelig til industri, oljeutvinning og bergverk, samferdsel og forretningsmessig tjenesteyting (tabell 2, vedlegg 2).

5.3. Utviklingen for enkelte kandidatgrupper

For de enkelte kandidatgruppene har utviklingen med hensyn til sektortilknytning vært til dels svært forskjellig. Vi skal her se nærmere på noen av de største gruppene uteksaminert fra universitetene (tabell 5.1.).

Filologer

For både cand.philol. og cand.mag. har *skolen* vært den viktigste arbeidsplassen i perioden 1973 til 1981 idet 70-80 prosent av de nyuteksaminerte kandidatene har gått dit. For filologer med høyere grad ser det ut til at skolen har tapt noe terreng på slutten av 1970-tallet og i 1980 og 1981. Andelen i skolen i 1981 (75

prosent) er likevel ikke så lav som i 1978 da 70 prosent ble ansatt i skolen. For filologer med lavere grad var andelen i skolen i perioden 1973 - 1981 høyest i 1978 med 87 prosent. Siden det året har det vært nedgang, spesielt fra 1980 til 1981 da andelen sank med 10 prosentenheter, fra 77 til 67. Filologer med lavere grad har i større grad enn de med høyere grad gått til *privat sektor*. For cand. mag. har andelen økt til 12-13 prosent de siste tre årene, for cand. philol. har andelen disse tre årene vært under halvparten av dette (tabell 5.1.).

Realister

Universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter har vært den viktigste næringssektoren for nyuteksaminerte realister med høyere grad. I perioden 1973-1981 har 40-50 prosent av de nyuteksaminerte funnet arbeid her. Også *skolen* har vært en viktig arbeidsplass og tatt 20-35 prosent av kandidatene i tilsvarende periode. Som for filologene ser det også for realistene ut til at skolen er i ferd med å absorbere mindre andeler av kandidatene. *Statsadministrasjonen* får et jevnt tilsig av nyuteksaminerte realister med høyere grad. Andelen har variert noe, men ofte ligget på 7-8 prosent, som den også gjør i 1981. *Privat sektor* har større betydning for realister med høyere grad enn for cand.philol., og det ser ut til at andelen av nyuteksaminerte realister i privat sektor er økende. I 1980 og 1981 var andelen henholdsvis 23 og 20 prosent, som er høyere enn det som var vanlig i 1970-årene (tabell 5.1.).

Den viktigste sektoren for realister med lavere grad er *skolen* dit 60-70 av de yrkesaktive kandidatene som oftest har gått. Andelen var bare 35 og 37 prosent i henholdsvis 1978 og 1981, men tallene på yrkesaktive kandidater er forholdsvis små, spesielt i 1981 (19 personer), slik at små variasjoner får store utslag ved prosenteringen. Som for realister med høyere grad er *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter*, samt *privat sektor* viktige næringer for de med lavere grad. Med hensyn til tallene for 1981 som viser at så mange som 37 prosent går til universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, er det viktig å huske at

tallene for dette årskullet er små. Forskjellen mellom 1980 og 1981 med hensyn til privat sektor skyldes delvis at vi i 1981 har splittet samferdsel i en offentlig (NSB, Post, Tele o.a.) og privat del (se tabell 2 i vedlegg 2). Dette forklarer delvis hvorfor bare 5 prosent av realistene med lavere grad i 1981 er i private næringer. Hvis samferdsel som i tidligere år i sin helhet hadde vært klassifisert som privat sektor, ville prosenten vært 16.

Jurister

De fleste nyuteksaminerte juristene går inn i *statsadministrasjonen*. Mellom 1973 og 1977 varierte andelen mellom ca. 70 og 75 prosent (NAVF's utredningsinstitutt 1977, tabell D, NAVF's utredningsinstitutt 1980, tabell 3.2.). Fra 1978 til 1980 lå den noe lavere (mellom 64 og 67 prosent) mens den i 1981 igjen er oppe i 75 prosent. Andelen i *privat sektor*, som etter statsadministrasjonen er viktigst for nyuteksaminerte jurister, har i siste halvdel av 1970-tallet stort sett ligget på 17 prosent. I 1980 var andelen en del høyere (21 prosent) og representerte en økning på 9 prosentpoeng i forhold til 1979, mens den i 1981 igjen ligger på samme nivå som i slutten av 1970-årene. I 1981 er det ingen nyuteksaminerte jurister som begynner ved *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* (tabell 5.1.).

Samfunnsvitere (psykologer, sosiologer, statsvitere og pedagoger)

De viktigste næringssektorene for samfunnsvitere med høyere grad på 1970- og begynnelsen av 1980-tallet er *offentlig forvaltning, universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter*, samt *skolen*. Få går til *privat virksomhet* (tabell 5.2.). Fra 1980 til 1981 er det en forholdsvis sterk økning i andelen i offentlig forvaltning (fra 29 til 46 prosent), mens det er en sterk nedgang for offentlig sektor ellers (fra 23 til 10 prosent). Siden 1977 har det vært en nedgang i rekrutteringen av samfunnsvitere til skolen. I 1977 gikk 18 prosent dit, i 1981 10 prosent. Universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter tar en like stor andel av de nyuteksaminerte i 1981 som året før (28 prosent).

Tabell 5.1. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1978 – 81 prosentfordelt etter den næringssektor de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november).

Kandidatgruppe	Antall yrkesaktive kandidater i alt				Sum prosent (avrundet)	Universiteter, høyskoler og forskningsinst.				Skolen				Statsadministrasjonen		
	V-78	V-79	V-80	V-81		V-78	V-79	V-80	V-81	V-78	V-79	V-80	V-81	V-78	V-79	V-80
	KANDIDATER I ALT	1361	1323	1464		1467	100	18	19	17	16	23	22	17	15	16
HØYERE GRAD	881	869	1030	1064	100	24	26	23	19	18	19	14	13	21	21	17
Filologer (Cand.philol.)	97	111	100	80	100	14	14	12	11	70	77	73	75	5	4	6
Filologer (Mag.art.)	19	9	14	10	100	47	45	57	40	11	22	7	10	—	—	—
Teologer	21	29	100	5	3	10	3	—
Realister (Cand.real./cand.scient.)	139	142	158	169	100	42	54	45	41	35	31	25	27	8	3	5
Jurister	151	153	148	148	100	3	4	3	—	2	1	1	—	64	67	66
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	26	22	24	13	100	23	14	33	15	—	—	4	—	73	45	42
Psykologer	29	29	50	39	100	4	17	8	21	3	—	4	3	—	7	2
Sosiologer	16	17	17	22	100	56	53	59	50	6	2	12	5	19	6	6
Statsvitere	13	20	15	15	100	77	40	67	33	—	—	—	—	8	35	27
Pedagoger	13	14	33	22	100	31	22	24	14	54	50	30	36	—	6	—
Samfunnsvitere ellers	12	100	17	25
Tannleger	47	59	100	2	—	—	—	4
Veterinærer	9	12	8	16	100	11	8	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Farmasøytter	23	25	30	26	100	—	16	13	15	—	—	—	—	—	4	3
Siviløkonomer	72	74	93	120	100	17	12	15	8	11	8	3	1	8	15	7
Sivilingeniører	89	72	116	97	100	48	50	46	41	2	—	—	—	9	3	6
Arkitekter	39	26	30	44	100	8	8	7	—	—	—	—	—	2	—	—
Landbrukskandidater	146	143	126	143	100	27	29	20	23	9	8	11	8	25	23	23
LAVERE GRAD	191	171	139	127	100	8	6	4	12	70	69	69	52	6	6	3
Filologer (Cand.mag.)	130	108	103	75	100	3	2	4	4	87	77	77	67	1	1	1
Realister (Cand.mag.)	31	36	19	19	100	26	17	5	37	35	72	68	37	6	—	—
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	25	18	15	14	100	16	11	—	29	36	39	27	14	12	27	7
Interfakultær (Cand.mag.)	16	100	6	44
Sosialøkonomer (Exam.oecon.)	5	9	2	3	100	—	11	—	—	20	22	—	—	80	45	100
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER²⁾	289	283	295	276	100	6	5	5	4	9	5	3	6	5	5	11
Humanistiske fag				25	100				—					12		
Økonomiske fag				106	100				2					3		
Samfunnsfag				36	100				6					19		
Media/Komm.fag				9	100				—					11		
Datafag				41	100				12					2		
Nat.vit.fag.				28	100				4					—		
Natur/Miljøvern fag				9	100				22					22		
Samferdselsfag				22	100				—					—		

¹⁾ Se avsnitt 2.2. og tabell 2, vedlegg 2, for gruppering av næring.

²⁾ DH-kandidatene er ikke tidligere skilt på fagområde.

Næringssektor ¹⁾																			
Statsadministrasjonen				Fylkes- og kommuneadministrasjonen				Offentlig sektor ellers				Privat sektor				Uoppgitt			
V-78	V-79	V-80	V-81	V-78	V-79	V-80	V-81	V-78	V-79	V-80	V-81	V-78	V-79	V-80	V-81	V-78	V-79	V-80	V-81
6	15	14	17	7	6	5	6	5	6	8	8	31	32	37	37	0	0	0	1
1	21	17	21	7	5	5	6	5	4	10	9	25	24	30	32	0	0	0	0
5	4	6	1	2	2	2	5	3	1	3	3	5	2	4	5	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	20	32	22	29	30	10	11	7	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	62	72	-	-	19	17	-	-	5	-
8	3	5	7	-	1	1	2	1	1	1	4	14	9	23	20	-	1	-	-
4	67	66	75	9	11	5	5	4	5	3	3	17	12	21	17	1	-	-	-
3	45	42	77	-	5	4	-	-	9	8	-	4	23	8	-	-	5	-	8
-	7	2	5	45	38	36	46	45	35	40	18	3	3	10	5	-	-	-	3
9	6	6	14	-	-	-	18	-	6	18	5	13	12	6	9	6	-	-	-
8	35	27	67	15	10	7	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
-	6	-	18	15	22	21	18	-	-	12	9	-	-	9	-	-	-	-	5
-	-	-	17	-	-	-	17	-	-	-	8	-	-	-	17	-	-	-	-
-	-	4	14	-	-	-	-	-	-	55	54	-	-	38	32	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	33	25	50	19	56	67	50	63	-	-	-	-
-	4	3	8	-	-	-	-	9	12	3	-	91	68	80	77	-	-	-	-
8	15	7	13	4	4	1	1	7	4	6	58	51	57	64	73	-	-	1	-
9	3	6	5	-	-	1	2	4	1	1	1	37	46	46	51	-	-	-	-
2	-	-	-	5	4	3	16	-	-	-	2	85	88	90	82	-	-	-	-
5	23	23	29	16	8	10	6	-	1	-	1	23	31	36	32	-	-	1	1
6	6	3	7	1	2	4	6	3	5	4	8	12	12	17	12	-	-	1	4
1	1	1	3	-	1	2	3	2	6	4	5	7	13	12	13	-	-	1	5
6	-	-	11	-	-	-	-	10	-	-	11	23	11	26	5	-	-	-	-
2	27	7	21	4	11	20	7	-	6	7	-	32	6	40	28	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	25	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	6
0	45	100	33	-	-	-	-	-	-	-	67	-	22	-	-	-	-	-	-
5	5	11	4	12	9	7	9	6	10	5	7	62	66	68	67	-	-	1	2
-	-	-	4	-	-	-	16	-	-	-	28	-	-	-	40	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	5	-	-	-	2	-	-	-	84	-	-	-	2
-	-	-	11	-	-	-	39	-	-	-	11	-	-	-	14	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	-	-	-	33	-	-	-	11
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	78	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	89	-	-	-	4
-	-	-	22	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	95	-	-	-	-

Tannleger

I de to årene tannlegene har vært med i arbeidsmarkedsundersøkelsen, har store andeler av denne gruppen avtjent verneplikten umiddelbart etter avsluttet studium (i 1981 32 prosent av kullet). De nyuteksaminerte som har gått ut i yrkeslivet de to siste årene (47 og 59 kandidater i henholdsvis 1980 og 1981), har arbeidet hovedsakelig i *offentlig sektor* (55 og 54 prosent), dvs. i helsetjenesten (se vedlegg 2, tabell 2). Det ser ut til å bli vanskeligere for tannlegene å finne jobb i *privat sektor*. Andelen her sank fra 38 til 32 prosent fra 1980 til 1981. I tråd med at tannlegene har økende problemer på arbeidsmarkedet (tabell 4.2.) merker vi oss økningen av andelen kandidater i statsadministrasjonen. Dette skyldes at 8 kvinner har arbeid som tannleger i Forsvaret (herav 7 i midlertidig arbeid).

Økonomer (sosial- og siviløkonomer)

Disse to gruppene kan erstatte hverandre i svært mange jobber. Analyser av annonser om ledige stillinger viser at det er få jobber som bare er forbeholdt den ene gruppen alene (NAVF's utredningsinstitutt 1982, figur 3.1. og s. 35-36). Likevel går de nyuteksaminerte kandidatene til svært ulike næringer. Sosialøkonomene (cand.oecon.) har i alle år hatt *statsadministrasjon* som hovedarbeidsområde (tabell 5.1.). Til tross for at tallene er små og resultatene derfor forbundet med usikkerhet, er det en økende andel av de synkende kull av nye sosialøkonomer som finner sin arbeidsplass der. For nyuteksaminerte siviløkonomer derimot er det private *næringsliv* viktigst. Andelen har vært økende fra 1978 etter en viss nedgang i midten av 1970-årene. Med 73 prosent i privat virksomhet i 1981 er andelen høyere enn noen gang tidligere i registreringsperioden. Andelen som går til statsadministrasjonen er svært liten i forhold til sosialøkonomene, skjønt den har som oftest ligget på 11-15 prosent av kullet. I antall personer er likevel dette ikke så forskjellig fra sosialøkonomene som utgjør langt færre nye kandidater hvert år.

Sivilingeniører

I 1970-årene har noe over halvparten av nye sivilingeniører gått til *offentlig sektor*. I 1981 ligger det offentlige og private nokså likt, med 51 prosent av sivilingeniørene i privat virksomhet. Dette er en økning på 5 prosentenheter fra 1980 (tabell 5.1.). Forøvrig er langt den største gruppen ansatt ved *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter*, i perioden 1975-80 varierende mellom 45 og 50 prosent. Dette er nokså likt med cand.real. i samme periode. I 1981 er andelen for sivilingeniører gått ned til 41 prosent av de nyuteksaminerte. Som tabell 2 (vedlegg 2) viser, fordeler disse seg forholdsvis likt mellom universiteter/høyskoler og forskningsinstitutter. Blant kandidater som i 1981 går til *privat sektor*, er de to største gruppene i industri, oljeutvinning og bergverk (ca. 50 prosent) og forretningsmessig tjenesteyting (ca. 30 prosent).

Landbrukskandidater

De fleste nyuteksaminerte landbrukskandidater er ansatt i *offentlig virksomhet* ca. et halvt år etter eksamen. De siste tre årene har andelen ligget på ca. 65-70 prosent (tabell 5.1.). Av disse er de fleste i offentlig forvaltning. Siden midten av 1970-tallet har andelen i statsadministrasjonen variert mellom 20 og 25 prosent. Fra 1980 til 1981 økte den til 29 prosent. I fylkes- og kommuneadministrasjonen er andelen gått noe ned de siste to årene og tilsvarer nå tallene fra midten av 1970-årene. Andelen som går til *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* ligger i 1981 over gjennomsnittet for alle kandidater med høyere grad. De to siste årene er prosenten likevel lavere enn noen gang tidligere i registreringsperioden (20 og 23 prosent). Nye landbrukskandidater har i økende grad fra 1978 gått til privat virksomhet. I 1981 er de fleste av disse i henholdsvis industri, oljeutvinning og bergverk, varehandel og nærings- og fagorganisasjoner (tabell 2, vedlegg 2).

Tabell 5.2. Yrkesaktive samfunnsvitere med høyere grad fra vårkullene 1972 – 81 prosentfordelt på næringssektorer ca. et halvt år etter eksamen.

Næringssektor	Vårkullet									
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
ANTALL KANDIDATER I ALT	64	74	56	84	84	88	70	80	115	98
Sum, prosent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter	39	30	30	25	25	28	34	31	28	28
Skolen	6	16	5	19	14	18	13	14	12	10
Off. forvaltning ¹⁾	33	41	45	40	36	33	30	34	29	46
Off. sektor forøvrig	20	12	13	10	18	16	19	14	23	10
Privat sektor	2	1	7	6	7	5	4	7	8	4
Uoppgitt	–	–	–	–	–	2

¹⁾ Statsadministrasjonen og fylkes- og kommuneadministrasjonen.

6. Lønnsutvikling

Ved den årlige undersøkelsen av arbeidsmarkedet for nyuteksaminerte kandidater blir kandidatene bedt om å oppgi hva de tjener brutto pr. måned (eksklusive ekstrainntekter). Tabell 6.1. viser gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive kandidater fra de ulike gruppene i perioden 1973-81 (tallene er rundet av til nærmeste hele ti-krone, se også avsnitt 2.2.). Utviklingen over en lengre periode er her mest interessant siden endringer fra et år til et annet kan være sterkt influert av tilfeldigheter.

Hovedgrupper av kandidater.

Som vi ser av tabell 6.1. har kandidater med høyere grad i gjennomsnitt i alle årene 1973-81 tjent mer enn de med lavere grad, som igjen har hatt høyere lønn enn DH-kandidatene. Blant de nyuteksaminerte kandidatene er det de fra distriktshøgskolene som har hatt den beste utviklingen i begynnerlønn i 1970-årene. Bruker vi 1973 som utgangspunkt (1973 = 100), ser vi at fra 1973 til 1981 har denne gruppen hatt en lønnsøkning på 132 prosent. Dette er en sterkere utvikling enn gjennomsnittet både for kandidater med lavere grad (113 prosent) og høyere grad (120 prosent). Noe av forklaringen kan ligge i at kandidatene fra DH-skolene var forholdsvis ferske på arbeidsmarkedet i 1973. De første skolene ble etablert bare fire år tidligere. Etter hvert som DH-systemet er blitt bygd ut med nye studieretninger og økning i studenttallene, har kandidatene gått inn på flere arbeidsmarkeder. Den relative lønnsforskjellen mellom DH-kandidatene og de med henholdsvis høyere og lavere grad var også større i 1973 (høyere grad: 25 prosent, lavere grad: 17 prosent) enn i 1981 (høyere grad: 18 prosent, lavere grad: 8 prosent). Til tross for en sterkere relativ vekst ligger altså gjennomsnittlig månedslønn for DH-kandidatene i 1981 fortsatt en del under gjennomsnittet for både høyere og lavere grad.

De enkelte kandidatgruppene.

Blant kandidater med høyere grad tjener veterinærer, tannleger og pedagoger mest i gjennomsnitt pr. måned i 1981, varierende mellom

ca. kr 10 000 og 10 600. Landbrukskandidater, sosiologer og jurister tjener minst. Deres månedslønn ligger mellom ca. kr. 8 100 og 8 400. Bland DH-kandidatene er månedslønnen høyest blant de med naturvitenskapelige fag, datafag og økonomiske fag. De med naturvitenskapelige fag tjener nesten like mye pr. måned som realister med lavere grad (henholdsvis kr 8 200 og 8 300), en gruppe utenfor DH-systemet som det er naturlig å sammenlikne med.

Blant kandidater med *høyere grad* ser vi at gjennomsnittlig månedslønn i perioden 1973-81 har økt forholdsvis sterkest for veterinærer, mag.art. i filologi, farmasøyer, sivilingeniører og siviløkonomer (varierende mellom 132 og 155 prosent). Veterinærer har også, som nevnt, svært høy gjennomsnittslønn. For siviløkonomer og sivilingeniører kan noe av forklaringen være at andelen i privat virksomhet i 1981 er høyere enn i tidligere år. Lønningene i disse virksomhetene ligger stort sett høyere enn i offentlig sektor. De andre gruppene har til dels vært svært små slik at tilfeldigheter kan spille inn.

Svakest lønnsøkning i perioden har det vært for sosiologer, statsvitere, jurister og realister som til dels har hatt i underkant av 110 prosent økning. Dette ligger under gjennomsnittlig økning for alle kandidater med høyere grad.

Blant kandidater med *lavere grad* er det realistene som har økt sin månedslønn forholdsvis mest (120 prosent), samfunnsvitere minst (107 prosent).

Fra 1980 til 1981 økte lønningene for alle kandidater samlet med 12 prosent. Det er forholdsvis små forskjeller mellom høyere og lavere grad og DH-kandidater (tabell 6.1.). Blant kandidater med høyere grad var det forholdsvis sterkest lønnsøkning for sosialøkonomer og statsvitere, men dette er små grupper. Blant de store gruppene (se tabell 4.1. som viser antall yrkesaktive kandidater) har sivilingeniørene økt sin gjennomsnittlige månedslønn mest (16 prosent). Deretter følger siviløkonomer, jurister og realister med en lønnsøkning på 11-12 prosent. Lavest blant de største gruppene finner vi cand.philol. (7 prosent),

tannleger (8 prosent) og landbrukskandidater (9 prosent). Tannlegene lå likevel svært høyt i lønn i 1981. Bare veterinærer tjente mer. Blant kandidater med lavere grad øker gjennomsnitt-

lig månedslønn for filologer og samfunnsvitere mest fra 1980 til 1981, men realistene tjener likevel mer enn begge disse to gruppene i 1981.

Tabell 6.1. Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstraintekter) pr. 15. november for kandidater uteksaminert våren 1973 – 81. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i heldagsstilling.)

Kandidatgruppe	Gjennomsnittlig månedslønn, kr.									Prosentvis økning i månedslønn	
	V-73	V-74	V-75	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	1973 -81	1980 -81
KANDIDATER I ALT	3 890	4 350	5 140	5 580	6 060	6 430	6 430	7 570	8 490	118	12
HØYERE GRAD	4 000	4 590	5 380	5 810	6 320	6 750	6 730	7 900	8 790	120	11
Filologer (Cand.philol.)	4 120	4 750	5 580	6 100	6 590	7 250	7 050	8 230	8 830	114	7
Filologer (Mag.art.)	4 060	4 490	5 210	5 810	6 830	6 960	6 990	8 270	9 570	136	16
Filologer	7 960	8 560	..	8
Realister
Cand.real./cand.scient.)	4 180	4 720	5 520	5 910	6 440	6 850	6 740	7 920	8 780	110	11
Jurister	4 050	4 480	5 260	5 720	6 070	6 600	6 520	7 570	8 390	107	11
Sosialøkonomer
Cand.oecon./cand. polit.)	4 000	4 500	5 220	5 700	6 240	6 460	6 830	7 750	9 160	129	18
Psykologer	3 860	4 280	5 260	5 740	6 120	6 530	6 410	7 680	8 460	119	10
Sosiologer	4 050	4 270	6 130 ¹⁾	5 870	6 640	6 960	7 110	7 770	8 350	106	7
Statistikere	4 430	4 940	5 710	6 130	6 760	6 680	7 010	7 730	9 190	107	19
Pedagoger	4 440	5 280	5 560	6 670	7 380	8 690	7 540	8 570	9 980	125	16
Samfunnsvitere ellers	9 750
Tannleger	9 450	10 200	..	8
Veterinærer	4 140	6 040	6 370	6 260	7 790	7 000	10 060	10 380	10 560	155	2
Farmasøyer	3 700	4 850	5 650	6 310	6 410	6 890	7 060	7 780	8 710	135	12
Siviløkonomer	3 840	4 450	5 130	5 720	6 240	6 650	6 700	7 960	8 900	132	12
Sivilingeniører	3 940	4 500	5 300	5 680	6 370	6 830	6 840	7 950	9 240	135	16
Arkitekter	3 930	4 580	4 910	5 440	6 330	6 620	7 120	7 740	8 480	116	10
Landbrukskandidater	3 720	4 300	..	5 580	5 940	6 430	6 350	7 390	8 090	117	9
LAVERE GRAD	3 770	4 300	5 060	5 320	5 730	6 280	6 140	7 100	8 020	113	13
Filologer (Cand.mag.)	3 700	4 300	4 970	5 330	5 640	6 280	6 070	6 880	7 900	114	15
Realister (Cand.mag.)	3 770	4 410	5 050	5 200	6 020	6 340	6 210	8 000	8 300	120	4
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	3 990	4 030	5 470	5 680	5 830	6 200	6 390	7 280	8 240	107	13
Interfakultær (Cand.mag.)	7 900
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER¹⁾	3 210	3 540	4 170	4 630	5 330	5 570	5 670	6 650	7 460	132	12
Humanistiske fag	6 510
Økonomiske fag	7 580
Samfunnsfag	7 260
Media/Komm.fag	7 280
Datafag	7 660
Nat.vit.fag	8 230
Natur/Miljøvern fag	6 500
Samferdselsfag	7 120

¹⁾ DH-kandidatene er ikke tidligere skilt på fagområde.

7. Utdanning og arbeidsoppgaver

Tabell 7.1. viser utviklingen fra 1973-81 i andelen av de ulike kandidatgruppene som synes utdanningen passer "godt" til arbeidsoppgavene (svaralternativene var "godt", "middels" og "dårlig"). Som vi ser, har kandidater med *høyere grad* i hele perioden vært mest fornøyde. Andelen har i alle år ligget over 60 prosent. I 1980 var den spesielt høy med 71 prosent, mens 66 prosent i 1981 er omtrent som på slutten av 1970-årene. Med unntak av 1979-kullet har stadig færre kandidater med lavere grad svart at utdanningen passer "godt" til arbeidsoppgavene. I 1981 er andelen lavere enn i noe tidligere år (37 prosent). Prosenten for fornøyde DH-kandidater har variert en del, men har stort sett ligget mellom 50 og 60 som den også gjør i 1981, 52 prosent. Dette er en nedgang i forhold til 1980.

Blant de store kandidatgruppene med *høyere grads* eksamen ser vi at det f.eks. blant filologene (cand.philol.) har vært en del variasjoner i andelen som synes utdanningen passer

"godt" (mellom 45 og 67 prosent). Fra 1980 til 1981 har andelen sunket fra 61 til 53 prosent. Realistene derimot har jevnt over vært mer fornøyde med utdanningens relevans, selv om det også for denne gruppen er en nedgang å spore i 1981 i forhold til året før. Stort sett har ca. 70 prosent av juristene vært "godt" fornøyde. Blant siviløkonomer og sivilingeniører ser det ut til å være en økende andel som synes de har en velegnet utdanning for den jobben de har like etter endt studium. For landbrukskandidatene er det en del svingninger, men en nedgang fra midten av 1970-tallet.

Både blant filologer og samfunnsvitere med *lavere grad* er det relativt sett færre nå enn i begynnelsen av 1970-tallet som synes utdanningen passer "godt". I 1973 og 1974 var noe over 50 prosent av filologene fornøyde med utdanningens relevans, i 1981 var andelen 37 prosent. For samfunnsviterne har det vært en del svingninger skjønt disse kandidatene jevnt over har vært mer fornøyde enn filologene. For realistene har resultatene variert mellom 37 og 54 prosent men ligget på 37 prosent de to siste årene. Dette er omtrent som i 1973-74.

Tabell. 7.1. Prosentandelen av de yrkesaktive kandidatene¹⁾ uteksaminert våren 1973 – 81 som syntes utdanningen passet «godt» til de arbeidsoppgavene de hadde.²⁾ (Svaralternativene var «godt», «middels» og «dårlig»)

Kandidatgruppe	Antall kandidater V-81 ³⁾	Andelen av kandidatene som syntes utdanningen passet «godt» til arbeidsoppgavene								
		V-73	V-74	V-75	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81
KANDIDATER I ALT	1 464	59	61	57	62	62	61	60	66	61
HØYERE GRAD	1 064	62	65	62	67	68	68	64	71	66
Filologer (Cand.philol.)	80	64	62	45	49	67	61	48	61	53
Filologer (Mag.art.)	10	44	53	83	91	78	88	89	50	(50)
Teologer	29	90	55
Realister (Cand.real./cand.scient.)	169	62	69	65	69	73	67	69	70	64
Jurister	148	79	69	70	68	70	73	70	78	72
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	13	61	46	52	75	48	73	67	67	(92)
Psykologer	39	38	91	65	69	70	66	79	70	69
Sosiologer	22	70	63	77	64	70	80	65	65	77
Statsvitere	15	73	73	83	67	75	85	60	80	(80)
Pedagoger	22	57	46	58	78	67	69	57	75	55
Samfunnsvitere ellers	12	(83)
Tannleger	59	91	92
Veterinærer	16	88	83	100	93	92	89	92	100	(75)
Farmasøyter	26	67	80	76	67	81	65	71	62	58
Siviløkonomer	120	40	63	50	56	64	56	56	73	68
Sivilingeniører	97	57	56	64	71	63	64	78	72	64
Arkitekter	44	63	74	72	62	74	74	77	69	75
Landbrukskandidater	143	66	72	..	75	66	68	56	62	53
LAVERE GRAD	124	50	49	48	44	43	41	44	41	37
Filologer (Cand.mag.)	75	52	53	46	44	39	40	44	40	37
Realister (Cand.mag.)	19	39	40	42	39	54	37	53	37	(37)
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	14	59	44	68	60	50	52	33	53	(36)
Interfakultær (Cand.mag.)	16	(38)
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER⁴⁾	276	43	54	41	53	54	54	56	58	52
Humanistiske fag	25									48
Økonomiske fag	106									46
Samfunnsfag	36									58
Media/Komm.fag	9									(56)
Datafag	41									76
Nat.vit.fag	28									54
Natur/Miljøvern fag	9									(11)
Samferdselsfag	22									41

¹⁾ Se definisjon av yrkesaktive i avsnitt 2.2.

²⁾ Parentes referer til grupper med mindre enn 20 kandidater, se fotnote ¹⁾ tabell 4.1.

³⁾ Herav 32 yrkesaktive kandidater som ikke besvarte spørsmålet (13 med høyere grad, 7 med lavere grad og 12 DH-kandidater). I årene 1973 – 79 er kandidater som ikke har besvart spørsmålet, holdt utenfor ved prosenteringen. Det dreier seg om meget få kandidater og vil derfor ha lite å si for sammenlikning over tid.

⁴⁾ DH-kandidatene er ikke tidligere skilt på fagområde.

8. Sivilingeniørene fra høstkullet 1981

8.1. Svarprosent og fordeling på kjønn

Høsten 1981 ble det uteksaminert 626 nye diplomingeniører ved Norges tekniske høyskole. Av disse besvarte 543 spørreskjemaet i forbindelse med arbeidsmarkedsundersøkelsen ca. et halvt år etter avsluttet studium, dvs. pr. 15. mai 1982. Svarprosenten var dermed 87 (tabell 8.1.). Som vi ser, varierer prosentene mellom 81 og 92 for de ulike avdelingene ved NTH. Høyest ligger kjemi- og bygningsavdelingen (ca. 90 prosent), lavest berg- og almenavdelingen (ca. 81 prosent). Blant de som besvarte spørreskjemaet, har 10 yrkesaktive kandidater bostedsadresse i utlandet på tellingstidspunktet. Alle disse var menn, og det var flest maskingeniører blant dem (4 kandi-

dater). Yrkesaktive kandidater i utlandet er ikke inkludert i tabellene i avsnitt 8.2.-8.6.

Blant de som besvarte skjemaet, var kvinneandelen 8 prosent (tabell 8.2). Kvinneandelen er høyest blant de fra kjemiavdelingen (30 prosent), lavest blant kandidater fra maskin- og bygningsavdelingen (henholdsvis 2 og 3 prosent). Over halvparten av de kvinnelige sivilingeniørene som er med i undersøkelsen, kommer fra kjemiavdelingen, noe over 12 prosent fra henholdsvis bygnings- og elektroavdelingen (tabell 8.2).

Blant de mannlige sivilingeniørene kommer forholdsvis flest fra bygningsavdelingen (34 prosent). Maskin- og elektroavdelingen uteksaminerer også et stort antall kandidater (henholdsvis 20 og 18 prosent). Almenavdelingen derimot er liten med bare 9 kandidater i vår undersøkelse. Av disse er 2 kvinner.

Tabell 8.1. Antall uteksaminerte sivilingeniører og svarprosent for høstkullet 1981.

Avdeling ved NTH	Antall uteksaminerte kandidater	Antall kandidater som besvarte spørreskjemaet	Svarprosent
SIVILINGENIØRER I ALT	626	543	86,7
Bergavdelingen	52	42	80,8
Bygningsavdelingen	196	177	90,3
Elektroavdelingen	112	94	83,9
Kjemiavdelingen	83	76	91,6
Maskinavdelingen	120	102	85,0
Almenavdelingen	11	9	81,8
Skipsteknisk avdeling	52	43	82,7

Tabell 8.2. Sivilingeniører fra høstkullet 1981 som besvarte spørreskjemaet, fordelt på kjønn og avdeling ved NTH.

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som svarte			Kandidatene prosentfordelt på avdeling		Prosentfordeling på kjønn innen hver avdeling		
				Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner
	I alt	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner
SIVILINGENIØRER I ALT	543	502	41	100,1	100,1	100,0	92,4	7,6
Bergavdelingen	42	40	2	8,0	4,9	100,0	95,2	4,8
Bygningsavdelingen	177	172	5	34,3	12,2	100,0	97,2	2,8
Elektroavdelingen	94	89	5	17,7	12,2	100,0	94,7	5,3
Kjemiavdelingen	76	53	23	10,6	56,1	100,0	69,7	30,3
Maskinavdelingen	102	100	2	19,9	4,9	100,0	98,0	2,0
Almenavdelingen	9	7	2	1,4	4,9	100,0	77,8	22,2
Skipsteknisk avdeling	43	41	2	8,2	4,9	100,0	95,3	4,7

8.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen.

Blant sivilingeniørene fra høstkullet 1981 var 69 prosent yrkesaktive ca. et halvt år etter avsluttet studium (tabell 8.3., se også tabell 3, vedlegg 2, som gir antall kandidater fordelt på hovedaktivitet og kjønn). Av disse var nesten 60 prosent i fast stilling (kandidater som arbeider som vitenskapelig assistent regnes for å ha midlertidig arbeid). Yrkesandelen er dermed omtrent den samme som for *vårkullet* 1981 (tabell 3.3.), men andelen i fast arbeid var mindre blant kandidater uteksaminert om våren (46 prosent). Andelen som avtjener verneplikten, er omtrent den samme for begge, 21 og 24 prosent for henholdsvis vår- og høstkullet. Med hensyn til arbeidssøkende kandidater som er "uten arbeid som svarer til utdanningen", er det ingen nevneverdig endring fra vår- til høstkullet, 5-6 prosent for begge.

Ser vi på kandidatene uteksaminert ved de ulike avdelingene høsten 1981, er bildet noe varierende. *Kjemiingeniørene* har det vanskeligere på arbeidsmarkedet enn de øvrige gruppene. Med 15 prosent av kandidatene "uten arbeid som svarer til utdanningen" ligger kjemiingeniørene atskillig høyere enn gjennom-

snittet for kandidater fra de andre 6 avdelingene (4 prosent). Kandidater fra *almen-, berg- og elektroavdelingen* har det lettest på arbeidsmarkedet. Av de 8 kandidatene fra almenavdelingen var det ingen som var uten passende arbeid, 6 var i fast jobb og 2 avtjente verneplikten ca. 6 måneder etter avsluttet studium. Blant berg- og elektroingeniørene var problemene bare ca. 3 prosent. For de fra bergavdelingen kan dette delvis forklares ved at en stor andel av dem går til oljetilknyttet virksomhet (ca. 48 prosent av de yrkesaktive kandidatene fra høstkullet 1981). Dette er blitt et viktig arbeidsmarked for enkelte sivilingeniørgrupper (se avsnitt 8.4.).

Problemene på arbeidsmarkedet er større for *kvinnelige* enn mannlige sivilingeniører. Hele 12 prosent av kvinnene fra høstkullet 1981 var "uten arbeid som svarer til utdanningen" ca. et halvt år senere. Dette er over dobbelt så høyt som for mennene, 5 prosent. Den høye andelen for kvinner skyldes hovedsakelig at de fleste av dem er kjemiingeniører (tabell 8.2.). Både mannlige og kvinnelige kandidater fra dette fagfeltet har det vanskeligere på arbeidsmarkedet enn de øvrige kandidatene fra NTH (tabell 3, vedlegg 2).

Tabell 8.3. Sivilingeniørene fra høsten 1981 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1982). Prosent.

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som besvarte spørreskjemaet	Sum prosent	Yrkesaktive ¹⁾			Ikke yrkesaktive ²⁾			
			Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde 6 mnd. el. mer	Under 6 mnd.	Arb.søkere uten arbeid som svarer til utdanningen ³⁾	Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ³⁾
V.ING. I ALT	533	100,0	57,6	9,2	1,7	5,6	1,3	24,4	0,2
Bergavdelingen	40	100,0	67,5	7,5	2,5	2,5	2,5	17,5	–
Planleggningsavdelingen	175	100,0	55,4	12,6	1,1	4,6	1,1	24,6	0,6
Elektroavdelingen	94	100,1	56,4	5,3	3,2	3,2	1,1	30,9	–
Kjemiavdelingen	76	100,1	50,0	13,2	1,3	14,5	–	21,1	–
Maskinavdelingen	98	100,1	58,2	6,1	1,0	4,1	3,1	27,6	–
Almenavdelingen	8	100,0	75,0	–	–	–	–	25,0	–
Opplysningsvesenlig avdeling	42	99,9	69,0	7,1	2,4	7,1	–	14,3	–

¹⁾Inkluderer yrkesaktive med mer eller mindre relevant arbeid.

²⁾Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾Se avsnitt 2.2. for definisjon

8.3. Sivilingeniører som har problemer på arbeidsmarkedet.

Problemene på arbeidsmarkedet for høstkullet av sivilingeniørene blir presentert på tre måter, tilsvarende det som ble gjort for vårkullet 1981:

- 1) Kandidater som "har hatt vansker med å få arbeid".
- 2) "Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen".
- 3) Arbeidsledige.

Se definisjon av de ulike kategoriene i kapittel 4. Likeledes vil årsaker til at sivilingeniørene har hatt vansker med å få jobb bli drøftet.

1) Sivilingeniører som "har hatt vansker med å få arbeid".

For alle avdelingene samlet er andelen som svarte bekreftende på spørsmålet om vansker, 15 prosent (tabell 8.4.). Dette er nesten tre ganger høyere enn de som ble klassifisert som å være "uten arbeid som svarer til utdanningen" (se følgende avsnitt og tabell 8.5.), og viser at det også er en del kandidater blant dem i fast og midlertidig arbeid som synes det har vært vanskelig å få jobb. Andelen er høyest for kandidater fra kjemiavdelingen, hele 37 prosent. Dernest følger bygningsingeniører med 14 prosent. De øvrige avdelinger ligger nokså likt med omkring 9 prosent av kandidatene som synes at det har vært vanskelig å finne arbeid etter endt studium.

Tabell 8.4. Sivilingeniører fra høstkullet 1981 som svarte «ja» på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. mai 1982.

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)	Antall kandidater som hadde hatt vansker med å få arbeid	Kandidater som hadde hatt vansker, i prosent av de arbeidssøkende
SIVILINGENIØRER			
I ALT	395	59	14,9
Bergavdelingen	32	3	9,4
Bygningsavdelingen	129	18	14,0
Elektroavdelingen	64	6	9,4
Kjemiavdelingen	60	22	36,7
Maskinavdelingen	68	6	8,8
Almen- og skipsteknisk avdeling	42	4	9,5

2) "Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen".

Tabell 8.5. viser utviklingen fra 1972 til 1981 i andelen av de arbeidssøkende sivilingeniørene som pr. 15. mai er "uten arbeid som svarer til utdanningen" (se avsnitt 2.2. for definisjon av begrepet). Her er bare høstkullene inkludert, fra 1975 bare hvert annet år. Tallene viser at andelen uten passende arbeid var spesielt høy i 1972 (19 prosent). Deretter har den svingt mellom 5 og 8 prosent, med en svak stigning fra 1977. I 1981 gjaldt dette 8 prosent av kandidatene som meldte seg på arbeidsmarke-

det som er en økning på et par prosentpoeng i forhold til 1977.

Størrelsen av andelen "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" varierer for kandidater fra ulike avdelinger og for enkeltgrupper over tid. I hele perioden har *kjemiingeniørene* hatt størst problemer. I 1972 var så mange som 1/3 av kandidatene uten passende arbeid ca. et halvt år etter endt studium. Senere har andelen variert mellom 13 og 24 prosent. Fra 1979 til 1981 sporer vi en bedring på ca. 3 prosent, slik at det ved siste registrering var 18 prosent uten en passende jobb.

Tabell. 8.5. Sivilingeniører fra høstskullene 1972 – 81 som pr. 15. mai var «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen», sett i forhold til antall sivilingeniører som meldte seg på arbeidsmarkedet i de enkelte årene.

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)					Antall «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen»					«Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen» i prosent av de arbeidssøkende ¹⁾										
	H-72	H-73	H-74	H-75	H-77	H-79	H-81	H-72	H-73	H-74	H-75	H-77	H-79	H-81							
SIV.ING. I.ALT	284	248	258	251	326	388	395	53	20	14	21	18	28	30	18,7	8,1	5,4	8,4	5,5	7,2	7,6
Bergavdelingen	14	11	6	15	30	28	32	4	-	1	-	2	1	1	(28,6)	(-)	(16,7)	(-)	6,7	3,6	3,1
Bygningsavdelingen	93	80	102	74	112	133	129	13	3	2	3	3	7	8	14,0	3,8	2,0	4,1	2,7	5,3	6,2
Elektroavdelingen	64	57	54	59	76	67	64	7	3	6	6	4	5	3	10,9	5,3	11,1	10,2	5,3	7,5	4,7
Kjemiavdelingen	33	22	24	37	37	48	60	11	4	3	9	5	10	11	33,3	18,2	12,5	24,3	13,5	20,8	18,3
Maskinavdelingen	73	58	56	46	55	83	68	18	8	1	3	3	5	4	24,7	13,8	1,8	(6,5)	5,5	6,0	5,9
Almen- og skips-teknisk avdeling ²⁾	7	20	16	20	16	29	42	-	2	1	-	1	-	3	(-)	10,0	(6,3)	-	(6,3)	(-)	7,1

¹⁾ Parentes refererer til grupper med mindre enn 20 kandidater, se fotnote ¹⁾, tabell 4.1.

²⁾ Almen- og skipsteknisk avdeling er slått sammen i tabeller som omfatter yrkesaktive kandidater.

Denne nedgangen er likevel liten i forhold til de store svingningene tidligere i perioden. Til tross for at problemene er forholdsvis store for denne gruppen, absorberer arbeidsmarkedet flere kjemiingeniører nå enn tidligere. I 1981 var antallet som meldte seg på arbeidsmarkedet nesten dobbelt så stort som i 1972, mens andelen "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" er nesten halvert. Kandidater fra *byggningsavdelingen* er den eneste gruppen som har hatt en viss økning av andelen uten passende arbeid fra 1977. For de andre gruppene har markedet stort sett vært lettere i slutten av 1970-årene og i 1981 enn i de første årene, spesielt for kandidater fra *elektroavdelingen*. *Bergavdelingen* har til dels hatt få kandidater men antallet er nå fordoblet i forhold til 1975, og andelen "uten arbeid som svarer til utdanningen" har ligget stabilt på 3-4 prosent i 1979 og 81.

3) Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten pr. 15. mai 1982 var 4 prosent blant de 395 sivilingeniørene fra høstskullet 1981 som meldte seg på arbeidsmarkedet i løpet av det første halve året etter eksamen (tabell 8.6.). Dette er noe høyere enn for vårskullet som hadde 3 prosent ledighet (se tabell 4.3.). Ledigheten var høyere blant kvinner (11 prosent) enn blant menn (3 prosent), men for kvinnene er det snakk om få personer. Av de 16 arbeidsledige sivilingeniørene var 11 registrert ved Arbeidsformidlingen.

Blant kandidater fra alle avdelingene bortsett fra almenavdelingen var det arbeidsledighet (se tabell 8.6.). På samme måte som det var høyest andel blant kjemiingeniørene som var "uten arbeid som svarer til utdanningen" (se tabell 8.5.), er også ledigheten størst i denne gruppen med 10 prosent for menn og kvinner samlet. For kvinnelige kandidater er arbeidsledigheten 14 prosent, noe som forklarer at ledigheten for kvinnelige sivilingeniører samlet er høyere enn for mennene. Det er bare én ledig kvinnelig sivilingeniør i tillegg til de tre fra kjemiavdelingen.

Tabell 8.6. Sivilingeniører fra høstkullet 1981 som var arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1982).

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet		Antall kandidater som var arbeidsledige		Antall kandidater registrert ved Arbeidsformidlingen	Arbeidsledige i prosent av de som meldte seg på arbeidsmarkedet
	I alt	Kvinner	I alt	Kvinner		
SIV.ING. I ALT	395	38	16	4	11	4,1
Bergavdelingen	32	1	1	1	1	3,1
Bygningsavdelingen	129	5	3	–	2	2,3
Elektroavdelingen	64	5	2	–	2	3,1
Kjemiavdelingen	60	22	6	3	4	10,0
Maskinavdelingen	68	1	2	–	2	2,9
Almen- og skips-teknisk avdeling	42	4	2	–	–	4,8

4) *Årsaker til at sivilingeniører fra høstkullet 1981 hadde vansker med å få arbeid.*

I alt hadde 59 (15 prosent) av de arbeidssøkende sivilingeniørene hatt vansker med å finne arbeid *i løpet* av det første halve året etter eksamen (tabell 8.4.). Fordelt på de ulike avdelingene blir det få personer fra hver. Vi har derfor slått sammen kandidatene fra 5 avdelingene i tabell 8.7. som viser hvordan sivilingeniørene vurderer ulike årsaker til at de har hatt vansker.

Kandidatene fra høstkullet legger størst vekt på konkurranse med folk med lengre ansiennitet idet 86 prosent sier at dette er "viktig" eller

har "noen betydning". Også blant sivilingeniører fra vårkullet spilte denne årsaken en viktig rolle om enn ikke i samme grad som for høstens kandidater (tabell 4.4.). Imidlertid var det forholdsvis få av de arbeidssøkende fra vårkullet som sa de hadde hatt vansker, slik at resultatene for disse bør tolkes med en viss varsomhet. Likeledes legger en forholdsvis stor andel av kandidatene både fra vår- og høstkullet (63 prosent) vekt på dårlige karakterer. I likhet med vårkullet er det også blant høstens sivilingeniører forholdsvis mange som knytter geografiske forhold til vanskene med å få arbeid, 56 prosent sa at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning" (tabell 8.7. og 4.4.).

Tabell 8.7. Åsaker til at sivilingeniører fra høstkullet 1981 hadde hatt «vansker med å få arbeid» i perioden etter eksamen og fram til 15. mai 1982. Prosentandelen av kandidatene fra de ulike avdelingene ved NTH som oppga at den enkelte årsak var «viktig» eller hadde «noen betydning». ¹⁾

Årsaker til vansker	Sivilingeniører med vansker			
	I alt	Bygningsavd.	Kjemiavd.	Øvrige avd.
ANTALL SIVILINGENIØRER I ALT	59	18	22	19
Ektefelle/samboers arb./utd. binder til spesielt sted	30,5	(44,4)	36,4	(10,5)
Har ikke funnet arbeid på det ønskede stedet	55,9	(72,2)	50,0	(47,4)
Vanskelig å skaffe bolig der arbeid er tilbudt	10,2	(16,7)	–	(15,8)
Ønsker annen type arbeid enn det som er tilbudt	25,4	(27,8)	22,7	(26,3)
Tilbudt arbeid, men lønnstilbudet var for lavt	8,5	(16,7)	4,5	(5,3)
Kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt	49,2	(66,7)	40,9	(42,1)
Har for dårlige karakterer	62,7	(72,2)	63,6	(52,6)
Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	86,4	(94,4)	86,4	(78,9)

¹⁾ Parentes refererer til grupper med mindre enn 20 kandidater, se fotnote ¹⁾ til tabell 4.1.

8.4. Fordeling på næringssektorer.

Våren 1982 arbeidet de fleste yrkesaktive sivilingeniørene uteksaminert høsten 1981 i *privat sektor*, 68 prosent (tabell 8.8.). Denne andelen er atskillig høyere enn for sivilingeniører som tok avsluttende eksamen om våren (51 prosent, tabell 5.1.). Ved siden av privat sektor er de fleste sivilingeniører fra høstkullet ansatt ved *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* (22 prosent). Tilsvarende prosent for vårkullet var 41. *Offentlig forvaltning* rekrutterte 9 prosent av høstkullets kandidater, mot en noe lavere andel (7 prosent) av vårens kandidater.

Kandidater fra de enkelte avdelingene høsten 1981 er like i den forstand at de fleste går til privat virksomhet, men det er likevel en del forskjeller mellom avdelingene. Høyest ligger berg- og maskinavdelingen med 77 prosent, lavest kjemiavdelingen med 55 prosent (tabell 8.8.). På den annen side er rekrutteringen til universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter spesielt høy blant kjemiavdelingens kandi-

dater (37 prosent). I forhold til de andre avdelingene begynner en forholdsvis stor andel av elektroingeniørene (16 prosent) i statsadministrasjonen. De fleste sivilingeniørene i privat virksomhet er ansatt i industri, oljeutvinning og bergverk, forretningsmessig tjenesteyting og samferdsel (henholdsvis 42, 38 og 11 prosent, se tabell 4, vedlegg 2).

På grunnlag av opplysninger gitt på spørsmål om næring i spørreskjemaet (spørsmål 4.2. og 4.3., se vedlegg 1), har vi laget en egen kode for kandidater som er ansatt i virksomheter tilknyttet oljesektoren (boring, forretningsmessig tjenesteyting, industri og annet). Kandidater som arbeider i store firmaer som driver med ulike virksomheter, deriblant også oljerettet virksomhet, er ikke regnet for oljetilknyttet med mindre de spesielt opplyser at de arbeider i den oljerettede delen av virksomheten. Blant de 365 yrkesaktive sivilingeniørene fra høsten 1981 var 61 i oljerettet virksomhet ca. et halvt år etter eksamen, dvs. 17 prosent.

Tabell 8.8. Yrkesaktive sivilingeniører fra høstkullet 1981 prosentfordelt etter den næringssektoren de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen.

Avdeling ved NTH	Antall sivilingeniører	Sum prosent	Næringssektor ¹⁾						
			Universiteter, høyskoler og forskningsinst.	Skolen	Stats-admin.	Fylkes- og kommune-admin.	Offentlig sektor ellers	Privat sektor	Uoppgift
SIV.ING. I ALT	365	99,9	21,6	0	7,4	1,6	0,5	67,7	0,8
Bergavd.	31	100,0	22,6	—	—	—	—	77,4	—
Bygningsavd.	121	100,0	19,8	—	9,1	5,0	—	65,3	0,8
Elektroavd.	61	100,0	16,4	—	16,4	—	3,3	63,9	—
Kjemiavd.	49	100,0	36,7	—	8,2	—	—	55,1	—
Maskinavd.	64	100,1	20,3	1,6	1,6	—	—	76,6	—
Almen- og skips-teknisk avd.	39	100,0	17,9	—	2,6	—	—	74,4	5,1

¹⁾ Se avsnitt 2.2. for gruppering av næring.

8.5. Lønn

Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstraintekter) for alle yrkesaktive sivilingeniører i heldagsstilling med eksamen høsten 1981, var kr 9 840 ca. et halvt år etter eksamen (tabell 8.9.). Kandidater fra maskin-

avdelingen hadde høyest gjennomsnittslønn. kr 10 020. Lavest lå kjemiingeniørene med gjennomsnittlig kr 9 320 pr. måned. Kandidater fra de øvrige avdelinger hadde en gjennomsnittslønn varierende mellom kr 9 820-9 950.

Tabell 8.9. Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstrainntekter) pr. 15. mai 1982 for sivilingeniører uteksaminert høsten 1981. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i heldagsstilling.)

Avdeling ved NTH	Antall sivilingeniører som oppga lønn, i alt	Antall uoppgitt	Gjennomsnittlig månedslønn pr. 15. mai 1982 kr.
SIVILINGENIØRER I ALT	350	10	9 840
Bergavdelingen	30	—	9 820
Bygningsavdelingen	116	4	9 950
Elektroavdelingen	58	2	9 840
Kjemiavdelingen	48	1	9 320
Maskinavdelingen	62	1	10 020
Almen.- og skipsteknisk avd.	36	2	9 850

8.6. Utdanning og arbeidsoppgaver.

Kandidatene ble i spørreskjemaet bedt om å vurdere hvordan de syntes utdanningen passet til arbeidsoppgavene (vedlegg 1). Blant alle kandidatene fra høstkullet 1981 var det 60 prosent som syntes utdanningen passet "godt", hele 94 prosent som syntes den passet "godt" eller "middels" (tabell 8.10.). Dette gjelder også for hver avdeling for seg - 90 prosent eller mer synes utdanningen passer "godt" eller "middels", under 10 prosent synes den passer "dårlig". Kandidatene fra bergavdelingen er mest fornøyde med utdanningens relevans. Hele 81 prosent sier den passer "godt". I denne gruppen er det ikke registrert noen som synes

utdanningen er "dårlig" egnet. Kjemi- og elektroingeniørene er minst fornøyde (ut fra vurderingen "godt") selv om noe over halvparten av de yrkesaktive kandidatene synes utdanningen passer "godt".

Sammenlikner vi resultatene for vår- og høstkullene av sivilingeniørene, ser vi at det er liten forskjell med henholdsvis 64 og 60 prosent som synes utdanningen passer "godt" (se tabell 7.1.). Det er en tilsvarende liten forskjell i forhold til høstkullet 1979 idet 64 prosent av de som tok eksamen høsten 1979 sa at relevansen var "god" (NAVF's utredningsinstitutt 1980, tabell 7.8.).

Tabell 8.10. Yrkesaktive sivilingeniører¹⁾ fra høstkullet 1981 fordelt etter avdeling og hvordan de vurderte utdanningen i forhold til arbeidsoppgavene. Prosent.

Avdeling ved NTH	Antall yrkesaktive sivilingeniører i alt	Sum prosent	Hvordan utdanningen passet til arbeidsoppgavene			Uoppgitt
			«godt»	«middels»	«dårlig»	
SIVILINGENIØRER I ALT	365	100,1	60,0	34,0	4,7	1,4
Bergavdelingen	31	100,0	80,6	19,4	—	—
Bygningsavdelingen	121	100,1	61,2	32,2	5,0	1,7
Elektroavdelingen	61	100,0	54,1	41,0	3,3	1,6
Kjemiavdelingen	49	100,1	53,1	34,7	8,2	4,1
Maskinavdelingen	64	100,1	56,3	37,5	6,3	—
Almen- og skipsteknisk avd.	39	100,0	64,1	33,3	2,6	—

¹⁾ Se definisjon av yrkesaktiv i avsnitt 2.2.

Summary

The Institute for Studies in Research and Higher Education has yearly since 1972 carried out surveys of the labour market in Norway for graduates from universities and regional colleges. These surveys, based on a mail questionnaire, describe the labour market as experienced by graduates *the first six months after graduation*.

This report presents the main findings for students graduating in the spring 1981, relating these to results of previous surveys (e.g. table 9.2.). The questionnaire was revised in 1981 and some questions somewhat rephrased. Consequently results for 1981 ought to be interpreted with some caution, particularly concerning graduates seeking employment classified as being "without a relevant job".

In spring 1981 there were 2 963 students graduating from the universities and regional colleges included in this survey (see section 2.1.). Graduates in medicine and those with a lower degree from the University of Tromsø are not included. Of these 2 435 responded to our questionnaire giving a response rate of 82.

Activities Six Months after Graduation.

By 15. November 1981 61 per cent of the graduates were in paid employment in Norway, 39 per cent were non wage-earners (table 9.1.). The employment rate was highest for graduates with a higher degree (78 per cent), somewhat lower for regional college graduates (52 per cent). Among lower degree graduates only 25 per cent were employed six months after graduation.

About 9 per cent of the spring 1981 graduates had tried to get work but were "without a relevant job" by 15. November (table 9.1.). The proportion was highest for regional college graduates (15 per cent), lowest for graduates with a higher degree (6 per cent).

Graduates with Problems.

The 1981 cohort was asked whether they had had difficulties in finding a job during the first six months after graduation. About 30 per cent of those seeking employment had experienced

difficulties primarily caused by competition from other applicants with longer working-experience than themselves. This reason was considered "important" or "somewhat important" by 85 per cent of our graduates. Geographic aspects also counted as more than half of the graduates emphasized not having found work where they wanted to live.

The proportion signalling difficulties was highest for graduates with a lower degree and for regional college graduates (46 and 39 per cent respectively), somewhat lower for those with a higher degree (24 per cent). Still, among the higher degree graduates fairly large proportions of graduates in dentistry (59 per cent), psychology (52 per cent), arts (42 per cent), and architecture (30 per cent) said they had met difficulties. On the other hand, comparatively few of the graduates in economics, sociology, veterinary science, and business administration expressed that they had had problems (below 10 per cent).

"Graduates Seeking Employment but not Finding Relevant Work"

By mid-November 1981 13 per cent of all spring graduates seeking employment after graduation were classified as being "without a relevant job" (table 9.2.). During the period 1975-81 graduates with a *higher degree* experienced comparatively fewer problems than those with a lower degree or regional college diploma. The last three years the proportion of job-seekers without a relevant job has been stable at about 7 per cent for higher degree graduates. For graduates with a *lower degree* 1976 and 1981 were particularly difficult years. After a temporary improvement between 1976 and 1977 the proportion of graduates seeking employment but who were without relevant work has since continued to increase. At 30 per cent in 1981 it is higher than ever before in our period of registration. Also for *regional college* graduates problems have been increasing since 1977, particularly from 1980 to 1981, rising from 16 to 22 per cent of those seeking work.

Among higher degree graduates problems have been growing in recent years for those

qualifying in *arts* subjects, *natural sciences and mathematics*, *psychology*, and *education*, but numbers are small in education. For graduates in dentistry, first included in 1980, the degree of difficulties increased considerably from 1980 to 1981 bringing the result for 1981 above the average for higher degree that year.

On the other hand, the market situation seems to have improved for other groups with a higher degree, e.g. graduates in *business administration*, who throughout the survey period have had comparatively few problems, and for graduates in *law*, *agricultural sciences*, and *architecture*, although results for architecture have varied throughout the period.

Employment by Sector.

Most university graduates have been employed in the *public sector* about six months after graduation. Among lower degree graduates the percentages have been stable at about 90 throughout the 1970ies and in 1981 except for 1980 when it dropped to 83 per cent. General-

ly speaking about 75 per cent of the higher degree graduates have been recruited to this sector. Within the public sector the universities and research institutes as well as the school system are important labour markets for higher degree graduates. However, decreasing proportions of these graduates have in recent years been recruited to these sectors.

For science graduates with a higher degree the universities and research institutes constitute the most important labour market; for arts graduates, both those with a higher and those with a lower degree, the school system (i.e. primary and secondary education). Law graduates and economists are primarily recruited to the civil service. Graduates in pharmacy, business administration, and architecture go mainly into the *private sector*, as do diploma graduates from the regional colleges. In the last three years 40-50 per cent of engineering graduates have also been employed in the private sector about six months after graduation.

Table 9.1. Graduates from Universities and Regional Colleges in the Spring Term 1981 by Field of Study and Activity about Six Months after Graduation (by 15. November 1981). Percentages.

Field of study	All graduates	Percentage total	Employed graduates			Non wage-earners				No information
			Permanent employment	Temporary employment lasting		Without a relevant job	Studying	Military service	Other	
				6 months or more	Less than 6 months					
ALL GRADUATES	2 410	99,9	37,5	17,5	5,9	8,8	21,1	7,4	1,5	0,0
ALL HIGHER DEGREE	1 362	100,1	47,1	24,4	6,7	5,9	4,7	10,0	1,3	—
Arts	125	100,0	31,2	32,0	8,8	12,8	12,8	1,6	0,8	—
Theology	45	100,1	28,9	26,7	8,9	—	—	35,6	—	—
Natural sciences and mathematics	227	100,1	34,4	33,5	6,6	10,1	9,7	4,0	1,8	—
Law	171	99,9	58,5	25,7	2,3	5,8	4,1	2,3	1,2	—
Economics	15	100,1	66,7	13,3	6,7	6,7	—	—	6,7	—
Psychology	46	100,1	37,0	28,3	19,6	6,5	—	8,7	—	—
Sociology	23	99,9	21,7	47,8	26,1	4,3	—	—	—	—
Political science	17	100,0	52,9	35,3	—	5,9	—	5,9	—	—
Education	26	99,8	61,5	19,2	3,8	7,7	3,8	3,8	—	—
Other social sciences	13	100,1	38,5	30,8	23,1	—	—	—	7,7	—
Dentistry	102	100,0	34,3	15,7	7,8	5,9	1,0	32,4	2,9	—
Veterinary medicine	20	100,0	40,0	20,0	20,0	—	—	15,0	5,0	—
Pharmacy	28	100,0	46,4	28,6	17,9	—	—	7,1	—	—
Business administration	143	100,0	74,1	9,8	—	1,4	5,6	9,1	—	—
Engineering	138	100,1	45,7	19,6	5,1	5,1	2,9	21,0	0,7	—
Architecture	52	100,0	63,5	15,4	5,8	3,8	—	11,5	—	—
Agriculture	171	99,9	53,2	24,6	5,8	3,5	2,9	7,6	2,3	—
ALL LOWER DEGREE	518	100,0	8,5	10,6	5,4	10,4	58,9	2,3	3,7	0,0
Arts	266	100,0	7,9	13,2	7,1	15,8	48,1	1,9	6,0	—
Natural sciences and mathematics	134	99,9	6,7	3,7	3,7	4,5	76,1	3,0	1,5	0,7
Social sciences	58	100,0	10,3	12,1	1,7	5,2	65,5	5,2	—	—
Multidisciplinary	29	99,9	27,6	24,1	3,4	6,9	34,5	—	3,4	—
Economics	31	100,0	—	3,2	6,5	3,2	87,1	—	—	—
ALL REGIONAL COLLEGE DIPLOMA	530	99,9	41,1	6,4	4,5	14,7	26,2	5,7	1,3	—

Table 9.2. Graduates from Spring Term 1975 – 81 being without a Relevant Job by 15. November as Percentage of the Number of Graduates seeking Employment.

Field of study	Number seeking employment							Number of graduates without a relevant job							Percentage of job-seeking graduates without relevant employment ¹⁾						
	S-75	S-76	S-77	S-78	S-79	S-80	S-81	S-75	S-76	S-77	S-78	S-79	S-80	S-81	S-75	S-76	S-77	S-78	S-79	S-80	S-81
ALL GRADUATES	1302	1398	1413	1528	1480	1624	1688	180	205	143	167	157	160	212	13,8	14,7	10,1	10,9	10,6	9,9	12,6
ALL HIGHER DEGREE	812	986	932	971	938	1107	1149	60	108	81	90	69	77	80	7,4	11,0	8,7	9,3	7,4	7,0	7,0
Arts	154	158	133	128	132	130	106	7	19	9	12	12	16	16	4,6	12,0	6,8	9,4	9,1	12,3	15,1
Theology	22	29	1	-	(4,5)	-
Natural sciences and mathematics	111	129	134	148	146	167	192	10	11	12	9	4	9	23	9,0	8,5	9,0	6,1	2,7	5,4	12,0
Law	126	170	149	188	175	163	160	8	26	21	37	22	15	10	6,3	15,3	14,1	19,7	12,6	9,2	6,3
Economics	33	33	34	28	26	25	14	3	5	3	2	4	1	1	9,1	15,2	8,8	7,1	15,4	4,0	(7,1)
Psychology	35	38	42	32	31	52	42	1	2	1	3	2	2	3	2,9	5,3	2,4	9,4	6,5	3,8	7,1
Sociology	14	14	11	18	18	19	23	1	3	1	2	1	2	1	(7,1)	(21,4)	(9,1)	(11,1)	(5,6)	(10,5)	4,3
Political science	19	19	13	13	20	17	16	1	1	-	-	-	2	1	(5,3)	(5,3)	(-)	(-)	(-)	(11,8)	(6,3)
Education	19	19	25	13	15	34	24	-	-	1	-	1	1	2	(-)	(-)	4,0	(-)	(6,7)	2,9	8,3
Other social sciences	12	-	-
Dentistry	48	66	1	6	2,1	9,1
Veterinary medicine	10	16	13	9	12	9	16	-	-	-	-	-	1	-	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(11,1)	-
Pharmacy	17	15	22	24	26	31	26	-	-	1	1	1	1	-	(-)	(-)	4,6	4,2	3,9	3,2	-
Business admin.	85	74	71	75	77	95	122	5	2	5	3	3	2	2	5,9	2,7	7,0	4,0	3,9	2,1	1,6
Engineering	136	111	110	95	79	123	105	17	16	16	6	7	7	7	12,5	14,4	14,6	6,3	8,9	5,7	6,7
Architecture	39	46	34	45	28	34	46	7	6	3	6	2	4	2	17,9	13,0	8,8	13,3	7,1	11,8	4,3
Agriculture	..	144	141	155	153	138	150	..	17	8	9	10	12	6	..	11,8	5,7	5,8	6,5	8,7	4,0
ALL LOWER DEGREE	245	191	233	220	208	168	183	48	50	34	29	37	29	54	19,6	26,2	14,6	13,2	17,8	17,3	29,5
Arts	67	132	162	148	132	125	119	33	35	20	18	24	22	42	19,8	26,5	12,4	12,1	18,2	17,6	35,3
Natural sciences and mathematics	34	35	36	31	42	23	25	3	6	8	-	6	4	6	8,8	17,1	22,2	(-)	14,3	17,4	24,0
Social sciences	43	21	30	36	25	18	17	12	9	6	11	7	3	3	17,9	42,9	20,0	30,6	28,0	(16,7)	(17,6)
Multidisciplinary	18	2	(11,1)
Economics	1	3	5	5	9	2	4	-	-	-	-	-	-	1	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(25,0)
ALL REGIONAL COLLEGE DIPLOMA	245	221	248	337	334	349	356	72	47	28	48	51	54	78	29,4	21,3	11,3	14,2	15,3	15,5	21,9

1) Parenthesis refers to groups with less than 20 graduates.

Referanser

NAVF's utredningsinstitut (1977): *Arbeidsmarkedet for nye akademikere høsten 1976*. Oslo. Melding 1977:4.

NAVF's utredningsinstitut (1978): *Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen*. Oslo. Melding 1978:5.

NAVF's utredningsinstitut (1980): *Arbeidsmarknaden eit halvt år etter eksamen*. Oslo. Melding 1980:3.

NAVF's utredningsinstitut (1982): *Substitusjon på arbeidsmarkedet*. Oslo. Melding 1982:3.

Skotheim, S. og E. Utne (red.) (1982): *Forskning og høgre utdanning. Årbok 1982*. Bergen. Universitetsforlaget.

Statistisk Sentralbyrå (1973): *Standard for utdanningsgruppering*. Oslo.

Statistisk Sentralbyrå (1978): *Standard for næringsgruppering*. Oslo.

Statistisk Sentralbyrå (1982): *Statistisk månedshefte nr. 11*. Oslo.

Vedlegg 1

ARBEIDSMARKEDSUNDERSØKELSE FOR NYE AKADEMIKERE

Er De i tvil om hvordan De skal svare eller ønsker De å gi nærmere opplysninger, vær vennlig å skriv under «MERKNADER» på siste side.

1. Besvares av alle

1.1	Har De tatt examen artium?	1 ☐ Ja	2 ☐ Nei
1.2	Hvis ja; i hvilket fylke tok De examen artium?		
1.3	Akademisk utdanning. (Angi fakultet/institutt/linje og eventuelt hovedfag.)		
	Er De cand. mag., vær vennlig å oppgi fagkombinasjonen:		

2. Besvares av alle

2.1	Deres hovedbeskjeftigelse pr. 15. november 1980. (Kryss av for ett alternativ, det som passer best.)		
	<u>Inntektsgivende arbeid:</u>		
1	☐	Fast arbeid (fast ansettelse eller selvstendig næringsdrivende).	
2	☐	Midlertidig arbeid av lengre varighet enn 6 mnd. (For eksempel vikariat, engasjement, midlertidig ansettelse).	
3	☐	Midlertidig arbeid av kortere varighet enn 6 mnd.	
4	☐	Arbeid av tilfeldig art som ikke er i samsvar med Deres utdanning.	
	<u>Ikke inntektsgivende arbeid:</u>		
5	☐	Studerte videre p. g. a. vanskeligheter med å få arbeid. (Hovedfagsstudium, ped. sem. eller andre studier.)	
6	☐	Studerte videre av andre grunner. (Hovedfagsstudium, ped. sem. eller andre studier.)	
7	☐	Arbeidet i eget hjem som husmor/husfar p. g. a. vanskeligheter med å få inntektsgivende arbeid.	
8	☐	Arbeidet i eget hjem som husmor/husfar av andre grunner.	
9	☐	Var arbeidsledig.	
10	☐	Avtjening av verneplikten.	
11	☐	Annet, angi hva:	

3. Besvares av dem som krysset av for ett av alternativene 4–9 ovenfor

3.1	Har De i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1980 gjort forsøk på å få arbeid i noenlunde samsvar med Deres utdanning?			
	1 ☐	Ja	2 ☐	Nei
	Hvis ja; vennligst svar på de to følgende spørsmål:			
3.2	Har De fått ansettelse for tiltredelse etter 15. november 1980?			
	1 ☐	Ja	2 ☐	Nei
3.3	Har De i perioden fra eksamen til 15. november 1980 fått, men avvist tilbud om arbeid som var i noenlunde samsvar med Deres utdanning?			
	1 ☐	Ja	2 ☐	Nei

Vendi

4. Besvares av dem som var i inntektaglvende arbeid pr. 15. november 1980

4.1 Arbeidets omfang: 1 ☐ Heltid 2 ☐ Deltid Hvis deltid; hva er grunnen?	
4.2 Deres ordnlære månedslønn (brutto) fra hovedarbeidsgiver (eksklusive ekstrainntekter): kr., evt. lønnstrinn (offentlig ansatte). Gjennomsnittlige ekstrainntekter pr. måned (overtid, kveldsundervisning, konsulentoppdrag o. l.): kr.	
4.3 Hovedarbeidsgivers navn (pr. 15. november 1980):	
4.4 Næring (sett ett kryss):	
01 ☐ Jordbruk, skogbruk og fiske	17 ☐ Distriktshøgskole, pedagogisk høgskole, sosialhøgskole, ingeniørhøgskole, Bedriftsøkonomisk institutt o. l.
02 ☐ Industri og bergverk	18 ☐ Universitet og vitenskapelige høgskoler
03 ☐ Bygg og anlegg	19 ☐ Andre skoler
04 ☐ Kraft og vannforsyning	20 ☐ Pedagogisk-psykologisk tjeneste/ Pedagogisk-psykologisk distrikts-senter
05 ☐ Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	21 ☐ Helsesektoren (sykehus, sanatorier o. l.)
06 ☐ Forretnings- og sparebank, private finansieringsselskap o. l., forsikring	22 ☐ Sosial omsorg og velferdsarbeid
07 ☐ Statlig bank/finansinstitusjon	23 ☐ Veterinærtjeneste
08 ☐ Samferdsel (sjø-, land- lufttransport, post, telefon)	24 ☐ Nærings- og fagorganisasjoner, politiske og ideologiske organisasjoner
09 ☐ Sentraladministrasjonen (departementene, direktoratene)	25 ☐ Forskningsinstitutter og studeselskaper
10 ☐ Statens ytre etater (trygdekantorene, forsaret, Statens velvesen m. fl.)	26 ☐ Bibliotek og museer
11 ☐ Fylkesadministrasjon	27 ☐ Forretningsmessig tjenesteyting (Inkl. advokatvirksomhet, revisjons-, regnskaps-, arkitekt-, EDB- og konsulentfirmaer, reklamebyråer, teknisk tjenesteyting m. v.)
12 ☐ Kommuneadministrasjon	28 ☐ Underholdning (Inkl. film, teater, NRK)
13 ☐ Politl og rettsvesen	29 ☐ Annen virksomhet, hvilken:
14 ☐ Grunnskolen	
15 ☐ Videregående skole, studieretning for allmenne fag	
18 ☐ Andre studieretninger i videregående skole	
4.5 Bransje eller nærmere spesifisering av næring (f. eks. departement, etat, institutt, studieretning i videregående skole, industrigren):	
4.6 Deres stilling (pr. 15. november 1980):	

4.7 Arbeidets art (f. eks. statistisk analysearbeid, forskning, teknisk konstruksjonsarbeid, undervisning, juridisk arbeid, planleggingsarbeid, saksbehandling, salgsarbeid, regnskap, utredningsarbeid, psykologisk rådgiving, EDB-arbeid osv...)

4.8 I hvilken kommune ligger Deres arbeidssted (pr. 15. november 1980):
Arbeider De i utlandet, oppgi i hvilket land.

4.9 Hvorledes synes De Deres utdanning passer til arbeidsoppgavene
De står overfor i Deres stilling (pr. 15. november 1980)?

1 Godt 2 Middels 3 Dårlig

Merknader:

4.10 Ønsker De eller har De planer om å skifte arbeidsplass
I løpet av det nærmeste året?

1 Ja 2 Nei

Hvis Ja, angi hovedgrunn(ene).

1 ☐ Nåværende stilling er av midlertidig art eller vikariat.	5 ☐ Ønsker arbeid på et annet (geografisk) sted.
2 ☐ Ønsker høyere lønn.	6 ☐ Ønsker bedre arbeidsforhold (bedre arbeidstid, større trivsel på arbeidsplassen).
3 ☐ Ønsker arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen.	7 ☐ Annet, hva:
4 ☐ Ønsker helt andre arbeidsoppgaver.	

4.11 Hvor lang tid tok det fra De begynte å søke aktivt etter arbeid
til De fikk ansettelse?

Antall uker

4.12 Hvordan fikk De kjennskap til Deres nåværende stilling (pr. 15 november 1980)?
(Sett ett kryss.)

1 ☐ Arbeidsgivers annonse.	5 ☐ Har vært ansatt på arbeidsplassen tidligere.
2 ☐ Personlig henvendelse fra arbeidsgiver.	6 ☐ Arbeidsformidlingen.
3 ☐ Egen henvendelse.	7 ☐ Gjennom bekjente.
4 ☐ Gjennom studiene, f. eks. gjennom lærer eller institusjon på universitet eller høyskole.	8 ☐ Annet, hva:

Vendi

5. Besvares av alle

5.1 Hvorledes vurderer De arbeidsmarkedssituasjonen for nye kandidater fra Deres faggruppe, med hensyn til:

Å få (relevant) arbeid i Oslo og omegn?

1 God 2 Middels 3 Dårlig

Å få (relevant) arbeid i landet for øvrig?

1 God 2 Middels 3 Dårlig

Merknader:

6. Besvares av alle som fortsatt driver med studier i noen form (både ikke yrkesaktive og yrkesaktive):

6.1 Vær vennlig å oppgi det fag eller studium De holdt på med pr. 15. november 1980:

6.2 Har De til hensikt å avlegge eksamen i faget/studiet?

1 Ja 2 Nei

6.3 Er De cand. mag. eller exam. oecon; vennligst besvar følgende spørsmål:

Har De til hensikt å ta hovedfag/siste avdeling?

1 Ja 2 Nei

Merknader:

ARBEIDSMARKEDSUNDERSØKELSE FOR NYE KANDIDATER MED HØYERE UTDANNING

Er De i tvil om hvordan De skal svare eller ønsker De å gi nærmere opplysninger, vær vennlig, skriv under «Merknader» på siste side.

1. Besvares av alle

Skriv ikke her

1.1 Fødselsår	
1.2 Har De examen artium/økonomisk gymnas eller full eksamen fra allmennfaglig studieretning i videregående skole? 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei	
1.3 Hva var Deres hjemstedsfylke da De var 17 år?	
Hva var Deres hjemstedsfylke før de begynte å studere?	
1.4 Høyere utdanning våren 1981:	Hvis De er cand. mag., oppgi fagkombinasjon og studiested(er):
Lærested	Bare eller hovedsakelig:
Fakultet/iinje	Filologiske fag ☐
Grad/akademisk tittel	Realfag ☐
Hovedfag/magistergradsfag	Samfunnsvitenskapelige fag ☐
	Mer sammensatt fagkombinasjon ☐
Eventuelt tidligere høyere utdanning	Fag til cand. mag. eksamen:
	Bare fra universitet ☐
	Fra universitet og regional(e) høyskole(r) ☐
	Bare fra regional(e) høyskole(r) ☐
1.5 Tidligere yrkeserfaring:	
Inntektsgivende arbeid har vært hovedbeskjeftigelse i år mnd. før eksamen våren 1981	
Inntektsgivende arbeid har vært bibeskjeftigelse i år mnd. før eksamen våren 1981	

2. Besvares av alle

2.1 Hadde De innen 15. november søkt arbeid med sikte på tiltredelse etter eksamen våren 1981?	1 ☐ Ja	2 ☐ Nei		
Ble De før 15. november tilbudt arbeid med sikte på tiltredelse etter eksamen våren 1981?	1 ☐ Ja	2 ☐ Nei		
Har De gått tilbake til Deres gamle stilling etter eksamen eller vært i arbeid i studietiden og fortsatt i samme stilling etter eksamen?	1 ☐ Ja	2 ☐ Nei		
2.2 Hadde De vanskeligheter med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november?	1 ☐ Ja	2 ☐ Nei		
Hvis ja, hvordan vurderer De årsakene som er angitt nedenfor? (Kryss av en rute for hver linje)				
	Viktig	Noen betydning	Ingen betydning	Vet ikke/ikke aktuelt
1 Ektefelle eller samboers arbeid eller utdanning binder meg til et spesielt sted	☐	☐	☐	☐
2 Har ikke funnet arbeid på det ønskede stedet	☐	☐	☐	☐
3 Vanskelig å skaffe bolig der arbeid er tilbudt	☐	☐	☐	☐
4 Ønsker en annen type arbeid enn det som er tilbudt	☐	☐	☐	☐
5 Er tilbudt arbeid, men lønstilbudet var for lavt	☐	☐	☐	☐
6 Er kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt	☐	☐	☐	☐
7 Har for dårlige karakterer	☐	☐	☐	☐
8 Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	☐	☐	☐	☐
9 Annet, angi hva:				

2.3 Hovedbeskjeftigelse pr. 15. november 1981. (Kryss av for ett alternativ, det som passer best)

I inntektgivende arbeid:

- 01 Fast arbeid (selvstendig næringsdrivende eller fast ansettelse, også de som ikke har avsluttet prøvetiden).
- 02 Midlertidig arbeid av 6 mnd. varighet eller mer (f.eks. vikariat, engasjement eller annet tidsbegrenset arbeid).
- 03 Midlertidig arbeid av kortere varighet enn 6 mnd.

Ikke i inntektgivende arbeid:

- 04 Hadde fått ansettelse og ventet på å tiltre etter 15. november 1981.
- 05 Studerte videre (hovedfag, pedagogisk seminar eller andre studier).
- 06 Arbeidet i eget hjem som husmor/husfar.
- 07 Var arbeidsledig og registrert ved Arbeidsformidlingen.
- 08 Var arbeidsledig og ikke registrert ved Arbeidsformidlingen.
- 09 Avtjening av verneplikten.
- 10 Annet, angi hva:

3. Besvares av alle som har søkt eller er blitt tilbudt arbeid før 15. november 1981

3.1 Når begynte De å søke arbeid med sikte på sysselsetting etter eksamen våren 1981?

- 1 Begynte å søke før eksamen. Oppgi antall uker
- 2 Begynte å søke etter eksamen. Oppgi antall uker

3.2 Hvor mange søknader har De sendt (før 15. november 1981)?

3.3 Når fikk De det første tilbud/tilsagn om arbeid?

- 1 Før eksamen 2 Etter eksamen 3 Har ikke (før 15. november 1981) fått tilbud/tilsagn

3.4 Har De (før 15. november 1981) fått tilbud/tilsagn om arbeid som De har avvist? 1 Ja 2 Nei
Hvis ja, oppgi antall avviste tilbud

3.5 Sett kryss ved det fylket/de fylker hvor De har søkt arbeid (før 15. november 1981):

01 ☐ Østfold	03 ☐ Telemark	16 ☐ Sør-Trøndelag
02 ☐ Akershus	09 ☐ Aust-Agder	17 ☐ Nord-Trøndelag
03 ☐ Oslo	10 ☐ Vest-Agder	18 ☐ Nordland
04 ☐ Hedmark	11 ☐ Rogaland	19 ☐ Troms
05 ☐ Oppland	12 ☐ Hordaland	20 ☐ Finnmark
06 ☐ Buskerud	14 ☐ Sogn og Fjordane	
07 ☐ Vestfold	15 ☐ Møre og Romsdal	

3.6 Hvordan vurderer De arbeidsmarkedssituasjonen i ulike deler av landet for nye kandidater fra Deres fagfelt — på grunnlag av egne og andres erfaringer?

	God	Middels	Dårlig	Vet ikke
1 Oslo, Akershus	☐	☐	☐	☐
2 Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark	☐	☐	☐	☐
3 Aust-Agder, Vest-Agder	☐	☐	☐	☐
4 Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	☐	☐	☐	☐
5 Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	☐	☐	☐	☐
6 Nordland, Troms, Finnmark	☐	☐	☐	☐

4. Besvares av alle som var i inntektsgivende arbeid pr. 15. november 1981

Skriv ikke her

4.1 Hovedarbeidsgivers navn (pr. 15. november 1981)

4.2 Næring (sett ett kryss):

01 ☐ Jordbruk, skogbruk og fiske	17 ☐ Distriktshøgskole, pædagogisk høgskole, sosialhøgskole, ingeniørhøgskole, Bedriftsøkonomisk Institutt o.l.
02 ☐ Industri og bergverk	18 ☐ Universitet og vitenskapelige høgskoler
03 ☐ Bygg og anlegg	19 ☐ Andre skoler
04 ☐ Kraft- og vannforsyning	20 ☐ Pedagogisk-psykologisk tjeneste/ pedagogisk-psykologisk distriktssenter
05 ☐ Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	21 ☐ Helsesektoren (sykehus, sanatorier o.l.)
06 ☐ Forretnings- og sparebank, private finansieringsselskap o.l., forsikring	22 ☐ Sosial omsorg og velferdsarbeid
07 ☐ Statlig bank/finansinstitusjon	23 ☐ Veterinærtjeneste
08 ☐ Samferdsel (sjø-, land-, lufttransport, post, telefon)	24 ☐ Nærings- og fagorganisasjoner, politiske og ideologiske organisasjoner
09 ☐ Sentraladministrasjonen (departementene, direktoratene)	25 ☐ Forskningsinstitutter og studieselskaper
10 ☐ Statens ytre etater (trygdekontorene, forsvar, Statens veivesen m.fl.)	26 ☐ Bibliotek og muséer
11 ☐ Fylkesadministrasjon	27 ☐ Forretningsmessig tjenesteyting (inkl. advokatvirksomhet, revisjons-, regnskaps-, arkitekt-, EDB- og konsulentfirmaer, reklamebyråer, teknisk tjenesteyting m.v.)
12 ☐ Kommuneadministrasjon	28 ☐ Underholdning (inkl. film, teater, NRK)
13 ☐ Politi og rettsvesen	29 ☐ Annen virksomhet, hvilken:
14 ☐ Grunnskolen	
15 ☐ Videregående skole, studieretning for allmenne fag	
16 ☐ Andre studieretninger i videregående skole	

4.3 Bransje eller nærmere spesifisering av næring (f.eks. departement, etat, institutt, studieretning i videregående skole, industrigren):

4.4 Deres stilling (pr. 15. november 1981):

Når tiltrådte De stillingen? Dato

4.5 Hvordan fikk De kjennskap til stillingen? (Sett ett kryss)

1 ☐ Arbeidsgivers annonse	5 ☐ Arbeidsformidlingen
2 ☐ Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	6 ☐ Gjennom familie og bekjente
3 ☐ Egen henvendelse	7 ☐ Annet, angi hva:
4 ☐ Gjennom studiene, f.eks. lærer på universitet eller høgskole	

4.6 I hvilken kommune ligger Deres arbeidssted (pr. 15. november 1981)?

Arbeider De i utlandet, oppgi hvilket land

4.7 Deres ordinære månedslønn (brutto) fra hovedarbeidsgiver (eksklusive ekstraintekter):

Kr. Hvis De er offentlig ansatt, oppgi lønnstrinn

4.8 Arbeidets omfang: 1 Heltid 2 Deltid, i prosent av heltidsstilling: ca. %

4.9 Arbeidets art. Angi det som utgjør hoveddelen av arbeidet (f.eks. statistisk analysearbeid, forskning, teknisk konstruksjonsarbeid, undervisning, planleggingsarbeid, saksbehandling, salgsarbeid, regnskap, utredningsarbeid, psykologisk rådgivning, EDB-arbeid, administrasjon med ledelsesfunksjoner, kontorarbeid, organisasjonsarbeid osv.):

4.10 Hvordan synes De at Deres utdanning passer til Deres stilling (pr. 15. november 1981)? Vurder innholdet i utdanningen mot arbeidsoppgavene. (Sett kryss ved det svaralternativ som passer best)

1 Godt 2 Middels 3 Dårlig

Merknader:

4.11 Vurder Deres egen utdanning i forhold til andre utdanninger i den stilling De har (pr. 15. november 1981). (Sett **ett** kryss)

1 Egen utdanning passer bedre enn andre utdanninger 3 Andre utdanninger passer bedre
 2 Andre utdanninger passer like godt 4 Vet ikke

Hvis De har krysset av 1, 2 eller 3, oppgi den/de utdanninger De sammenlikner med:

4.12 Hvis De har yrkeserfaring fra før eksamen våren 1981, er yrkeserfaringen til nytte i Deres arbeid?

Stor nytte Noe nytte Ingen nytte
 1 2 3

4.13 Opplysninger om Deres stilling (pr. 15. november 1981):

1 Nyopprettet stilling 3 Eksisterende stilling med samme arbeidsområde som forgjengeren
 2 Eksisterende stilling med delvis samme arbeidsområde som forgjengeren 4 Midlertidig engasjement uten ordinær stillingshjemmel

4.14 Dersom De gikk inn i eksisterende stilling, oppgi forgjengerens høyeste utdanning hvis De kjenner den:

4.15 Hvis De gikk inn i eksisterende stilling, oppgi grunnen til at forgjengeren sluttet:

1 Skiftet arbeidsgiver 3 Ble pensjonert eller døde
 2 Gikk over i ny stilling hos samme arbeidsgiver 4 Andre og ukjente årsaker

4.16 Har De planer eller ønsker om å skifte arbeid i løpet av de nærmeste 12 mndr.?

1 Ja 2 Nei 3 Vet ikke

Hvis **ja**, angi den grunn/de grunner som er viktig(e) for Dem. (Kryss av **en** rute for hver linje)

	Viktig	Noen betydning	Ingen betydning	Ikke aktuelt
1 Nåværende stilling er av midlertidig art eller et vikariat	☐	☐	☐	☐
2 Ønsker høyere lønn	☐	☐	☐	☐
3 Ønsker arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdanningen	☐	☐	☐	☐
4 Ønsker andre arbeidsoppgaver	☐	☐	☐	☐
5 Ønsker annen arbeidstid	☐	☐	☐	☐
6 Ønsker kortere vei til arbeidsplassen	☐	☐	☐	☐
7 Ønsker arbeid på et annet (geografisk) sted	☐	☐	☐	☐
8 Ektefelle/samboer har flyttet/skal flytte til annet arbeidssted	☐	☐	☐	☐
9 Annet, angi hva:				☐

5. Besvares av alle (både yrkesaktive og ikke yrkesaktive) som fortsatt driver med studier i noen form

5.1 Hvilket fag eller studium holder De på med (pr. 15. november 1981)?

5.2 Er De beskjeftiget med studier på: 1 Heltid 2 Deltid

5.3 Hvilket endelig studiemål har De (f.eks. Cand.philol., Cand.mag., Dr. scient., Dr. ing. osv.)?

Merknader:

Vedlegg 2

Tabell 1a. De kvinnelige kandidatene fra vårkullet 1981 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1981). Personer.

Kandidatgruppe	Kandidater som svarte i alt ³⁾	Yrkesaktive ¹⁾			Yrkesaktive i alt	Ikke yrkesaktive ²⁾		
		Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde 6 mnd. eller mer	Under 6 mnd.		Arbeids-søkere uten arbeid som svarer til utdan. ⁴⁾	Studerte videre	Annet ⁴⁾
KANDIDATER I ALT	733	234	144	59	437	86	179	31
HØYERE GRAD	344	145	104	38	287	30	16	11
Filologer (Cand.philol.)	49	11	15	5	31	11	7	–
Filologer (Mag.art.)	4	1	3	–	4	–	–	–
Teologer	3	–	2	1	3	–	–	–
Realister (Cand.real./cand.scient.)	36	7	16	2	25	5	4	2
Jurister	48	32	12	–	44	3	1	–
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	1	1	–	–	1	–	–	–
Psykologer	17	6	5	5	16	1	–	–
Sosiologer	11	3	4	4	11	–	–	–
Statsvitere	5	1	3	–	4	1	–	–
Pedagoger	8	4	1	1	6	2	–	–
Samfunnsvitere ellers	6	3	–	2	5	–	–	1
Tannleger	45	19	12	6	37	4	1	3
Veterinærer	5	1	2	1	4	–	–	1
Farmasøyter	17	8	5	4	17	–	–	–
Siviløkonomer	26	21	3	–	24	1	1	–
Sivilingeniører	12	1	9	1	11	–	1	–
Arkitekter	14	8	3	3	14	–	–	–
Landbrukskandidater	37	18	9	3	30	2	1	4
LAVERE GRAD	207	16	26	12	54	22	117	14
Filologer (Cand.mag.)	136	10	16	10	36	18	70	12
Realister (Cand.mag.)	31	2	1	1	4	3	23	1
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	20	1	2	1	4	1	15	–
Interfakultær (Cand.mag.)	18	3	7	–	10	–	7	1
Sosialøkonomer (Exam. oecon.)	2	–	–	–	–	–	2	–
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	182	73	14	9	96	34	46	6
Humanistiske fag	41	9	5	1	15	12	13	1
Økonomiske fag	51	28	1	2	31	3	16	1
Samfunnsfag	35	14	5	2	21	5	6	3
Media/Komm.fag	8	2	1	1	4	1	3	–
Datafag	17	15	1	1	17	–	–	–
Nat.vit.fag	9	3	–	–	3	4	2	–
Natur/Miljøvern fag	12	–	–	1	1	7	3	1
Samferdselsfag	9	2	1	1	4	2	3	–

¹⁾ Inkluderer yrkesaktive med mer eller mindre relevant arbeid.

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar mned utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive og ikke yrkesaktive.

⁴⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

Tabell 1b. De mannlige kandidatene fra vårkullet 1981 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1981). Personer.

Kandidatgruppe	Kandidater som svarte i alt ³⁾	Yrkesaktive ¹⁾				Yrkesaktive i alt	Ikke yrkesaktive ²⁾				Uopp-gitt
		Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde		Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen ⁴⁾		Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ⁴⁾		
			6 mnd.	Under 6 mnd.							
KANDIDATER I ALT	1 677	669	277	84	1 030	126	329	178	13	1	
HØYERE GRAD	1 018	496	228	53	777	50	48	136	7	–	
Filologer (Cand.philol.)	65	26	19	4	49	4	9	2	1	–	
Filologer (Mag.art.)	7	1	3	2	6	1	–	–	–	–	
Teologer	42	13	10	3	26	–	–	16	–	–	
Realister											
(Cand.real./cand.scient.)	191	71	60	13	144	18	18	9	2	–	
Jurister	123	68	32	4	104	7	6	4	2	–	
Sosialøkonomer											
(Cand.oecon./cand.polit.)	14	9	2	1	12	1	–	–	1	–	
Psykologer	29	11	8	4	23	2	–	4	–	–	
Sosiologer	12	2	7	2	11	1	–	–	–	–	
Statsvitere	12	8	3	–	11	–	–	1	–	–	
Pedagoger	18	12	4	–	16	–	1	1	–	–	
Samfunnsvitere ellers	7	2	4	1	7	–	–	–	–	–	
Tannleger	57	16	4	2	22	2	–	33	–	–	
Veterinærer	15	7	2	3	12	–	–	3	–	–	
Farmasøyter	11	5	3	1	9	–	–	2	–	–	
Siviløkonomer	117	85	11	–	96	1	7	13	–	–	
Sivilingeniører	126	62	18	6	86	7	3	29	1	–	
Arkitekter	38	25	5	–	30	2	–	6	–	–	
Landbrukskandidater	134	73	33	7	113	4	4	13	–	–	
LAVERE GRAD	311	28	29	16	73	32	188	12	5	1	
Filologer (Cand.mag.)	130	11	19	9	39	24	58	5	4	–	
Realister (Cand.mag.)	103	7	4	4	15	3	79	4	1	1	
Samfunnsvitere											
(Cand.mag.)	38	5	5	–	10	2	23	3	–	–	
Interfakultær (Cand.mag.)	11	5	–	1	6	2	3	–	–	–	
Sosialøkonomer											
(Exam. oecon.)	29	–	1	2	3	1	25	–	–	–	
DISTRIKTSHØGSKOLE-											
KANDIDATER	348	145	20	15	180	44	93	30	1	–	
Humanistiske fag	18	8	1	1	10	3	5	–	–	–	
Økonomiske fag	154	65	4	6	75	5	59	14	1	–	
Samfunnsfag	40	10	4	1	15	12	11	2	–	–	
Media/Komm.fag	15	–	3	2	5	4	5	1	–	–	
Datafag	34	23	1	–	24	1	1	8	–	–	
Nat.vit.fag	35	22	1	2	25	3	5	2	–	–	
Natur/Miljøvern-fag	22	2	4	2	8	9	4	1	–	–	
Samferdselsfag	30	15	2	1	18	7	3	2	–	–	

¹⁾ Inkluderer yrkesaktive med mer eller mindre relevant arbeid.

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive, ikke yrkesaktive og uopp-gitt

⁴⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

Tabell 2. Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1981 fordelt etter næringssektor, utdanning og kjønn.

Næringssektor	Kandidater i alt			Filologer (Cand.philol.)			Filologer (Mag.art.)			Teologer		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	1030	437	1467	49	31	80	6	4	10	26	3	29
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	81	47	122	2	6	8	2	2	4	—	1	1
Forskningsinstitutter	83	25	108	1	—	1	—	—	—	—	—	—
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	80	38	118	22	8	30	—	—	—	—	—	—
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	29	22	51	9	12	21	1	—	1	—	—	—
Andre stud.retn. i videregående skole	13	12	26	5	4	9	—	—	—	—	—	—
Andre skoler	14	7	21	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	160	76	236	1	—	1	—	—	—	—	1	1
Politi og rettsvesen	8	2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	10	8	18	1	—	1	—	1	1	—	—	—
Kommuneadministrasjonen	36	19	55	2	1	3	1	—	1	—	—	—
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	11	10	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	20	4	24	1	—	1	—	—	—	18	1	19
Helse- og veterinærtjeneste	28	24	52	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Sosialsektoren	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Statlig bank og finansieringsinst.	15	3	18	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	4	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bibliotek og museum	7	2	9	—	—	—	1	1	2	—	—	—
NRK, teater og film	5	4	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	11	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Industri, oljeutvinning og bergverk	139	28	167	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Bygg og anlegg	6	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraft og vannføring	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varehandel	39	15	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bank og forsikring	24	14	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Samferdsel	29	7	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Privat helse- og veterinærtjeneste	15	14	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nærings- og fagorganisasjoner	24	10	34	1	—	1	—	—	—	5	—	5
Forretningsmessig tjenesteyting	124	39	163	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annen virksomhet	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
<i>Uoppgitt</i>	10	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tabell 2 forts.

Næringssektor	Realister (Cand.real./ cand.scient.)			Jurister			Sosialøkonomer (Cand.oecon./ cand.polit.)			Psykologer		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	144	25	169	104	44	148	12	1	13	23	16	39
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	29	9	38	-	-	-	-	-	-	6	1	7
Forskningsinstitutter	26	5	31	-	-	-	2	-	2	1	-	1
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	20	2	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Videregående skole, stud.retn. for allmenne fag	14	3	17	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Andre stud.retn. i videregående skole	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre skoler	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	9	2	11	67	35	102	9	1	10	1	1	2
Politi og rettsvesen	-	-	-	8	1	9	-	-	-	-	-	-
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	3	-	3	-	1	1	-	-	-	1	1	2
Kommuneadministrasjonen	-	-	-	5	1	6	-	-	-	1	1	2
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	6	14
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse- og veterinærtjeneste	-	1	1	-	-	-	-	-	-	3	3	6
Sosialsektoren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Statlig bank og finansieringsinst.	1	-	1	4	1	5	-	-	-	-	-	-
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bibliotek og museum	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NRK, teater og film	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industri, oljeutvinning og bergverk	21	2	23	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Bygg og anlegg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kraft og vannføring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varehandel	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bank og forsikring	-	1	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Samferdsel	4	-	4	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Privat helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og fagorganisasjoner	1	-	1	1	1	2	-	-	-	1	1	2
Forretningsmessig tjenesteyting	5	-	5	14	2	16	-	-	-	-	-	-
Annen virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Uoppgitt</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1

Tabell 2 forts.

Næringssektor	Sosiologer			Statsvitere			Pedagoger			Samfunnsvitere ellers		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	11	11	22	11	4	15	16	6	22	7	5	12
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	2	2	4	3	1	4	1	1	2	–	1	1
Forskningsinstitutter	5	2	7	–	1	1	1	–	1	–	1	1
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	–	–	–	–	–	–	7	1	8	1	–	1
Videregående skole, stud.retn. for allmenne fag	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Andre stud.retn. i videregående skole	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	2
Andre skoler	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	1	2	3	8	2	10	2	2	4	1	1	2
Politi og rettsvesen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kommuneadministrasjonen	1	–	1	–	–	–	–	–	–	2	–	2
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	–	2	2	–	–	–	3	1	4	–	–	–
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	–	–	–	–	–	–	1	–	1	–	–	–
Helse- og veterinærtjeneste	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sosialsektoren	–	–	–	–	–	–	1	–	1	–	–	–
Statlig bank og finansieringsinst.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bibliotek og museum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
NRK, teater og film	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Industri, oljeutvinning og bergverk	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bygg og anlegg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kraft og vannføring	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Varehandel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bank og forsikring	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Samferdsel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Privat helse- og veterinærtjeneste	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nærings- og fagorganisasjoner	–	2	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Forretningsmessig tjenesteyting	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	2
Annen virksomhet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Uoppgitt</i>	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–

Tabell 2 forts.

Næringssektor	Tannleger			Veterinærer			Formasøyer			Siviløkonomer		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	22	37	59	12	4	16	9	17	26	96	24	120
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	-	-	-	1	-	1	2	2	4	3	2	5
Forskningsinstitutter	-	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	4
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Videregående skole, stud.retn. for allmenne fag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Andre stud.retn. i videregående skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre skoler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	-	8	8	-	-	-	-	2	2	12	3	15
Politi og rettsvesen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kommuneadministrasjonen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Skolepsykologkontor / pedagogisk- psykologisk distriktssenter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse- og veterinærtjeneste	15	17	32	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Sosialsektoren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Statlig bank og finansieringsinst.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Bibliotek og museum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NRK, teater og film	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industri, oljeutvinning og bergverk	-	-	-	-	-	-	2	3	5	28	2	30
Bygg og anlegg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kraft og vannføring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varehandel	-	-	-	-	-	-	5	9	14	5	1	6
Bank og forsikring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	9	22
Samferdsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Privat helse- og veterinærtjeneste	7	12	19	8	2	10	-	-	-	-	-	-
Nærings- og fagorganisasjoner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Forretningsmessig tjenesteyting	-	-	-	-	-	-	-	1	1	21	3	24
Annen virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Uoppgitt</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 2 forts.

Næringssektor	Sivilingeniører			Arkitekter			Landbruks- kandidater			Filologer (Cand.mag.)		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	86	11	97	30	14	44	113	30	143	39	36	75
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høgschooler	13	6	19	–	–	–	8	3	11	1	1	2
Forskningsinstitutter	18	3	21	–	–	–	18	4	22	1	–	1
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	19	17	36
Videregående skole, stud.retn. for allmenne fag	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	4	5
Andre stud.retn. i videregående skole	–	–	–	–	–	–	–	1	1	2	6	8
Andre skoler	–	–	–	–	–	–	8	3	11	1	–	1
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	3	2	5	–	–	–	35	6	41	1	1	2
Politi og rettsvesen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	–	–	–	1	2	3	1	–	1	–	–	–
Kommuneadministrasjonen	2	–	2	1	3	4	3	4	7	2	–	2
Skolepsykologkontor / pedagogisk- psykologisk distrikscenter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helse- og veterinærtjeneste	1	–	1	–	–	–	–	–	–	1	–	1
Sosialsektoren	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Statlig bank og finansieringsinst.	–	–	–	1	–	1	–	1	1	–	–	–
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bibliotek og museum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NRK, teater og film	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	2
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	1	–	1	–	–	–	6	–	6	–	–	–
Industri, oljeutvinning og bergverk	25	–	25	1	–	1	10	2	12	4	–	4
Bygg og anlegg	–	–	–	1	–	1	–	–	–	–	–	–
Kraft og vannføring	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Varehandel	–	–	–	1	–	1	9	3	12	2	–	2
Bank og forsikring	1	–	1	–	–	–	2	–	2	–	–	–
Samferdsel	5	–	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Privat helse- og veterinærtjeneste	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nærings- og fagorganisasjoner	–	–	–	–	–	–	9	3	12	–	3	3
Forretningsmessig tjenesteyting	16	–	16	24	9	33	2	–	2	–	1	1
Annen virksomhet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Uoppgitt</i>	–	–	–	–	–	–	2	–	2	2	2	4

Tabell 2 forts.

Næringssektor	Realister (Cand.mag.)			Samfunnsvitere (Cand.mag.)			Interfakultær (Cand.mag.)			Sosialøkonomer (Exam.oecon.)		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	15	4	19	10	4	14	6	10	16	3	-	3
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	3	-	3	2	1	3	-	1	1	-	-	-
Forskningsinstitutter	2	2	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	3	1	4	1	-	1	3	2	5	-	-	-
Videregående skole, stud.retn. for allmenne fag	3	-	3	-	-	-	-	2	2	-	-	-
Andre stud.retn. i videregående skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre skoler	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	2	-	2	1	2	3	-	1	1	1	-	1
Politi og rettsvesen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Kommuneadministrasjonen	-	-	-	1	-	1	1	1	2	-	-	-
Skolepsykologkontor / pedagogisk- psykologisk distriktssenter	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Sosialsektoren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Statlig bank og finansieringsinst.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bibliotek og museum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NRK, teater og film	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Industri, oljeutvinning og bergverk	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Bygg og anlegg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kraft og vannføring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varehandel	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bank og forsikring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samferdsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privat helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og fagorganisasjoner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forretningsmessig tjenesteyting	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Annen virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Uoppgitt</i>	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-

Tabell 2 forts.

Næringssektor	Humanistiske fag (Høgskolekand.)			Økonomiske fag (Høgskolekand.)			Samfunnsfag (Høgskolekand.)			Media/Komm.fag (Høgskolekand.)		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	10	15	25	75	31	106	14	22	36	5	4	9
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høgschooler	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-
Forskningsinstitutter	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	1	1	2	1	-	1	-	4	4	1	-	1
Videregående skole, stud.retn. for allmenne fag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre stud.retn. i videregående skole	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Andre skoler	-	1	1	-	-	-	1	2	3	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	-	-	-	3	-	3	1	3	4	-	-	-
Politi og rettsvesen	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-
Kommuneadministrasjonen	-	4	4	4	-	4	9	4	13	-	-	-
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse- og veterinærtjeneste	1	1	2	-	1	1	-	1	1	-	-	-
Sosialsektoren	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Statlig bank og finansieringsinst.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
Bibliotek og museum	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
NRK, teater og film	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	3	4
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Industri, oljeutvinning og bergverk	1	2	3	20	11	31	1	1	2	2	1	3
Bygg og anlegg	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Kraft og vannføring	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Varehandel	-	-	-	10	2	12	-	-	-	-	-	-
Bank og forsikring	-	1	1	5	2	7	-	-	-	-	-	-
Samferdsel	-	-	-	4	2	6	-	-	-	-	-	-
Privat helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og fagorganisasjoner	3	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Forretningsmessig tjenesteyting	1	1	2	18	10	28	1	1	2	-	-	-
Annen virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Uoppgitt</i>	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	-	1

Tabell 2 forts.

Næringssektor	Datafag (Høgskolekand.)			Nat.vit.fag (Høgskolekand.)			Nat./miljø.fag (Høgskolekand.)			Samferdselsfag (Høgskolekand.)		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	24	17	41	25	3	28	8	1	9	18	4	22
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høgschooler	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Forskningsinstitutter	3	1	4	1	-	1	1	-	1	-	-	-
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	-	1	1	-	-	-	1	1	2	-	-	-
Videregående skole, stud.retn. for allmenne fag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre stud.retn. i videregående skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre skoler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	-	1	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Politi og rettsvesen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Kommuneadministrasjonen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skolepsykologkontor /pedagogisk- psykologisk distriktssenter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sosialektoren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Statlig bank og finansieringsinst.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bibliotek og museum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NRK, teater og film	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Industri, oljeutvinning og bergverk	5	2	7	10	1	11	1	-	1	3	-	3
Bygg og anlegg	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1
Kraft og vannføring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varehandel	-	-	-	2	-	2	-	-	-	3	-	3
Bank og forsikring	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samferdsel	1	-	1	2	1	3	-	-	-	10	3	13
Privat helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og fagorganisasjoner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forretningsmessig tjenesteyting	12	10	22	7	-	7	-	-	-	-	1	1
Annen virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Uoppgitt</i>	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-

Tabell 3. Sivilingeniørene fra høstkullet 1981 fordelt etter hovedaktivitet og kjønn ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1982).
Personer.

Avdeling ved NTH	Kandidater som svarte i alt ³⁾	Fast arbeid	Yrkesaktive ¹⁾		Yrkesaktive i alt	Ikke yrkesaktive ²⁾			Annet ⁴⁾	
			Midlertidig arbeid av lengde			Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen ⁴⁾	Studerte videre	Avtjente verneplikten		
			6 mnd. eller mer	Under 6 mnd.						
KANDIDATER	T	533	307	49	9	365	30	7	130	1
SOM SVARTE,	M	492	280	44	8	332	25	5	129	1
I ALT	K	41	27	5	1	33	5	2	1	—
Berg.-avd.	T	40	27	3	1	31	1	1	7	—
	M	38	26	3	1	30	1	—	7	—
	K	2	1	—	—	1	—	1	—	—
Bygn.-avd.	T	175	97	22	2	121	8	2	43	1
	M	170	94	21	2	117	7	2	43	1
	K	5	3	1	—	4	1	—	—	—
Elektro.-avd.	T	94	53	5	3	61	3	1	29	—
	M	89	48	5	3	56	3	1	29	—
	K	5	5	—	—	5	—	—	—	—
Kjemi.-avd.	T	76	38	10	1	49	11	—	16	—
	M	53	25	6	—	31	7	—	15	—
	K	23	13	4	1	18	4	—	1	—
Maskin.-avd.	T	98	57	6	1	64	4	3	27	—
	M	96	56	6	1	63	4	2	27	—
	K	2	1	—	—	1	—	1	—	—
Almen.-avd.	T	8	6	—	—	6	—	—	2	—
	M	6	4	—	—	4	—	—	2	—
	K	2	2	—	—	2	—	—	—	—
Skipstekn.-avd.	T	42	29	3	1	33	3	—	6	—
	M	40	27	3	1	31	3	—	6	—
	K	2	2	—	—	2	—	—	—	—

¹⁾ Inkluderer yrkesaktive med mer eller mindre relevant arbeid.

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive og ikke yrkesaktive

⁴⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon

Tabell 4. Yrkesaktive sivilingeniører fra høstkullet 1981 fordelt etter kjønn og den næringssektor de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen. Personer.

Næringssektor	Avdeling ved NTH																				
	Sivilingeniører i alt			Berg-avd.			Bygnings-avd.			Elektro-avd.			Kjemiavd.			Maskinavd.			Almen- og skipstek. avd.		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
SIV.ING. I ALT	332	33	365	30	1	31	117	4	121	56	5	61	31	18	49	63	1	64	35	4	39
<i>U & H Forskningsinst.</i>																					
Universitet og høgskoler	36	3	39	1	-	1	17	1	18	3	-	3	5	2	7	7	-	7	3	-	3
Forskningsinstitutter	33	7	40	6	-	6	6	-	6	6	1	7	5	6	11	6	-	6	4	-	4
<i>Skolen</i>																					
«Andre skoler»	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>																					
Statsadministrasjonen	24	3	27	-	-	-	11	-	11	10	-	10	1	3	4	1	-	1	1	-	1
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>																					
Kommuneadm.	6	-	6	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Offentlig sektor ellers</i>																					
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Privat sektor</i>																					
Industri, oljeutvinning og bergverk	92	11	103	16	1	17	8	-	8	24	3	27	15	5	20	23	-	23	6	2	8
Bygg og anlegg	14	2	16	-	-	-	13	1	14	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-
Kraft og vannføring	2	1	3	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varehandel	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Samferdsel	26	2	28	1	-	1	11	-	11	2	-	2	2	-	2	3	-	3	7	2	9
Nærings- og fag- organisasjoner	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Forretningsmessig tjenesteyting	90	4	94	6	-	6	44	2	46	6	-	6	3	1	4	21	1	22	10	-	10
<i>Uoppgitt</i>	3	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2